

Jemenin tilannekatsaus kesäkuussa 2022

Tiivistelmä

Tässä tilannekatsauksessa tarkastellaan Jemenin turvallisuustilannetta vuosina 2021–2022. Vuoden 2022 osalta raportissa tarkastellaan turvallisuustilanteen kehittymistä tammikuun ja toukokuun 2022 välisenä aikana. Jemenissä vuonna 2014 käynnistyneeseen, Jemenin hallituksen ja huthikapinallisten välillä käytyyn sisällissotaan liittyvät taistelut kiihtyivät vuoden 2021 aikana huthien jatkaessa kampanjaansa maan keskiosissa sijaitsevan, strategisesti keskeisen Maribin maakunnan valtaamiseksi. Vuoden 2022 alussa taistelut Maribin ja läheisen Shabwan maakunnan hallinnasta kääntyivät Jemenin hallituksen joukkojen eduksi, minkä jälkeen huthikapinalliset kohdistivat lennokki- ja ohjuskuja myös Jemenin hallituksen keskeisten tukijoiden, Saudi-Arabian ja Yhdistyneiden arabiemiirikuntien (UAE), maaperälle. Saudi-Arabian johtama koalitio vastasi huthien aseisiin kohdistuvilla ilmaiskulla. Taistelut Jemenin eri rintamalinjoilla jatkuivat maaliskuun 2022 lopulle asti, jolloin konfliktin osapuolet pääsivät Yhdistyneiden kansakuntien (YK) välittämään sopuun 2.4.2022 voimaan astuneesta, kahdeksi kuukaudeksi koko maahan solmitusta tulitauosta. Tulitaukoa jatkettiin 2.6.2022 kahdella kuukaudella, eli sen on määrä olla voimassa elokuun 2022 alkuun. Tulitauon raportoidaan johtaneen aseellisten yhteenottojen ja näihin liittyvien siviiliuhrien vähenemiseen, joskin Jemenin hallituksen ja huthikapinallisten välisten yhteenottojen raportoidaan jatkuneen aiempaa matalammalla intensiteetillä erityisesti Maribin maakunnassa.

Tietoa raportista

Tilannekatsaus perustuu pääasiassa Assessment Capacities Projectin (ACAPS)¹ ja YK:n suojeluklusterin alaisuudessa toimivan Civilian Impact Monitoring Projectin (CIMP)² tilastoihin. ACAPS kokoaa tietoa Jemenin hallintasuhteista ja rintamalinjoista.³ CIMP on koonnut 1.1.2018 lähtien tietoa Jemenin siviiliväestöön vaikuttaneista turvallisuusvälikohtauksista ja näissä välikohtauksissa koituneista siviiliuhreista,⁴ ja tilannekatsauksessa CIMP:n tietoja verrataan Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) -konfliktitietokannan vastaaviin tilastoihin⁵ Jemenissä raportoiduista turvallisuusvälikohtauksista ja siviiliuhreista. Raportin laadinnassa on noudatettu Euroopan unionin yhteisiä suuntaviivoja lähtömaatiedon tuottamisesta (2008). Raportti perustuu huolellisesti valittuihin lähteisiin, joista kaikki on listattu raportin lähdeluetteloon. Ilmeisiä ja kiistattomia tosiasioita lukuun ottamatta kaikki esitetty tieto on tarkastettu useammasta lähteestä, ellei muuta erikseen mainita. Raportissa esitetyt tiedot on hankittu, arvioitu ja käsitelty huolellisesti, raportin laatimisen varatun ajan ollessa rajattu. Raportti ei pyri olemaan kaikenkattava, eikä sitä tule pitää yksinään minkään oleskeluluvan, pakolaisaseman tai turvapaikkahakemuksen perusteena. Vaikka jotain tapahtumaa, henkilöä tai organisaatiota ei olisi mainittu raportissa, tämä ei tarkoita, etteikö kyseistä tapahtumaa olisi tapahtunut tai kyseistä henkilöä tai organisaatiota olisi olemassa. Raportissa esitetyt tiedot, näkemykset ja lausunnot eivät välttämättä edusta Maahanmuuttoviraston virallista kantaa, eikä se ole poliittinen kannanotto tai oikeudellinen arvio.

¹ ACAPS on itsenäinen, humanitaarisiin kysymyksiin erikoistunut tutkimushanke.

² CIMP on YK:n Jemenin suojeluklusterin yhteydessä toimiva tutkimushanke, joka kerää avoimista lähteistä tietoa Jemenin aseelliseen konfliktiin vaikutuksista maan siviiliväestöön.

³ ACAPSin ajantasaiset tiedot Jemenin hallintasuhteista ja rintamalinjoista on koottu OCHA:n ylläpitämään [portaaliin](#).

⁴ CIMP:n analyysija Jemenissä raportoiduista turvallisuusvälikohtauksista ja siviiliuhreista on julkaistu tutkimushankkeen [verkkosivuilla](#) ja kuukausittaisissa [uutiskirjeissä](#). Näiden julkisesti saatavilla olevien lähteiden lisäksi tilannekatsauksessa käytetään CIMP:n maatietopalvelulle sähköpostitse toimittamia tilastoja Jemenissä vuosina 2021–2022 raportoiduista siviiliuhreista ja siviileihin vaikuttaneista turvallisuusvälikohtauksista. Ks. CIMP 9.6.2022.

⁵ Ks. ACLEDin [konfliktitietokanta](#) (data export tool).

Summary

This report focuses on the security situation in Yemen between 2021 and 2022. With regard to the year 2022, the report discusses the developments between January and May 2022. The hostilities related to the civil war that broke out in 2014 between the government of Yemen and the Houthi rebels intensified in 2021, with the Houthis resuming their campaign to capture the strategically pivotal Marib governorate in central Yemen. In the beginning of 2022, the government forces gained the advance in battles over the control of Marib and the adjoining Shabwa governorate, after which the Houthis targeted the soil of both Saudi Arabia and the United Arab Emirates (UAE), the main supporters of Yemeni government, with drone and missile strikes. The Saudi-led coalition responded with airstrikes targeting the Houthi positions. The hostilities along Yemen's various frontlines continued until the end of March 2022, when the parties to the conflict agreed on a United Nations (UN) -mediated nationwide two-month truce that came into effect on 2 April 2022. The truce was extended on 2 June 2022 and is set to stand until early August 2022. The truce has reportedly led to a decrease in both armed hostilities and related civilian casualties, although the clashes between the Yemeni government and the Houthi rebels have continued with lower intensity, especially in the Marib governorate.

About the report

The report is based mainly on statistics by the Assessment Capacities Project (ACAPS) and the Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), a service under the UN Protection Cluster. Since 1 January 2018, CIMP has gathered information on security incidents affecting Yemen's civilian population and on civilian casualties resulting from these incidents, and, in the report, this information is compared to Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) conflict database's statistics on security incidents and civilian casualties in Yemen. The report has been compiled in accordance with the common EU guidelines for processing country of origin information (2008). The report is based on carefully selected sources of information. All sources used are referenced. With the exception of obvious and indisputable facts, all information presented has been cross-checked from several sources unless stated otherwise. The information provided in the report has been obtained, evaluated and processed carefully within the limited time frame given. However, the report does not aim to be exhaustive, and it should not be considered conclusive as to the merit of any particular claim to a residence permit, refugee status or asylum. Even if a certain event, person or organization is not mentioned in the report, this does not mean that the event has not taken place or that the person or organization does not exist. The report does not necessarily reflect the opinion of the Finnish Immigration Service, and it is not a political statement or a judicial evaluation.

Kartta: Jemenin tasavalta; Lähde: [OCHA](#)

Jemenin tilannekatsaus toukokuussa 2022

1 Yleinen turvallisuustilanne	9
1.1 Konfliktin luonne ja osapuolet	9
1.2 Konfliktin vaiheet vuosina 2021–2022	10
1.3 Turvallisuusvälikohtaukset	13
1.3.1 Vuosi 2021	13
1.3.2 Siviiliuhrit	14
1.3.3 Räjähdesaasteet	16
2 Maakuntakohtainen turvallisuustilanne	18
2.1 Sanaa (kaupunki ja maakunta)	18
2.1.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	18
2.1.2 Turvallisuusvälikohtaukset	19
2.1.3 Siviiliuhrit	21
2.2 Amran	22
2.2.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	22
2.2.2 Turvallisuusvälikohtaukset	22
2.2.3 Siviiliuhrit	23
2.3 Dhamar	24
2.3.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	24
2.3.2 Turvallisuusvälikohtaukset	24
2.3.3 Siviiliuhrit	24
2.4 Mahwit	25
2.4.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	25
2.4.2 Turvallisuusvälikohtaukset	25
2.4.3 Siviiliuhrit	26
2.5 Ibb	26
2.5.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	26
2.5.2 Turvallisuusvälikohtaukset	27
2.5.3 Siviiliuhrit	27
2.6 Al-Bayda	28
2.6.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	28
2.6.2 Turvallisuusvälikohtaukset	28
2.6.3 Siviiliuhrit	29
2.7 Raima	30
2.7.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	30
2.7.2 Turvallisuusvälikohtaukset	30

2.7.3	Siviiliuhrit.....	30
2.8	Saada	31
2.8.1	Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	31
2.8.2	Turvallisuusvälikohtaukset	31
2.8.3	Siviiliuhrit.....	32
2.9	Hajja	33
2.9.1	Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	33
2.9.2	Turvallisuusvälikohtaukset	33
2.9.3	Siviiliuhrit.....	34
2.10	Hudeida.....	35
2.10.1	Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	35
2.10.2	Turvallisuusvälikohtaukset	35
2.10.3	Siviiliuhrit.....	37
2.11	Jawf.....	37
2.11.1	Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	37
2.11.2	Turvallisuusvälikohtaukset	38
2.11.3	Siviiliuhrit.....	39
2.12	Marib	39
2.12.1	Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	39
2.12.2	Turvallisuusvälikohtaukset	40
2.12.3	Siviiliuhrit.....	41
2.13	Taiz.....	42
2.13.1	Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	42
2.13.2	Turvallisuusvälikohtaukset	42
2.13.3	Siviiliuhrit.....	43
2.14	Dhali	44
2.14.1	Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	44
2.14.2	Turvallisuusvälikohtaukset	44
2.14.3	Siviiliuhrit.....	45
2.15	Lahj	46
2.15.1	Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	46
2.15.2	Turvallisuusvälikohtaukset	46
2.15.3	Siviiliuhrit.....	47
2.16	Aden	47
2.16.1	Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	47
2.16.2	Turvallisuusvälikohtaukset	48
2.16.3	Siviiliuhrit.....	49

2.17	Abyan	49
2.17.1	Hallintasuhteet	49
2.17.2	Turvallisuusvälikohtaukset	50
2.17.3	Siviiliuhrit.....	51
2.18	Shabwa	51
2.18.1	Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	51
2.18.2	Turvallisuusvälikohtaukset	52
2.18.3	Siviiliuhrit.....	53
2.19	Hadramaut	53
2.19.1	Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	53
2.19.2	Turvallisuusvälikohtaukset	54
2.19.3	Siviiliuhrit.....	54
2.20	Mahra	55
2.20.1	Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)	55
2.20.2	Turvallisuusvälikohtaukset	55
2.20.3	Siviiliuhrit.....	56
2.21	Sokotra	56
2.21.1	Hallintasuhteet	56
2.21.2	Turvallisuusvälikohtaukset	57
2.21.3	Siviiliuhrit.....	57
3	Humanitaarinen tilanne	58
	Lähteet	59

1 Yleinen turvallisuustilanne

1.1 Konfliktin luonne ja osapuolet

Jemenin turvallisuustilanteeseen vaikuttaa maassa vuonna 2014 käynnistynyt sisällissota, jota käydään pääasiassa Jemenin kansainvälisesti tunnustetun hallituksen joukkojen⁶ ja suurta osaa⁷ maasta tosiasiallisesti hallitsevien huthikapinallisten⁸ välillä.⁹ Presidentti Abdu Rabbu Mansur Hadia ja Jemenin hallitusta (ns. Hadin hallitus) tukeva Saudi-Arabian johtama koalitio käynnisti maaliskuussa 2015 ilmapommituksiin perustuvan kampanjan huthikapinallisten kukistamiseksi.¹⁰ Iran on tukenut huthikapinallisia poliittisesti¹¹ ja aseellisesti¹², joskin Iranin tarkka rooli Jemenin konfliktissa on kiistanalainen¹³ ja sillä arvioidaan olevan vain rajallisesti vaikutusvaltaa huthikapinallisten toimintaan¹⁴. Saudi-Arabian ohella myös Yhdistyneet arabiemiirikunnat (UAE) on tukenut hutheja vastaan taistelevia joukkoja, sekä erityisesti Etelä-Jemenin separatistien vuonna 2017 perustamaa Etelän siirtymäneuvostoa (eng. *Southern Transitional Council, STC*),¹⁵ joka ylläpitää valtionkaltaisena toimijana Etelä-Jemenissä omia aseellisia joukkojaan¹⁶. Hadin hallitus ja Etelän siirtymäneuvosto sopivat joulukuussa 2020 yhteisen hallituksen perustamisesta.¹⁷ Hallituksen välit etelän separatisteihin ovat kuitenkin jännitteiset, minkä raportoidaan johtaneen vuonna 2022 näiden tahojen välisiin aseellisiin yhteenottoihin.¹⁸

International Crisis Groupin tammikuussa 2022 julkaiseman raportin mukaan Jemen on jakautunut vuoden 2015 jälkeen useiden eri tahojen sotilaallisesti ja poliittisesti hallitsemiin alueisiin, minkä lisäksi maassa on perustettu aseellisia ryhmiä, jotka eivät toimi Jemenin hallituksen tai huthikapinallisten alaisuudessa.¹⁹ Tutkija Ammar al-Ashwalin huhtikuussa 2020 julkaiseman artikkelin mukaan Jemen kyetään jaottelemaan neljän eri tahon, eli 1) huthikapinallisten; 2) Jemenin hallituksen (Hadin hallinto); 3) Etelän siirtymäneuvoston joukkojen; ja 4) Jemenin entisen presidentin Ali Abdullah Salehin²⁰ veljenpoika Tariq Salehin

⁶ Termillä "Jemenin hallituksen joukot" viitataan tässä raportissa yleisluontoisesti Jemenin kansainvälisesti tunnustetun hallituksen alaisuudessa tai rinnalla huthikapinallisia vastaan taisteleviin joukkoihin.

⁷ Tarkemmin Jemenin hallintasuhteista, ks. luku 2. alla.

⁸ Huthit ovat uskonnollinen, poliittinen ja sotilaallinen liike, joka on omaksunut nimensä liikkeen perustajalta Hussein Badr al-Din al-Huthilta sekä tämän veljeltä ja liikkeen nykyiseltä johtajalta Abdul-Malik al-Huthilta. Liikkeen jäsenet käyttävät itsestään nimitystä *Ansar Allah* (أنصار الله, suom. "Jumalan puolustajat"). (International Crisis Group 29.4.2022, s. 4). Liikkeen juuret ovat Pohjois-Jemenin Saadan maakunnan paikallisyhteisöissä, jotka edustavat shiialaisuuden zaidilaista suuntausta. ACAPS 17.6.2020, s. 2–3.

⁹ OCHA 4/2022, s. 14.

¹⁰ BBC 22.3.2022; Council on Foreign Relations/ Center for Preventive Action 4.5.2022; OCHA 4/2022, s. 14.

¹¹ Ks. esim. Council on Foreign Relations/ Robinson 8.4.2022; Al Jazeera/ Falk 8.3.2022.

¹² Council on Foreign Relations/ Robinson 8.4.2022; Knights 9/2018, s. 15–23.

¹³ Ks. esim. Council on Foreign Relations/ Robinson 8.4.2022; Al Jazeera/ Falk 8.3.2022.

¹⁴ Council on Foreign Relations/ Robinson 8.4.2022; Al Jazeera/ Falk 8.3.2022.

¹⁵ Al-Ashwal 15.4.2020; Salisbury 27.3.2018.

¹⁶ ACLED 9.5.2019.

¹⁷ HRC 13.9.2021, s. 4.

¹⁸ Feierstein 3/2022, s. 7.

¹⁹ International Crisis Group 20.1.2022, s. 2.

²⁰ Entinen presidentti Saleh ja tämän tukijat liittoutuivat vuonna 2014 huthikapinallisten kanssa ja avustivat näitä pääkaupunki Sanaan ja muiden alueiden valtaamisessa. Huthikapinallisten

johtamien²¹ "Kansallisen vastarinnan" (eng. National Resistance)²² joukkojen hallitsemiin alueisiin.²³ Vastaavaa jaottelua sovelletaan myös Crisis Groupin Jemenin tilannetta vuoden 2021 lopulla kuvaavassa kartassa, jonka mukaan huthikapinalliset hallitsevat Jemenin pohjoisia maakuntia, pääkaupunki Sanaata ja suurinta osaa maan länsirannikosta; Jemenin hallitus hallitsee Jemenin itä- ja keskiosia (ml. Maribin kaupunki), osia Taizin maakunnasta ja suurinta osaa maan etelärannikosta; Etelän siirtymäneuvosto hallitsee Jemenin eteläosissa Adenin kaupunkia ja sen naapurimaakuntia; ja "Kansallinen vastarinta" hallitsee Mokaan satamakaupunkia ympäröiviä alueita Jemenin länsirannikon eteläosissa.²⁴ (Jemenin maakuntien ja eri piirikuntien ajantasaisia hallintasuhteita käsitellään tarkemmin 2. luvun maakuntakohtaisissa alaluvuissa.)

Edellä läpikäytyjen tahojen lisäksi Jemenin konfliktin keskeisiin osapuoliin luetaan myös esimerkiksi islamistipuolue Islah, jonka kannattajien esitetään dominoivan Jemenin hallituksen Maribin, Taizin ja Shabwan maakuntiin sijoitettuja joukkoja.²⁵ Maaliskuussa 2022 maassa raportoitiin myös terroristijärjestö Arabian niemimaan al-Qaidan (AQAP) toteuttamien operaatioiden lisääntymisestä ja terroristijärjestö "Islamilaisen valtion" (ISIS) Jemenin haaran tiedotuskanavien uudelleenaktivoitumisesta.²⁶

1.2 Konfliktin vaiheet vuosina 2021–2022

YK:n asiantuntijaryhmän²⁷ mukaan Jemenin konfliktiin liittyvät sotilaalliset yhteenotot eskaloituivat heinäkuun 2020 ja kesäkuun 2021 välisenä aikana maan lukuisilla rintamilla ja myös maan rajojen ulkopuolella huthien toteuttaessa useita Saudi-Arabian maaperälle kohdistuneita ilmaiskuja.²⁸ YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumiston (OCHA) mukaan vuonna 2021 Jemenin hallituksen ja huthikapinallisten välillä käytiin erityisen kiivaita taisteluja Maribin, Jawfin, Shabwan, Hudeidan ja Taizin maakunnissa.²⁹ Sana'a Center for Strategic Studies -tutkimuslaitoksen mukaan huthikapinalliset saavuttivat vuoden 2021 aikana useita voittoja. Maribin maakunnassa huthit etenivät kohti Maribin kaupunkia ja ottivat

ja Salehin välit katkesivat vuoden 2017 lopulla, minkä jälkeen huthit surmasivat Salehin joulukuussa 2017. Ks. esim. International Crisis Group 20.1.2022.

²¹ Al-Ashwal 15.4.2020; Sana'a Center for Strategic Studies 13.3.2022, s. 13.

²² "Kansallisen vastarinnan" joukot muodostuvat "Jättiläisten prikaateista" (arab. *Al-Wayat al-amaliqa*, eng. The Giants Brigades), Tihaman vastarintajoukoista (eng. Tihama Resistance) ja Jemenin tasavaltalaiskaartin prikaateista. Joukot ovat Yhdistyneiden arabiemiirikuntien (UAE) tukemia. Al-Ashwal 15.4.2020; Middle East Eye 12.1.2022.

²³ Al-Ashwal 15.4.2020.

²⁴ Kartassa myös UAE:n tukemien "Hadramautin eliittijoukkojen" (eng. *Hadramawt Elite Forces*) Shawban ja Hadramautin maakunnissa hallitsevat alueet (ml. Mukallan kaupunki) erotetaan Jemenin hallituksen ko. maakunnissa hallitsemista alueista. Ks. International Crisis Group 20.1.2022, s. 3.

²⁵ Sana'a Center for Strategic Studies 13.3.2022, s. 13.

²⁶ Ks. Sana'a Center for Strategic Studies 7.4.2022. Arabian niemimaan al-Qaidan operaatioista raportoitiin myös huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana. Ks. Sana'a Center for Strategic Studies 3.5.2022 & 9.6.2022.

²⁷ YK:n Jemenin asiantuntijaryhmä perustettiin syyskuussa 2017 YK:n ihmisoikeusneuvoston (HRC) päätöslauselmalla (36/31) valvomaan ja raportoimaan Jemenin ihmisoikeustilanteesta. Ihmisoikeusneuvosto päätti olla jatkamatta asiantuntijaryhmän mandaattia lokakuussa 2021, minkä seurauksena asiantuntijaryhmän työ päättyi. Asiantuntijaryhmän lausunto ryhmän työn päättymisestä on luettavissa osoitteesta: <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2021/10/statement-group-experts-yemen-hrc-rejection-resolution-renew-their-mandate> (käyty 23.6.2022).

²⁸ HRC 13.9.2021, s. 3–4.

²⁹ OCHA 4/2022, s. 14.

hallintaansa Jemenin hallituksen kanssa liittoutuneiden heimojen keskeisiä tukialueita. Pohjoisessa Jawfin maakunnassa huthit pakottivat lähes kaikki hallituksen joukot perääntymään maakunnan itäiseen autiomaahan. Taizin maakunnassa hallituksen joukkojen hyökkäys johti huthien vastahyökkäykseen, jonka aikana nämä valloittivat takaisin monia menettämiään alueita, ja Al-Baydan maakunnassa hallituksen hyökkäyksestä seurannut huthikapinallisten vastahyökkäys johti koko maakunnan päätymiseen huthien hallintaan. Myös Shabwan maakunnassa huthit saivat hallintaansa kolme maakunnan luoteisosissa sijaitsevaa piirikuntaa (Ain, Bayhan ja Usaylan).³⁰

International Crisis Groupin 29.4.2022 julkaisemassa raportissa huthikapinallisten arvioidaan saavuttaneen syksyyn 2021 tultaessa määrävän aseman Jemenin taistelukentillä, ja näiden katsotaan olleen lähellä Maribin maakunnan valtaamista.³¹ Syyskuussa 2021 YK:n asiantuntijaryhmä totesi Jemenin konfliktin ratkaisemisen olevan hankalaa konfliktin osapuolten ja ratkaisun kannalta keskeisten ulkovaltojen poliittisen tahdon puuttumisen takia.³² Crisis Groupin mukaan Maribin kaupunki on Jemenin hallituksen viimeinen merkittävä pohjoinen tukialue³³, ja sen valloittaminen tekisi hutheista Pohjois-Jemenin kyseenalaistamattoman sotilaallisen ja poliittisen "hegemonin", ja siirtäisi konfliktin uuteen vaiheeseen.³⁴ Sana'a Centerin mukaan Maribin valloittaminen ja maakunnan öljy- ja kaasuesiintymien hallitseminen turvaisivat huthien hallinnon taloudellisen resurssipohjan ja vähentäisivät entisestään kannustimia neuvotteluun käymiseen.³⁵

Yhdistyneiden arabiemiirikuntien (UAE) tukemien, "Kansalliseen vastarintaan" kuuluvien "Jättiläisten prikaatien"³⁶ uudelleensijoittaminen Maribin ja Shabwan maakuntiin katkaisi huthien taistelumenestyksen vuosien 2021 ja 2022 vaihteessa.³⁷ UAE:n tukemat Jemenin hallituksen joukot valloittivat hutheilta tammikuun 2022 ensimmäisen viikon aikana kolme Shabwan maakunnan pohjoista piirikuntaa (vuonna 2021 vallatut Ain, Bayhan ja Usaylan), minkä jälkeen hallituksen joukot ryhtyivät etenemään Maribin maakunnan eteläosiin (Al-Juban ja Haribin piirikuntiin) ja Al-Baydan piirikunnan Nate'n ja Na'manin piirikuntiin.³⁸ Huthit vastasivat tammi-helmikuussa 2022 Saudi-Arabian ja Yhdistyneiden arabiemiirikuntien maaperälle kohdistuneilla ohjus- ja lennokka-iskuilla, ja Saudi-Arabian johtama sotilaallinen liittouma vastasi vuorostaan maaperälleen kohdistuneeseen hyökkäykseen intensiivisillä ilmaiskulla, jotka kohdistuivat Sanaan ja laajemmin huthien Pohjois-Jemenissä hallitsemille vuoristoalueille.³⁹ Samanaikaisesti huthien ja Jemenin hallitusta tukevien joukkojen väliset taistelut siirtyivät Maribin ja Shabwan rintamalinjoilta Hajjan maakunnassa sijaitsevan Haradhin rajakaupungin ympäristöön, missä Saudi-Arabian kokoamat Arabia Felix -prikaatit pyrkivät valloittamaan alueita hutheilta Saudi-Arabian johtaman koalition ilmaiskujen tuella.⁴⁰ Maaliskuussa 2022 huthit toteuttivat useita Saudi-Arabian öljylaitoksiin ja -infrastruktuuriin kohdistuneita ohjus- ja lennokka-iskuja, ja Saudi-Arabian johtama liittouma vastasi iskuihin Sanaan kaupunkiin ja huthien kontrolloimalle Jemenin länsirannikolle kohdistuneilla ilmaiskulla. Huthikapinallisten

³⁰ Sana'a Center for Strategic Studies 13.3.2022, s. 12, 13.

³¹ International Crisis Group 29.4.2022, s. 1.

³² HRC 13.9.2021, s. 3–4.

³³ International Crisis Group 22.2.2021.

³⁴ International Crisis Group 14.10.2021, s. 2.

³⁵ Sana'a Center for Strategic Studies 3/2022, s. 6.

³⁶ Ns. Jättiläisten prikaatit (arab. *الوابة العنيفة*, *al-Wayat al-'Amaliqa*; eng. The Giants Brigades) ovat suurin "Kansalliseen vastarintaan" kuuluvista aseellisista joukoista. Prikaatien taistelijat ovat taustaltaan salafisteja ja Yafa'n alueen (Lahjin maakunnassa) heimojen jäseniä. ACLED 20.7.2018.

³⁷ Ks. esim. International Crisis Group 29.4.2022, s. 1; Sana'a Center for Strategic Studies 3/2022, s. 5.

³⁸ Sana'a Center for Strategic Studies 15.3.2022.

³⁹ International Crisis Group 29.4.2022, s. 1.

⁴⁰ Sana'a Center for Strategic Studies 15.3.2022.

hyökkäykset ja Saudi-Arabian johtaman koalition huthien aseisiin kohdistamat ilmaiskut jatkuivat myös Hajjjan, Jawfin, Maribin ja Saadan maakunnissa.⁴¹

YK:n Jemenin erityisedustaja Hans Grundberg ilmoitti huhtikuun 2022 alussa 2.4.2022 voimaan astuvasta, koko Jemenin laajuisesta tulitauosta huthikapinallisten ja Jemenin kansainvälisesti tunnustetun hallituksen joukkojen välillä.⁴² Presidentti Hadi antoi 7.4.2022 ilmoituksen, jossa hän kertoi luovuttavansa valtaoikeutensa Rashad al-Alimin johtamalle presidenttineuvostolle.⁴³ International Crisis Groupin mukaan uusi presidenttineuvosto edustaa Hadin hallintoa paremmin Jemenin hallituksen hallinnassa olevia alueita tosiasiallisesti hallitsevia ja hutheja vastaan taistelevia ryhmittymiä.⁴⁴

YK:n Jemenin suojeluklusterin yhteydessä toimivan Civilian Impact Monitoring Projectin (CIMP) mukaan 2.4.2022 voimaan astunut tulitauko vähensi aseellisia yhteenottoja kaikilla Jemenin keskeisillä rintamalinjoilla, ja konfliktin siviiliuhrien määrä putosi puoleen huhtikuun 2022 aikana (tarkemmin, ks. luku 2.1 alla).⁴⁵ CIMP:n mukaan matalan tason aseelliset yhteenotot kuitenkin jatkuivat Maribin maakunnassa tulitauosta huolimatta myös huhtikuussa 2022.⁴⁶ Sana'a Centerin huhtikuun 2022 tilannetta käsittelevän katsauksen mukaan erityisesti huthikapinalliset pyrkivät hyödyntämään tulitaukoa vahvistaakseen asemiaan Maribin taistelulentillä ja valmistautuakseen tulitauon päättymiseen. Jemenin hallitus syytti hutheja tulitauon rikkomisesta myös Taizin maakunnassa. Huthit puolestaan syyttivät Saudi-Arabiaa Saadan maakunnan alueelle kohdistuneista tykistöpommituksista ja lennokki- ja helikopteri-iskuista.⁴⁷

International Crisis Groupin 19.5.2022 julkaiseman katsauksen mukaan huhtikuun alussa sovittu tulitauko on pitänyt, joskin "horjuen". Crisis Groupin mukaan tulitauon yhteydessä sovittiin kolmesta konfliktin osapuolten välisen luottamuksen lisäämiseen pyrkivästä toimenpiteestä, jotka ovat 1) polttoainekuljetusten pääsyn mahdollistaminen huthien hallitsemaan Hudeidan satamaan; 2) Sanaan kansainvälisen lentokentän uudelleenavaaminen kansainvälisille lennoille; ja 3) huthien vuodesta 2016 piirittämään Taizin kaupunkiin johtavien teiden uudelleenavaaminen. Toukokuun puolivälissä sovituista toimenpiteistä ainoastaan kaksi ensimmäistä oli pantu täytäntöön Taizin kaupungin ollessa edelleen käytännössä eristetty muusta Jemenistä.⁴⁸ Sana'a Centerin 9.6.2022 julkaiseman katsauksen mukaan Jemenissä ei ole raportoitu raskaista taisteluista tulitauon solmimisen jälkeen. Rintamalinjoissa ei ole tapahtunut muutoksia ja raportoitujen yhteenottojen yhteydessä on raportoitu vain harvoin merkittävästi uhreja. Konfliktin osapuolet syyttivät kuitenkin toisiaan myös toukokuussa tulitauon rikkomisesta, ja aseellisten yhteenottojen raportoitiin jatkuvan erityisesti Maribin maakunnassa.⁴⁹

YK:n Jemenin erityisedustaja Hans Grundberg antoi 2.6.2022 ilmoituksen, jonka mukaan Jemenin konfliktin osapuolet olivat päättäneet tulitauon jatkamisesta kahdella kuukaudella (2.8.2022 asti).⁵⁰

⁴¹ Sana'a Center for Strategic Studies 7.4.2022.

⁴² YK 1.4.2022; Ks. myös International Crisis Group 29.4.2022, s. 1.

⁴³ International Crisis Group 29.4.2022, s. 1, 2; Sana'a Center for Strategic Studies/ Al-Madhaji 8.4.2022.

⁴⁴ International Crisis Group 29.4.2022, s. 1, 2. Presidenttineuvoston kokoonpanosta ja sen vaikutuksesta Jemenin hallituksen asemaan, ks. myös Ardemagni 9.6.2022.

⁴⁵ CIMP [4/2022] [päiväämätön].

⁴⁶ CIMP [4/2022] [päiväämätön].

⁴⁷ Sana'a Center for Strategic Studies 3.5.2022.

⁴⁸ International Crisis Group 19.5.2022.

⁴⁹ Sana'a Center for Strategic Studies 9.6.2022.

⁵⁰ YK 2.6.2022.

1.3 Turvallisuusvälikohtaukset

1.3.1 Vuosi 2021

Civilian Impact Monitoring Project (CIMP) tilastoi Jemenissä vuonna 2021 yhteensä 1 568 siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta. Tammikuussa välikohtauksia tilastoitiin 130, helmikuussa 120, maaliskuussa 167, huhtikuussa 95, toukokuussa 106, kesäkuussa 131, heinäkuussa 134, elokuussa 98, syyskuussa 134, lokakuussa 148, marraskuussa 138 ja joulukuussa 167.⁵¹ ACLED tilastoi Jemenissä vuonna 2021 yhteensä 7 350 turvallisuusvälikohtausta. Turvallisuusvälikohtauksiksi lasketaan tässä tilannekatsauksessa ACLEDin "taisteluiksi" (*Battles*), "räjähteillä/etäältä toteutetuksi väkivallaksi"⁵² (*Explosions/Remote violence*) ja "siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi" (*Violence against civilians*) luokittelemat tapahtumat. Välikohtauksia raportoitiin tammikuussa 812, helmikuussa 859, maaliskuussa 1 052, huhtikuussa 745, toukokuussa 556, kesäkuussa 568, heinäkuussa 676, elokuussa 615, syyskuussa 696, lokakuussa 706, marraskuussa 768 ja joulukuussa 728.⁵³

CIMP:n siviiliuhreja koskevat tilastot tarjoavat tarkempaa kuvaa vuonna 2021 tilastoitujen turvallisuusvälikohtausten luonteesta. CIMP:n mukaan Jemenissä tilastoitiin vuonna 2021 yhteensä 2 508 siviiliuhria (tarkemmin, ks. alla). Siviiliuhreista 850 oli seurausta tykistöpommituksista, 881 tuliaseseihin⁵⁴ liittyvistä turvallisuusvälikohtauksista, 185 ilmaiskuista, 125 kranaatti-iskuista, 80 improvisoituihin räjähteisiin (IED) liittyvistä turvallisuusvälikohtauksista ja 53 tarkka-ampujatuleen liittyvistä turvallisuusvälikohtauksista.⁵⁵ YK:n asiantuntijaryhmän lähteenä käyttämä, Jemenissä vuonna 2015 puhjennun sisällissodan aikana toteutettuja ilmaiskuja dokumentoivan Yemen Data Project -järjestön tietojen mukaan Jemenissä tehtiin vuonna 2021 yhteensä 1790 ilmaiskua.⁵⁶ ACLED tilastoi⁵⁷ vuonna 2021 Jemenissä yhteensä 2 499 ilma- ja lennokki-iskua.⁵⁸

Vuoden 2021 aikana siviilien kodit kärsivät CIMP:n mukaan vahinkoa 728 turvallisuusvälikohtauksessa, jotka vaikuttivat yhteensä 3 347 perheeseen. Kouluille ja muille oppilaitoksille koitui vahinkoa 17 turvallisuusvälikohtauksessa. Vuoden 2021 lopulla lisääntyneet ilmaiskut vahingoittivat neljää (4) sairaalaa Sanaan kaupungissa, minkä lisäksi aseellinen väkivalta vaikutti yhdeksään (9) muuhun sairaalaan muualla Jemenissä (mm. Maribissa ja Taizissa). Tykistöpommitukset kohdistuivat kahdeksaan (8) Al-Baydan, Maribin ja Taizin maakunnissa sijaitsevaan kouluun ja aiheuttivat 69 siviiliuhria. Lisäksi viisi (5) koulua tuhottiin

⁵¹ CIMP [1/2021] [päiväämätön]; CIMP [2/2021] [päiväämätön]; CIMP [3/2021] [päiväämätön]; CIMP [4/2021] [päiväämätön]; CIMP [5/2021] [päiväämätön]; CIMP [6/2021] [päiväämätön]; CIMP [7/2021] [päiväämätön]; CIMP [8/2021] [päiväämätön]; CIMP [9/2021] [päiväämätön]; CIMP [10/2021] [päiväämätön]; CIMP [11/2021] [päiväämätön]; CIMP [12/2021] [päiväämätön].

⁵² ACLED viittaa määritelmällään räjähdeseilla ja tavalla tai toisella epäsymmetrisesti (tai yksipuolisesti) toteutettuun väkivaltaan, jossa kohteella ei ole mahdollisuutta vastata tähän kohdistuvaan väkivaltaan. Määritelmä kattaa mm. ilma- ja lennokki-iskut, tykistöpommitukset, kranaatti-iskut, improvisoiduilla räjähteillä (IED) tehdyt iskut ja räjähdeseasteisiin liittyvät turvallisuusvälikohtaukset. ACLED [päiväämätön], s. 10.

⁵³ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"].

⁵⁴ CIMP tilastoi raporteissaan tuliaseseihin liittyvät turvallisuusvälikohtaukset kahteen eri kategoriaan, "small arms fire" ja "small arms/light weapons fire". Tässä tilannekatsauksessa näitä välikohtauksia käsitellään kuitenkin yleisluontoisesti tuliaseseihin liittyvinä välikohtauksina.

⁵⁵ CIMP 2/2022, s. 7.

⁵⁶ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

⁵⁷ Yemen Data Projectin tilastoimat ilmaiskut huomioidaan ACLEDin tilastoissa.

⁵⁸ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Explosions/Remote violence"; Sub Event Type: "Air/drone strike"].

kosto ja/tai pelottelutarkoituksessa improvisoiduilla räjähteillä (IED) Dhalin, Hudeidan ja Taizin maakunnissa kulkevilla rintamalinjoilla.⁵⁹ Vuosi 2022 (tammikuu–toukokuu)

CIMP tilastoi Jemenissä 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana yhteensä 609 siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta.⁶⁰ ACLED tilastoi Jemenissä 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana 2 423 turvallisuusvälikohtausta, joista 892 tammikuussa, 649 helmikuussa, 681 maaliskuussa, 638 huhtikuussa ja 590 toukokuussa 2022.⁶¹

CIMP:n mukaan Jemenissä tilastoitiin vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden (1.1.–31.5.2022) aikana yhteensä 1 380 siviiliuhria. Siviiliuhreista 467 oli seurausta ilmaiskuista, 300 tykistöpommituksista, 279 tuliseisiin liittyvistä turvallisuusvälikohtauksista, 152 maamiinoista ja 49 räjähtämättömistä ammuksista (UXO), 73 IED-iskuista, 26 tarkka-ampujatuleen liittyvistä turvallisuusvälikohtauksista, 18 kranaatti-iskuista ja 16 lennokka-iskuista.⁶² ACLED tilastoi Jemenissä 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana 1 051 ilma- ja lennokka-iskua.⁶³

CIMP:n mukaan huhtikuun 2022 alussa voimaan astunut tulitauko johti tykistöpommituksiin liittyvien siviiliuhrien merkittävään vähenemiseen järjestön tilastoidessa huhtikuussa 22 tykistöpommituksiin liittyvää turvallisuusvälikohtausta, joista koitui 12 siviiliuhria. CIMP raportoi kuitenkin huhtikuussa 2022 lennokka-iskujen lisääntymisestä. Iskuista viisi (5) raportoitin Taizin, neljä (4) Dhalin ja kaksi (2) Maribin maakunnassa. Myös yksittäisten ampumavälikohtausten raportoidaan lisääntyneen ja aiheuttaneen 50 siviiliuhria.⁶⁴

Toukokuussa 2022 CIMP raportoi siviiliuhrien määrän kasvaneen merkittävästi edelleen voimassa olevasta tulitauosta huolimatta (ks. myös alla). CIMP huomioi erityisesti Adenin kaupungissa 26.5.2022 tapahtuneen IED-iskun, jossa sai surmansa viisi (5) ja haavoittui 45 siviiliä. Lisäksi CIMP huomioi räjähdeseasteiden vaatimien siviiliuhrien määrän kasvun, toukokuussa 2022 tilastoitujen tapausten määrän (90) ollessa suurin CIMP:n tilastointihistorian aikana (eli 1.1.2018 jälkeen).⁶⁵

1.1.–31.5.2022 välisenä aikana turvallisuusvälikohtaukset vaikuttivat 751 siviilien kotiin, yhdeksään (9) kouluun tai muuhun oppilaitokseen ja 10 terveydenhuoltolaitokseen. CIMP:n mukaan Jemenissä tilastoidut turvallisuusvälikohtaukset eivät vaikuttaneet huhti- tai toukokuussa 2022 yhdenkään oppi- tai terveydenhuoltolaitoksen toimintaan.⁶⁶

1.3.2 Siviiliuhrit

OCHAN huhtikuussa 2022 julkaiseman humanitaarisen katsauksen mukaan Jemenin konfliktissa on saanut maaliskuun 2015 jälkeen surmansa tai haavoittunut yli 21 780 siviiliä. YK:n vahvistamien tietojen mukaan siviiliuhreista ainakin 10 200 on lapsia. Suoraan ja epäsuorasti (esimerkiksi ruuan, terveydenhuollon ja infrastruktuurin puutteellisuuden seurauksena) konfliktin

⁵⁹ CIMP 2/2022, s. 8–9.

⁶⁰ CIMP 9.6.2022.

⁶¹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"].

⁶² CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön]; CIMP [5/2022] [päiväämätön]; CIMP 9.6.2022.

⁶³ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Explosions/Remote violence"; Sub Event Type: "Air/drone strike"]. ACLED hyödyntää tilastoissaan myös Yemen Data Projectin ilmoittamia lukuja. Yemen Data Project itse ei ole kuitenkaan tilastoinut (tai julkaissut tietoja) Jemenissä maaliskuun 2022 jälkeen tapahtuneista ilmaiskuista. Yemen Data Project [päiväämätön] [tiedot noudettu 16.6.2022].

⁶⁴ CIMP [4/2022] [päiväämätön].

⁶⁵ CIMP [5/2022] [päiväämätön].

⁶⁶ CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön]; CIMP [5/2022] [päiväämätön].

arvioidaan vaatineen vuosina 2015–2021 yhteensä lähes 377 000 kuolonuhria.⁶⁷ CIMP:n mukaan Jemenin konfliktissa on koitunut 1.1.2018–31.5.2022 välisenä aikana 14 129 siviiliuhria, joista 5 119 on kuollut ja 9 010 haavoittunut. CIMP:n tilastoimista siviiliuhreista 2 899 ja kuolleista 1 059 oli lapsia.⁶⁸

Vuonna 2021 CIMP tilastoi Jemenissä yhteensä 2 508 siviiliuhria, joiden joukossa 769 kuolonuhria.⁶⁹ ACLED tilastoi Jemenissä vuonna 2021 yhteensä 794 siviili kuolonuhria,⁷⁰ eli hieman CIMP:tä enemmän. CIMP:n mukaan siviiliuhrien määrä kasvoi vuonna 2021 20 % vuoteen 2020 verrattuna. Siviiliuhreja raportoitiin eniten lokakuussa ja joulukuussa 2021, CIMP:n tilastoidessa molempina kuukausina 358 siviiliuhria. Eniten kuolonuhreja (114) tilastoitiin lokakuussa 2021.⁷¹

CIMP:n tammikuussa 2021 tilastoimissa turvallisuusvälikohtauksissa koitui 132 siviiliuhria, joista kuolleita 47 ja haavoittuneita 85.⁷² Helmikuussa 2021 tilastoidut turvallisuusvälikohtaukset vaativat 111 siviiliuhria, joista kuolleita 44 ja haavoittuneita 67.⁷³ Maaliskuussa 2021 tilastoiduissa turvallisuusvälikohtauksissa tilastoitiin 209 siviiliuhria, joista kuolleita 49 ja haavoittuneita 160.⁷⁴ Huhtikuussa 2021 tilastoiduissa turvallisuusvälikohtauksissa koitui 148 siviiliuhria, joista kuolleita 40 ja haavoittuneita 108.⁷⁵ Toukokuussa 2021 tilastoiduissa turvallisuusvälikohtauksissa siviiliuhreja raportoitiin 174, joista kuolleita 61 ja haavoittuneita 113.⁷⁶ Kesäkuussa 2021 tilastoiduissa turvallisuusvälikohtauksissa siviiliuhreja tilastoitiin 249, joista kuolleita 80 ja haavoittuneita 169.⁷⁷ Heinäkuussa 2021 tilastoidut turvallisuusvälikohtaukset vaativat 169 siviiliuhria, joista kuolleita 56 ja haavoittuneita 113.⁷⁸ Elokuussa 2021 tilastoiduissa turvallisuusvälikohtauksissa tilastoitiin 127 siviiliuhria, joista kuolleita 47 ja haavoittuneita 80.⁷⁹ Syyskuussa 2021 turvallisuusvälikohtauksissa tilastoitiin 235 siviiliuhria, joista kuolleita 69 ja haavoittuneita 166.⁸⁰ Lokakuussa 2021 tilastoiduissa turvallisuusvälikohtauksissa siviiliuhreja oli 358, joista kuolleita 114 ja haavoittuneita 244.⁸¹ Marraskuussa 2021 tilastoiduissa turvallisuusvälikohtauksissa koitui 240 siviiliuhria, joista kuolleita 59 ja haavoittuneita 181.⁸² Joulukuussa 2021 tilastoidut turvallisuusvälikohtaukset vaativat 358 siviiliuhria, joista kuolleita 105 ja haavoittuneita 253.⁸³

Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana (1.1.–31.5.2022) CIMP tilastoi Jemenissä 1380 siviiliuhria, joiden joukossa 448 kuollutta ja 932 haavoittunutta.⁸⁴ ACLED tilastoi vuoden

⁶⁷ OCHA 4/2022, s. 14, 18.

⁶⁸ CIMP [päiväämätön] [päivitetty 31.5.2022].

⁶⁹ CIMP 2/2022, s. 5.

⁷⁰ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"].

⁷¹ CIMP 2/2022, s. 5.

⁷² CIMP [1/2021] [päiväämätön].

⁷³ CIMP [2/2021] [päiväämätön].

⁷⁴ CIMP [3/2021] [päiväämätön].

⁷⁵ CIMP [4/2021] [päiväämätön].

⁷⁶ CIMP [5/2021] [päiväämätön].

⁷⁷ CIMP [6/2021] [päiväämätön].

⁷⁸ CIMP [7/2021] [päiväämätön].

⁷⁹ CIMP [8/2021] [päiväämätön].

⁸⁰ CIMP [9/2021] [päiväämätön].

⁸¹ CIMP [10/2021] [päiväämätön].

⁸² CIMP [11/2021] [päiväämätön].

⁸³ CIMP [12/2021] [päiväämätön].

⁸⁴ CIMP 9.6.2022.

2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana Jemenissä yhteensä 461 siviilikuolonuhria,⁸⁵ eli hieman enemmän kuin CIMP.

Tammikuussa 2022 CIMP tilastoi Jemenissä yhteensä 665 siviiliuhria, joiden joukossa 234 kuollutta ja 431 haavoittunutta. Kuolonuhreista 137 koitui ilmaiskussa, 40 tykistöpommituksissa, 24 tuliaseisiin liittyvissä turvallisuusvälikohtauksissa, 24 maamiinoin liittyvissä turvallisuusvälikohtauksissa, kolme (3) kranaatti-iskuissa, kolme (3) lennokka-iskuissa, kaksi (2) tarkka-ampujatuleen liittyvissä turvallisuusvälikohtauksissa ja yksi (1) IED-iskuissa. Yksittäisen kuukauden aikana tilastoidut siviiliuhrien ja siviilikuolonuhrien määrät olivat tammikuussa 2022 suurimmat CIMP:n tilastointihistorian aikana sitten elokuun 2018. Siviiliuhrien määrän todetaan olleen lähes kaksinkertainen joulukuun 2022 uhrimäärään verrattuna, jolloin Jemenissä tilastoitiin 358 siviiliuhria.⁸⁶

Helmikuussa 2022 CIMP tilastoi Jemenissä yhteensä 220 siviiliuhria, joiden joukossa 61 kuollutta ja 159 haavoittunutta. Kuolonuhreista 20 koitui tykistöpommituksissa, 18 maamiinoin ja viisi (5) räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) liittyvissä turvallisuusvälikohtauksissa, 13 tuliaseisiin liittyvissä turvallisuusvälikohtauksissa, kolme (3) ilmaiskussa, yksi (1) lennokka-iskuissa ja yksi (1) tarkka-ampujatulen seurauksena.⁸⁷

Maaliskuussa 2022 CIMP tilastoi Jemenissä yhteensä 209 siviiliuhria, joiden joukossa 57 kuollutta ja 152 haavoittunutta. Kuolonuhreista 23 koitui tuliaseisiin liittyvissä turvallisuusvälikohtauksissa, 13 ilmaiskussa, yhdeksän (9) tykistöpommituksissa, seitsemän (7) maamiinoin ja kaksi (2) räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) liittyvissä turvallisuusvälikohtauksissa ja kolme (3) tarkka-ampujatuleen liittyvissä välikohtauksissa.⁸⁸

Huhtikuussa 2022 CIMP tilastoi Jemenissä yhteensä 109 siviiliuhria, joiden joukossa 45 kuollutta ja 64 haavoittunutta. Kuolonuhreista 19 koitui tuliaseisiin liittyvissä turvallisuusvälikohtauksissa, 12 maamiinoin ja kaksi (2) räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) liittyvissä turvallisuusvälikohtauksissa, seitsemän (7) tykistöpommituksissa, neljä (4) tarkka-ampujatulen seurauksena ja yksi (1) kranaatti-iskuissa. Huhtikuun 2022 alussa solmitun tulitauon seurauksena taisteluiden kerrotaan vähentyneen Jemenin kaikilla keskeisillä rintamilla, ja siviiliuhrien määrä putosi 48 % maaliskuuhun 2022 verrattuna.⁸⁹

Toukokuussa 2022 CIMP tilastoi Jemenissä 176 siviiliuhria, joiden joukossa 51 kuollutta ja 125 haavoittunutta. Kuolonuhreista 19 koitui tuliaseisiin liittyvissä välikohtauksissa, 19 maamiinoin liittyvissä välikohtauksissa, viisi (5) IED-iskuissa, neljä (4) tykistöiskuissa, 3 kranaatti-iskuissa ja yksi (1) tarkka-ampujatuleen liittyvissä turvallisuusvälikohtauksissa.⁹⁰

1.3.3 Räjähdesaasteet

Mine Action Review -tutkimusprojektin vuonna 2021 julkaiseman raportin mukaan Jemen on raskaasti henkilömiinojen saastuttama. Vuonna 2020 henkilömiinoja raivattiin Jemenissä arviolta yhden neliökilometrin (km²) laajuiselta alueelta, ja niitä tuhottiin 923 kappaletta. Raportin mukaan Jemenin miinanraivauskeskus (Yemen Executive Mine Action Centre, YEMAC) esittää, että henkilömiinojen saastuttaman alueen laajuutta tai niiden vaikutusta (Jemenin siviiliväestöön) ei tiedetä. Raportin mukaan maaliskuussa 2015 Jemenissä puhjennut

⁸⁵ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"].

⁸⁶ CIMP [1/2022] [päiväämätön].

⁸⁷ CIMP [2/2022] [päiväämätön].

⁸⁸ CIMP [3/2022] [päiväämätön].

⁸⁹ CIMP [4/2022] [päiväämätön].

⁹⁰ CIMP [5/2022] [päiväämätön].

konflikti on estänyt maamiinojen saastuttamien alueiden kartoittamisen, saastuttanut uusia alueita ja uudelleensaastuttanut sellaisia alueita, jotka oli aiemmin puhdistettu räjähteistä.⁹¹

Mine Action Review viittaa raportissaan vuonna 2000 tehtyyn kartoitukseen, jonka mukaan vuosien 1962–69 ja 1970–83 konfliktien aikana ja ennen vuonna 1990 tapahtunutta yhdistymistä Pohjois- ja Etelä-Jemenin raja-alueille asetettuja maamiinoja löydettiin 18 Jemenin yhteensä 21 maakunnasta. Lisäksi raportissa huomioidaan YK:n vuonna 2021 esittämä tieto, jonka mukaan huthikapinalliset ovat miinoittaneet "laajamittaisesti" mm. kyliä, kouluja, makean veden lähteitä ja teitä, mikä muodostaa jatkuvan uhan Jemenin siviiliväestölle ja ruokkii maan sisäistä pakolaisuutta. Raportin mukaan huthiviranomaiset ovat myöntäneet maamiinojen käytön, ja huthien kerrotaan myös asettaneen suuren määrän improvisoituja räjähteitä (IED) konfliktin seurauksena toistuvasti siirtyville rintamalinjoille. Mine Action Review viittaa myös YEMACin tietoihin, joiden mukaan terroristijärjestöt Arabian niemimaan al-Qaida ja ns. Islamilainen valtio (ISIS) ovat asettaneet pääasiassa improvisoituja miinoja Hadramautin, Mahran ja Shabwan maakuntiin.⁹²

Mine Action Review'n mukaan maaliskuussa 2015 Jemenissä puhjennut aseellinen konflikti on lisännyt merkittävästi myös rypälepommien jäänteiden (*cluster munitions remnants*) Jemenin siviiliväestölle muodostamaa uhkaa, pääasiassa Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamien ilmaiskujen seurauksena. Jemenin todetaan kuitenkin olleen rypälepommien jäänteiden saastuttama jo ennen vuoden 2015 konfliktin puhkeamista. YEMAC on raportoinut rypälepommien jäänteitä kuudessa Jemenin maakunnassa: Amranissa, Hudeidassa, Jawfissa, Mahwitissa, Saadassa sekä Sanaan kaupungissa ja -maakunnassa. Pohjoisten Saadan ja Jawfin maakuntien todetaan olevan erityisen pahasti rypälepommien jäänteiden saastuttamia.⁹³

CIMP:n mukaan räjähdesaasteet (*remnant explosive ordnance*⁹⁴), eli maamiinat ja räjähtämättömät ammukset (UXO), aiheuttivat Jemenissä vuonna 2021 yhteensä 338 siviiliuhria, joiden joukossa 129 kuolonuhria. Pelkästään maamiinat aiheuttivat 252 siviiliuhria.⁹⁵ Räjähdesaasteiden vaatimista siviiliuhreista 145 ja erityisesti maamiinojen vaatimista siviiliuhreista 77 oli lapsia.⁹⁶ Mine Actionin mukaan Jemenillä ei ole strategista suunnitelmaa tai vuosittaisia työsuunnitelmia räjähdesaasteiden, kuten miinojen tai rypälepommien jäänteiden, raivaamiseen, vaan esimerkiksi vuonna 2020 miinanraivausta toteutettiin hätätapauksissa, joissa räjähdesaasteet muodostavat välittömän uhan siviiliväestölle.⁹⁷

CIMP:n mukaan räjähdesaasteet aiheuttivat Jemenissä 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana 201 siviiliuhria, joiden joukossa 90 kuolonuhria. Pelkästään maamiinat vaativat 152 siviiliuhria ja 80 kuolonuhria. Räjähtämättömät ammukset (UXO) vaativat 49 siviiliuhria, joista kuolleita 10. Tammikuussa 2022 maamiinat vaativat 46 siviiliuhria, joista kuolleita 24, ja räjähtämättömät ammukset (UXO) neljä (4) siviiliuhria, joiden joukossa yksi (1) kuolonuhri. Helmikuussa 2022 maamiinat vaativat 21 siviiliuhria, joista kuolleita 18, ja räjähtämättömät ammukset (UXO) 20 siviiliuhria, joista kuolleita viisi (5). Maaliskuussa 2022 maamiinat vaativat 26 siviiliuhria, joista kuolleita seitsemän (7), ja räjähtämättömät ammukset (UXO) seitsemän (7) siviiliuhria, joista kaksi (2) kuolonuhreja. Huhtikuussa 2022 maamiinat vaativat 27 siviiliuhria, joista kuolleita 10, ja räjähtämättömät ammukset (UXO) 12 siviiliuhria, joista kaksi (2) kuoli räjähdysten seurauksena.

⁹¹ Mine Action Review 1.10.2021, s. 318, 320.

⁹² Mine Action Review 1.10.2021, s. 320.

⁹³ Mine Action Review 1.9.2021, s. 208.

⁹⁴ Räjähdesaasteista tai "sodan räjähtämättömistä jäänteistä" käytetään englannin kielessä myös nimitystä *explosive remnants of war*.

⁹⁵ CIMP 2/2022, s. 2.

⁹⁶ CIMP 2/2022, s. 6.

⁹⁷ Mine Action Review 1.9.2021, s. s. 210, 2011.

Toukokuussa 2022 maamiinat vaativat 32 siviiliuhria, joista 19 kuolonuhreja, ja räjähtämättömät ammukset (UXO) kahdeksan (8) siviiliuhria, joista kaikki haavoittuneita.⁹⁸

Mine Action Review'n mukaan erityisesti Jemenin länsirannikko on maamiinojen saastuttama, sillä huthit käyttivät miinoja viivyttämään Jemenin hallituksen ja Saudi-Arabian johtaman koalition joukkojen etenemistä Hudeidan strategisesti tärkeän sataman alueelle.⁹⁹ CIMP:n mukaan maamiinojen tammikuussa 2022 vaatimista yhteensä 46 siviiliuhrista lähes puolet (22) raportoitiin Hudeidan maakunnassa, minkä todetaan olleen seurausta marraskuussa 2021 rintamalinjoissa tapahtuneesta muutoksesta.¹⁰⁰ CIMP:n helmikuuta 2022 käsittelevän katsauksen mukaan UXO:t vaativat uhreja Hudeidan (7), Maribin (5) ja Saadan (5) maakunnissa. Hudeidan rintamalinjoissa marraskuussa 2021 tapahtuneen muutoksen ohella Maribin maakunnassa käytyjen ankarien taisteluiden todetaan johtaneen räjähdesaasteiden Jemenin siviiliväestölle muodostaman riskin lisääntymiseen.¹⁰¹ Hudeidan asema korostuu myös CIMP:n maaliskuu- ja huhtikuuta käsittelevissä katsauksissa. Maamiinojen maaliskuussa 2022 vaatimista 26 siviiliuhrista 14 ja huhtikuussa vaatimista 37 siviiliuhrista 19 raportoitiin Hudeidan maakunnassa, minkä lisäksi huhtikuussa raportoitiin 10 siviiliuhrista Jawfin maakunnassa.¹⁰²

CIMP:n huhtikuuta 2022 käsittelevän katsauksen mukaan räjähdesaasteiden vaatimien siviiliuhrien määrässä ei tapahtunut muutosta huhtikuun alussa solmitun tulitauon seurauksena, minkä todettiin osoittavan, että konflikti uhkaa Jemenin siviiliväestöä myös sen jälkeen, kun siihen liittyvät väkivaltaisuuksien päättyneet. Kovien sateiden todettiin pahentavan räjähdesaasteiden siviileille muodostamaa uhkaa, sillä miinat saattavat kulkeutua veden ja sen kuljettaman maa-aineksen mukana alueille, joita ei ole pidetty aiemmin räjähteiden saastuttamina.¹⁰³ Toukokuussa 2022 räjähdesaasteiden Jemenissä vaatimien siviiliuhrien määrän (90 siviiliuhria) todetaan olleen suurin CIMP:n tilastointihistorian aikana. Uhreista 24 raportoitiin Hudeidan maakunnassa.¹⁰⁴

2 Maakuntakohtainen turvallisuustilanne

2.1 Sanaa (kaupunki ja maakunta)

2.1.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Sanaan maakunta on vuonna 2022 kokonaisuudessaan huthikapinallisten hallinnassa.¹⁰⁵ Maakunnan ytimessä sijaitseva¹⁰⁶ Jemenin pääkaupunki Sanaa muodostaa oman, maakuntaan rinnastuvan hallintoalueensa (arab. *Amanat al-Asima*, أمانة العاصمة). Sanaan maakunta rajautuu pohjoisessa Amranin ja Jawfin, idässä Maribin, etelässä Al-Baydan, Dhamarin ja Raiman ja lännessä Hudeidan ja Mahwitin maakuntiin.¹⁰⁷ Sanaan kaupunki on ollut useiden vuosisatojen ajan Jemenin yläköiden pääasiallinen taloudellinen, poliittinen ja

⁹⁸ CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön]; CIMP [5/2022] [päiväämätön].

⁹⁹ Mine Action Review 1.10.2021, s. 320.

¹⁰⁰ CIMP [1/2022] [päiväämätön].

¹⁰¹ CIMP [2/2022] [päiväämätön].

¹⁰² CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön].

¹⁰³ CIMP [4/2022] [päiväämätön].

¹⁰⁴ CIMP [5/2022] [päiväämätön].

¹⁰⁵ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

¹⁰⁶ Ks. OCHA:n marraskuussa 2019 Sanaan kaupungista ja piirikunnasta julkaisema [kartta](#).

¹⁰⁷ OCHA 27.5.2014.

uskonnollinen keskus.¹⁰⁸ Sanaan kaupungin väkiluvuksi arvioidaan 2 948 472 ja kaupunkia ympäröivän maakunnan väkiluvuksi 1 435 528 (arviot vuodelta 2017).¹⁰⁹

2.1.2 Turvallisuusvälikohtaukset

CIMP:n helmikuussa 2022 julkaiseman, Jemenin vuoden 2021 turvallisuustilannetta käsittelevän raportin mukaan järjestölle raportoitiin vuoden 2021 aikana aiempaa enemmän Sanaan kaupungin asuinalueisiin ja siviili-infrastruktuuriin kohdistuneita ilmaiskuja. Ilmaiskujen arvioidaan muodostavan erityisen uhan siviiliväestölle ja näiden elinmahdollisuuksien kannalta kriittisille palveluille silloin, kun iskut kohdistuvat tiiviisti asutettuihin kaupunkialueisiin. Iskujen raportoidaan kohdistuneen myös kaupungin televiestintäinfrastruktuuriin.¹¹⁰

ACLED tilastoi vuonna 2021 Sanaan kaupungissa 116 turvallisuusvälikohtausta, joista 10 luokitellaan taisteluiksi, 86 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 20 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähdde-/etäältä toteutetuista iskuista 85 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilma- ja lennokka-iskuja. Lisäksi Sanaan kaupungissa tilastoitiin yksi isku, jossa huthit iskivät kranaatilla säilöönottokeskukseen, jossa pidetyt etiopialaiset siirtolaiset olivat aloittaneet pakkovärväystä vastustavan nälkälakon. Sanaan kaupungissa ei tilastoitu vuonna 2021 räjähdde-, miina- tai IED-iskuja.¹¹¹ ACLEDin siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi vuonna 2021 Sanaan kaupungissa luokittelemat välikohtaukset liittyivät pääsääntöisesti huthikapinallisten siviileihin kohdistamaan väkivaltaan.¹¹² Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Sanaan kaupungissa yhteensä 67 ilmaiskua.¹¹³ CIMP tilastoi vuonna 2021 Sanaan kaupungissa 61 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista yhden (1) tammikuussa, kaksi (2) helmikuussa, neljä (4) maaliskuussa, kolme (3) huhtikuussa, kaksi (2) heinäkuussa, neljä (4) syyskuussa, kaksi (2) lokakuussa, yhdeksän (9) marraskuussa ja 34 joulukuussa 2021. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat ilmaiskuja (27 siviiliuhria), tuliaseisiin liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (18 siviiliuhria), kranaatti-iskuja (3 siviiliuhria) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (1 siviiliuhri).¹¹⁴

ACLED tilastoi vuonna 2021 Sanaan maakunnassa 55 turvallisuusvälikohtausta, joista seitsemän (7) luokitellaan taisteluiksi, 39 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja yhdeksän (9) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähdde-/etäältä toteutetuista iskuista 26 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilma- ja lennokka-iskuja. Lisäksi räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli 10 räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista kaikki kohdistuivat siviileihin.¹¹⁵ ACLEDin siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi vuonna 2021 Sanaan maakunnassa luokittelemat välikohtaukset liittyivät pääsääntöisesti huthikapinallisten siviileihin kohdistamaan väkivaltaan.¹¹⁶ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Sanaan maakunnassa yhteensä 19 ilmaiskua.¹¹⁷ CIMP tilastoi vuonna 2021 Sanaan maakunnassa 26 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) tammikuussa, kolme (3) helmikuussa, kolme (3)

¹⁰⁸ Encyclopaedia Britannica [päivitetty 10.1.2020].

¹⁰⁹ Tiedot ovat peräisin Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: Sanaan kaupunki, ks. <https://yemenlg.org/governorates/capital-sanaa/> (käyty 23.6.2022); Sanaan maakunta, ks. <https://yemenlg.org/governorates/sanaa/> (käyty 23.6.2022).

¹¹⁰ CIMP 2/2022, s. 4.

¹¹¹ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Amanat Al Asimah"].

¹¹² ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Violence against civilians"; Admin 1: "Amanat Al Asimah"].

¹¹³ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

¹¹⁴ CIMP 9.6.2022.

¹¹⁵ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Sanaa"].

¹¹⁶ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Violence against civilians"; Admin 1: "Sanaa"].

¹¹⁷ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

maaliskuussa, kaksi (2) huhtikuussa, yhden (1) toukokuussa, kaksi (2) kesäkuussa, yhden (1) heinäkuussa, kaksi (2) elokuussa, kaksi (2) syyskuussa, yhden (1) lokakuussa, yhden (1) marraskuussa ja kuusi (6) joulukuussa 2021. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat maamiinoin (10 siviiliuhria), räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) (10 siviiliuhria), tuliseisiin liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (4 siviiliuhria), kranaatti-iskuja (4 siviiliuhria), ilmaiskuja (1 siviiliuhria) ja IED-iskuja (1 siviiliuhria).¹¹⁸

CIMP:n tammikuun 2022 tilannetta käsittelevän päivityksen mukaan Sanaan kaupunkiin kohdistuvat toistuvat ilmaiskut jatkuivat, ja niitä toteutettiin keskeisen viestintäinfrastruktuurin ja asuinalueiden läheisyydessä.¹¹⁹ Ilmaiskut jatkuivat Sanaan kaupungissa myös CIMP:n verkkosivuilla esitetyn, ja oletettavasti huhtikuun tulitaukoa edeltävää tilannetta käsittelevän arvion mukaan.¹²⁰

ACLED tilastoi Sanaan kaupungissa 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana 68 turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) taisteluita, 53 räjähdde-/etäältä toteutettuja iskuja ja 13 siviileihin kohdistuvaa väkivaltaa. Räjähdde-/etäältä toteutetuista iskuista 50 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilma- ja lennokka-iskuja. Lisäksi iskujen joukossa oli tykistöisku, jossa huthit kohdistivat tykistöltä Sanaan maaseudulla sijaitseviin siviilikohteisiin ja yksi (1) räjähdde-, miina- tai IED-isku, joka kohdistui siviileihin. Lisäksi huthit raportoivat ampuneensa alas Saudi-Arabian tiedustelulennokin, jonka putoaminen kaupungin alueelle johti siviiliuhreihin.¹²¹ Siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitellut välikohtaukset olivat myös vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana pääsääntöisesti huthien siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.¹²² Yemen Data Project tilastoi 1.1.–30.4.2022 välisenä aikana Sanaan kaupungissa yhteensä 56 ilmaiskua.¹²³ CIMP tilastoi Sanaan kaupungissa 1.1.2022–31.5.2022 välisenä aikana 33 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista 18 tammikuussa, (6) helmikuussa, (5) maaliskuussa, yhden (1) huhtikuussa ja kolme (3) toukokuussa 2021. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat ilmaiskuja (43 siviiliuhria), tuliseisiin liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (15 siviiliuhria), tykistöiskuja (6 siviiliuhria), räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (5 siviiliuhria), kranaatti-iskuja (4 siviiliuhria) ja IED-iskuja (4 siviiliuhria).¹²⁴

ACLED tilastoi Sanaan maakunnassa 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana 43 turvallisuusvälikohtausta, joista yksi (1) luokiteltiin taisteluksi, 40 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja kaksi (2) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähdde-/etäältä toteutetuista iskuista 37 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilma- ja lennokka-iskuja. Lisäksi iskujen joukossa oli kolme (3) räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista kaikki kohdistuivat siviileihin.¹²⁵ Siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitellut välikohtaukset olivat myös vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana pääsääntöisesti huthien siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.¹²⁶ Yemen Data Project tilastoi 1.1.–30.4.2022 välisenä aikana Sanaan maakunnassa 36 ilmaiskua.¹²⁷ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Sanaan maakunnassa yhteensä kahdeksan (8) siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) raportoitiin

¹¹⁸ CIMP 9.6.2022.

¹¹⁹ CIMP [1/2022] [päiväämätön].

¹²⁰ CIMP [päiväämätön].

¹²¹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Amanat Al Asimah"].

¹²² ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Amanat Al Asimah"].

¹²³ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

¹²⁴ CIMP 9.6.2022.

¹²⁵ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Sanaa"].

¹²⁶ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Sanaa"].

¹²⁷ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

tammikuussa, viisi (5) helmikuussa ja yksi (1) huhtikuussa 2022.¹²⁸ Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat ilmaiskuja (4 siviiliuhria) sekä maamiinoin (2 siviiliuhria) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) (2 siviiliuhria) liittyviä turvallisuusvälikohtauksia.¹²⁹

2.1.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Sanaan kaupungissa 49 siviiliuhria, joista 14 kuolleita ja 35 haavoittuneita.¹³⁰ ACLED tilastoi vuonna 2021 Sanaan kaupungissa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 69 kuolonuhria. Siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluissa turvallisuusvälikohtauksissa sai surmansa 25 siviiliä. Kuolonuhrit olivat seurausta huthien ja tuntemattomien aseryhmien siviileihin kohdistamista hyökkäyksistä.¹³¹ Lisäksi ACLED tilastoi huthien 7.3.2021 nälkälakossa oleviin etiopialaissiirtolaisiin kohdistaman kranaatti-iskun, jossa arvioidaan saaneen surmansa ainakin 44 siirtolaista.¹³² Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Sanaan kaupunkiin kohdistuneissa ilmaiskussa yhteensä 27 siviiliuhria, joiden joukossa kaksi (2) kuolonuhria ja 25 haavoittunutta.¹³³

CIMP tilastoi vuonna 2021 Sanaan maakunnassa 30 siviiliuhria, joista yhdeksän (9) kuoli ja 21 haavoittui.¹³⁴ ACLED tilastoi vuonna 2021 Sanaan maakunnassa siviileihin liittyneiden turvallisuusvälikohtausten vaatimien kuolonuhrien määräksi 16. Siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluissa turvallisuusvälikohtauksissa sai surmansa 11 siviiliä ja räjähd-, miina- tai IED-iskuiksi luokitelluissa turvallisuusvälikohtauksissa neljä (4) siviiliä, minkä lisäksi yksi (1) siviili sai surmansa Saudi-Arabian johtaman liittouman toteuttamassa ilmaiskussa.¹³⁵ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Sanaan maakunnassa tehdyissä ilmaiskussa yhden (1) haavoittuneen siviiliuhrin.¹³⁶

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Sanaan kaupungissa 77 siviiliuhria, joista 39 kuoli ja 38 haavoittui. Siviiliuhreista 22 tilastoitui huhtikuun ja toukokuun 2022 (eli huhtikuun alussa voimaan astuneen tulitauon) aikana.¹³⁷ CIMP huomioi maaliskuuta 2022 käsittelevässä katsauksessaan erityisesti Sanaan kaupungissa 26.3.2022 toteutetun ilmaiskujen sarjan, jossa sai surmansa kahdeksan (8) ja haavoittui neljä (4) siviiliä. Isku kohdistui Al-Sabainin kaupunginosassa sijaitsevalle Haddan kadulle.¹³⁸ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Sanaan kaupungissa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 32 kuolonuhria.¹³⁹ Siviileihin

¹²⁸ CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön]; CIMP 9.6.2022.

¹²⁹ CIMP 9.6.2022.

¹³⁰ CIMP 9.6.2022.

¹³¹ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Amanat Al Asimah"].

¹³² ACLED 16.5.2022 [Data ID: 8674459].

¹³³ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

¹³⁴ CIMP 9.6.2022.

¹³⁵ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Sanaa"].

¹³⁶ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

¹³⁷ CIMP 9.6.2022.

¹³⁸ CIMP [3/2022] [päiväämätön].

¹³⁹ Uhriluku on koottu laskemalla yhteen kategorioihin "Battles", "Explosions/Remote violence" ja "Violence against civilians" luokiteltujen turvallisuusvälikohtausten vaatimat kuolonuhrit. Lisäksi ACLED esittää, että "Strategisiksi kehityskuluiksi" (*Strategic developments*) luokitellussa, 23.5.2022 Sanaan kaupungissa sattuneessa ammusvaraston räjähdyksessä olisi koitunut yksi (1) siviiliuhri. ACLED 14.6.2022 [Data ID: 9342580]

kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluissa turvallisuusvälikohtauksissa sai surmansa kuusi (6) siviiliä. Kuolonuhrit olivat seurausta huthien ja tuntemattomien aseryhmien tai tahojen siviileihin kohdistamista hyökkäyksistä. Räjähde-/etäältä toteutettuihin iskuihin liittyvissä turvallisuusvälikohtauksissa sai surmansa 26 siviiliä. Nämä välikohtaukset olivat esimerkiksi Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilmaiskuja ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) liittyviä välikohtauksia.¹⁴⁰

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Sanaan maakunnassa kahdeksan (8) siviiliuhria, joista kaikki haavoittuneita. Siviiliuhreista kaksi (2) tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.¹⁴¹ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Sanaan maakunnassa raportoiduissa turvallisuusvälikohtauksissa kolme (3) siviilikuolonuhria.¹⁴² Räjähdeaseilla tehdyksi iskuksi luokitellussa tapauksessa kaksi henkilöä sai surmansa 14.3.2022 Al-Sabin alueella tapahtuneessa räjähdyksessä.¹⁴³ Siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitellussa välikohtauksessa huthit surmasivat 23.5.2022 siviilin Nihmin piirikunnassa sijaitsevalla tarkastuspisteellä.¹⁴⁴

2.2 Amran

2.2.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Amranin maakunta on vuonna 2022 kokonaisuudessaan huthikapinallisten hallinnassa.¹⁴⁵ Amranin kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 1 052 000 (2017).¹⁴⁶ Maakunta rajautuu pohjoisessa Saadan, idässä Jawfin, etelässä Sanaan ja Mahwitin ja lännessä Hajjan maakuntaan.¹⁴⁷

2.2.2 Turvallisuusvälikohtaukset

ACLED tilastoi vuonna 2021 Amranin maakunnassa 19 turvallisuusvälikohtausta, joista neljä (4) luokitellaan taisteluksi, kahdeksan (8) räjähde-/etäältä toteutetuksi iskuksi ja seitsemän (7) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähde-/etäältä toteutetuista iskuista kaikki kahdeksan olivat Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilma- ja lennokki-iskuja. Maakunnassa ei tilastoitu vuonna 2021 räjähde-, miina- tai IED-iskuja.¹⁴⁸ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021

¹⁴⁰ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Amanat Al Asimah"].

¹⁴¹ CIMP 9.6.2022.

¹⁴² ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Sanaa"].

¹⁴³ ACLED 14.6.2022 [Data ID: 8918905].

¹⁴⁴ ACLED 14.6.2022 [Data ID: 9342684].

¹⁴⁵ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

¹⁴⁶ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/amran/> (käyty 23.6.2022).

¹⁴⁷ OCHA 27.5.2014.

¹⁴⁸ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Amran"].

Amranin maakunnan alueella yhteensä yhdeksän (9) ilmaiskua.¹⁴⁹ CIMP tilastoi vuonna 2021 Amranin maakunnassa kolme (3) siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista yhden (1) maaliskuussa, yhden (1) marraskuussa ja yhden (1) joulukuussa 2021. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset eivät aiheuttaneet siviiliuhreja.¹⁵⁰

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Amranin maakunnassa 24 turvallisuusvälikohtausta, joista neljä (4) luokiteltiin taisteluiksi, 14 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja kuusi (6) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähdde-/etäältä toteutetuista iskuista kaikki 14 olivat Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilma- ja lennokki-iskuja, eikä maakunnassa tilastoitu räjähdde-, miina- tai IED-iskuja.¹⁵¹ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Amranin maakunnassa yhteensä yhdeksän (9) siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista viisi (5) raportoitin tammikuussa, kaksi (2) huhtikuussa ja kaksi (2) toukokuussa 2022. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseseihin liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (11 siviiliuhria) ja ilmaiskuja (3 siviiliuhria).¹⁵²

2.2.3 Siviiliuhrit

CIMP ei tilastoinut vuonna 2021 Amranin maakunnassa siviiliuhreja.¹⁵³ ACLED tilastoi vuonna 2021 Amranin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa kuusi (6) kuolonuhria. Kaikki kuolonuhrit koituivat siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan huthien siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.¹⁵⁴

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä ajanjaksona Amranin maakunnassa 14 siviiliuhria, joista seitsemän (7) kuoli ja toiset seitsemän (7) haavoittui. Siviiliuhreista 11 tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.¹⁵⁵ ACLEDin mukaan 1.1.–31.5.2022 välisenä ajanjaksona siviileihin vaikuttaneissa turvallisuusvälikohtauksissa sai surmansa neljä (4) siviiliä. Siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluissa turvallisuusvälikohtauksissa sai surmansa kolme (3) siviiliä. Välikohtaukset olivat luonteeltaan huthien tai tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä. Lisäksi yhden (1) siviilin dokumentoidaan saaneen surmansa Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamassa ilmaiskussa.¹⁵⁶

¹⁴⁹ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

¹⁵⁰ CIMP 9.6.2022.

¹⁵¹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Amran"].

¹⁵² CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön]; CIMP 9.6.2022.

¹⁵³ CIMP 9.6.2022.

¹⁵⁴ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Amran"].

¹⁵⁵ CIMP 9.6.2022.

¹⁵⁶ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Amran"].

2.3 Dhamar

2.3.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Dhamarin maakunta on vuonna 2022 kokonaisuudessaan huthikapinallisten hallinnassa.¹⁵⁷ Maakunta rajautuu pohjoisessa Sanaan, idässä Al-Baydan, etelässä Ibbin ja lännessä Hudeidan ja Raiman maakuntiin.¹⁵⁸ Dhamarin kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 1 913 000 (2017).¹⁵⁹

2.3.2 Turvallisuusvälikohtaukset

ACLED tilastoi vuonna 2021 Dhamarin maakunnassa 23 turvallisuusvälikohtausta, joista viisi (5) luokitellaan taisteluiksi, viisi (5) räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 13 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeaseilla toteutetuista iskuista kolme (3) oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilmaiskuja, eikä iskujen joukossa ollut räjähdde-, miina- tai IED-iskuja. Siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi vuonna 2021 Dhamarin maakunnassa luokitellut välikohtaukset liittyivät huthikapinallisten ja tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamiin hyökkäyksiin.¹⁶⁰ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Dhamarin maakunnan alueella yhteensä neljä (4) ilmaiskua.¹⁶¹ CIMP tilastoi vuonna 2021 Dhamarin maakunnassa kahdeksan (8) siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kolme (3) tammikuussa, yhden (1) huhtikuussa, yhden (1) toukokuussa, yhden (1) lokakuussa, yhden (1) marraskuussa ja yhden (1) joulukuussa 2021. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (12 siviiliuhria).¹⁶²

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Dhamarin maakunnassa 12 turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) luokitellaan taisteluiksi ja 10 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi. Taistelut olivat heimojen välisiä aseellisia yhteenottoja. Kaikki 10 räjähddeaseiskua olivat Saudi-Arabian johtaman koalition ilmaiskuja.¹⁶³ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Dhamarin maakunnassa yhteensä yhdeksän (9) siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista seitsemän (7) raportoitiin tammikuussa, yksi (1) helmikuussa ja yksi (1) toukokuussa 2022. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (7 siviiliuhria).¹⁶⁴

2.3.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Dhamarin maakunnassa 12 siviiliuhria, joista seitsemän (7) kuoli ja viisi (5) haavoittui.¹⁶⁵ ACLED tilastoi vuonna 2021 Dhamarin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa seitsemän (7) kuolonuhria. Kaikki kuolonuhrit koituivat siviileihin

¹⁵⁷ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

¹⁵⁸ OCHA 27.5.2014.

¹⁵⁹ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/dhamar/> (käyty 23.6.2022).

¹⁶⁰ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Dhamar"].

¹⁶¹ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

¹⁶² CIMP 9.6.2022.

¹⁶³ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Dhamar"].

¹⁶⁴ CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön]; CIMP 9.6.2022.

¹⁶⁵ CIMP 9.6.2022.

kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan huthien ja tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.¹⁶⁶ Yemen Data Projectin Dhamarin maakunnassa vuonna 2021 tilastoimissa ilmaiskussa ei koitunut järjestön mukaan siviiliuhreja.¹⁶⁷

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Dhamarin maakunnassa seitsemän (7) siviiliuhria, joista yksi (1) kuoli ja kuusi (6) haavoittui. Siviiliuhreista kolme (3) tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.¹⁶⁸ ACLED ei tilastoinut 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Dhamarin maakunnassa siviileihin vaikuttaneista turvallisuusvälikohtauksista koituneita siviiliuhreja.¹⁶⁹

2.4 Mahwit

2.4.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Mahwitin maakunta on vuonna 2022 kokonaisuudessaan huthikapinallisten hallinnassa.¹⁷⁰ Maakunta rajautuu pohjoisessa Hajjan ja Amranin, idässä Sanaan sekä etelässä ja lännessä Hudeidan maakuntaan.¹⁷¹ Mahwitin kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 695 001 (2017).¹⁷²

2.4.2 Turvallisuusvälikohtaukset

ACLED tilastoi vuonna 2021 Mahwitin maakunnassa viisi (5) turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) luokitellaan räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja kolme (3) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Molemmat räjähddeiskut olivat Saudi-Arabian johtaman koalition ilmaiskuja. Siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi vuonna 2021 Mahwitin maakunnassa luokitellut välikohtaukset liittyivät huthikapinallisten siviileihin kohdistamiin hyökkäyksiin.¹⁷³ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Mahwitin maakunnan alueella yhden (1) ilmaiskun.¹⁷⁴ CIMP tilastoi vuonna 2021 Mahwitin maakunnassa yhden (1) siviileihin vaikuttaneen turvallisuusvälikohtauksen, joka tilastoitiin joulukuussa 2021. Tilastoitu turvallisuusvälikohtaus oli ilmaisku (10 siviiliuhria).¹⁷⁵

¹⁶⁶ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Dhamar"].

¹⁶⁷ Yemen Data Project (päivämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

¹⁶⁸ CIMP 9.6.2022.

¹⁶⁹ ACLED 14.6.2022.

¹⁷⁰ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

¹⁷¹ OCHA 27.5.2014.

¹⁷² Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/al-mahweet/> (käyty 23.6.2022).

¹⁷³ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Al Mahwit"].

¹⁷⁴ Yemen Data Project (päivämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

¹⁷⁵ CIMP 9.6.2022.

ACLED ei tilastoinut 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Mahwitin maakunnassa yhtäkään turvallisuusvälikohtausta.¹⁷⁶ Myöskään CIMP ei tilastoinut 1.1.–30.4.2022 välisenä aikana Mahwitin maakunnassa yhtäkään siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta.¹⁷⁷

2.4.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Mahwitin maakunnassa 10 siviiliuhria, joista kolme (3) kuoli ja seitsemän (7) haavoittui.¹⁷⁸ ACLED tilastoi vuonna 2021 Mahwitin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa neljä (4) kuolonuhria. Kolmen (3) siviilin raportoidaan saaneen surmansa Saudi-Arabian johtaman koalition 24.12.2021 Al-Mahwitin kaupunkiin kohdistamassa ilmaiskussa¹⁷⁹. Lisäksi yksi (1) henkilö sai surmansa siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitellussa välikohtauksessa, jossa huthit surmasivat paikallisen imaamin^{180, 181}. Yemen Data Projectin Mahwitin maakunnassa vuonna 2021 tilastoimissa ilmaiskussa koitui järjestön mukaan 10 siviiliuhria, joista kolme (3) kuoli ja seitsemän (7) haavoittui. Kaikki siviiliuhrit koituivat yhdessä ja samassa ilmaiskussa, joka kohdistui 24.12.2021 Al-Mahwitin kaupungin Ijamah'n kaupunginosaan.¹⁸²

CIMP ei tilastoinut 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Mahwitin maakunnassa siviiliuhreja.¹⁸³ Myöskään ACLED ei tilastoinut 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Mahwitin maakunnassa siviiliuhreja vaatineita turvallisuusvälikohtauksia.¹⁸⁴

2.5 Ibb

2.5.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Ibbin maakunta on vuonna 2022 kokonaisuudessaan huthikapinallisten hallinnassa.¹⁸⁵ Maakunta rajautuu pohjoisessa Dhamarin, idässä Dhalin, etelässä Taizin ja lännessä Hudeidan maakuntaan.¹⁸⁶ Ibbin maakunta on toiminut historiansa aikana useiden nykyisen Jemenin alueella sijainneiden valtakuntien keskuksena. Ibbin kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 2 837 000 (2017).¹⁸⁷

¹⁷⁶ ACLED 14.6.2022.

¹⁷⁷ CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön].

¹⁷⁸ CIMP 9.6.2022.

¹⁷⁹ ACLED 16.5.2022 [Data ID: 8800567].

¹⁸⁰ ACLED 16.5.2022 [Data ID: 7990573].

¹⁸¹ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Al Mahwit"].

¹⁸² Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

¹⁸³ CIMP 9.6.2022.

¹⁸⁴ ACLED 14.6.2022.

¹⁸⁵ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

¹⁸⁶ OCHA 27.5.2014.

¹⁸⁷ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governates/ibb/> (käyty 23.6.2022).

2.5.2 Turvallisuusvälikohtaukset

ACLED tilastoi vuonna 2021 Ibbin maakunnassa 46 turvallisuusvälikohtausta, joista 17 luokitellaan taisteluiksi, kuusi (6) räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 23 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Saudi-Arabian johtama liittouma toteutti maakunnassa yhden ilmaiskun, minkä lisäksi räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli neljä (4) räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista kaikki kohdistuivat siviileihin.¹⁸⁸ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Ibbin maakunnan alueella yhden (1) ilmaiskun.¹⁸⁹ CIMP tilastoi vuonna 2021 Ibbin maakunnassa 31 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) tammikuussa, kaksi (2) helmikuussa, kolme (3) maaliskuussa, seitsemän (7) huhtikuussa, kaksi (2) toukokuussa, neljä (4) kesäkuussa, kolme (3) heinäkuussa, yhden (1) elokuussa, viisi (5) syyskuussa, yhden (1) lokakuussa ja yhden (1) joulukuussa 2021. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (69 siviiliuhria), kranaatti-iskuja (24 siviiliuhria) ja maamiinoiniin liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (3 siviiliuhria).¹⁹⁰

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Ibbin maakunnassa 31 turvallisuusvälikohtausta, joista 10 luokitellaan taisteluiksi ja 21 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi.¹⁹¹ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Ibbin maakunnassa yhteensä 18 siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) raportoitiin tammikuussa, neljä (4) helmikuussa, viisi (5) maaliskuussa, kolme (3) huhtikuussa ja neljä (4) toukokuussa 2022. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (44 siviiliuhria).¹⁹²

2.5.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Ibbin maakunnassa 96 siviiliuhria, joista 39 kuoli ja 57 haavoittui.¹⁹³ ACLED tilastoi vuonna 2021 Ibbin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 16 kuolonuhria. Siviileistä kolme (3) kuoli räjähddeiskuissa. Loput kuolonuhrit koituivat siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan huthien tai tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.¹⁹⁴ Yemen Data Projectin Ibbin maakunnassa vuonna 2021 tilastoimissa ilmaiskussa ei koitunut järjestön mukaan siviiliuhreja.¹⁹⁵

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Ibbin maakunnassa 44 siviiliuhria, joista 14 kuoli ja 30 haavoittui. Siviiliuhreista 16 tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.¹⁹⁶ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Ibbin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 12 kuolonuhria. Kaikki kuolonuhrit koituivat siviileihin kohdistuvaksi

¹⁸⁸ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Ibb"].

¹⁸⁹ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

¹⁹⁰ CIMP 9.6.2022.

¹⁹¹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Ibb"].

¹⁹² CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön]; CIMP 9.6.2022.

¹⁹³ CIMP 9.6.2022.

¹⁹⁴ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Ibb"].

¹⁹⁵ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

¹⁹⁶ CIMP 9.6.2022.

väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan huthien tai tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.¹⁹⁷

2.6 Al-Bayda

2.6.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Al-Baydan maakunta on vuonna 2022 kokonaisuudessaan huthikapinallisten hallinnassa.¹⁹⁸ Maakunta rajautuu pohjoisessa Sanaan ja Maribin, idässä Shabwan, etelässä Abyanin, Lahjin ja Dhalin ja lännessä Ibbin ja Dhamarin maakuntiin.¹⁹⁹ Al-Baydan kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 760 000 (2017).²⁰⁰

ACAPSin 4.6.2022 päivitettyjen tietojen mukaan huthikapinallisten ja Jemenin hallituksen joukkojen väliset rintamalinjat kulkivat toukokuussa 2022 Al-Baydan, Al-Sawma'an, Maswaran, Mukayrasin ja Nati'n piirikunnissa,²⁰¹ jotka sijaitsevat maakunnan itäosissa, Shabwan ja Abyanin maakuntien rajalla.²⁰² ACAPS katsoo Arabian niemimaan al-Qaidan vaikuttavan maakunnan itäosissa, Al-Baydan, Al-Sawma'an, Al-Zahirin, Maswaran ja Mukayrasin piirikunnissa.²⁰³

2.6.2 Turvallisuusvälikohtaukset

YK:n asiantuntijaryhmän syyskuussa 2021 julkaiseman raportin mukaan huthikapinallisten helmikuussa 2021 käynnistämät taistelut Maribin maakunnan valtaamiseksi johtivat yhteenottoihin myös Al-Baydan maakunnassa.²⁰⁴ CIMP:n Jemenin vuoden 2021 turvallisuustilannetta käsittelevän raportin mukaan Al-Baydan maakunnan pohjoisilla ja eteläisillä rintamalinjoilla nähtiin taisteluiden ajoittaista kiihtymistä vuoden 2021 aikana.²⁰⁵

ACLED tilastoi vuonna 2021 Al-Baydan maakunnassa 334 turvallisuusvälikohtausta, joista 174 luokitellaan taisteluksi, 151 räjähdde-/etäältä toteutetuksi iskuksi ja yhdeksän (9) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli 31 räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista 10 kohdistui siviileihin.²⁰⁶ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Al-Baydan maakunnan alueella yhteensä 79 ilmaiskua.²⁰⁷ CIMP tilastoi vuonna 2021 Al-Baydan maakunnassa 37 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) tammikuussa, viisi (5) helmikuussa, kaksi (2) maaliskuussa, seitsemän (7) toukokuussa, neljä (4) kesäkuussa, kuusi (6) heinäkuussa, kolme (3) elokuussa, kaksi (2) syyskuussa, neljä (4) lokakuussa, yhden (1)

¹⁹⁷ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Ibb"].

¹⁹⁸ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

¹⁹⁹ OCHA 27.5.2014.

²⁰⁰ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/al-baydha/> (käyty 23.6.2022).

²⁰¹ ACAPS 4.6.2022a.

²⁰² Piirikuntajaosta, ks. OCHAN marraskuussa 2019 julkaisema Al-Baydan maakunnan [kartta](#).

²⁰³ ACAPSin kesäkuun 2022 tietojen mukaan Arabian niemimaan al-Qaida on läsnä Al-Baydan, Al-Sawma'an, Al-Zahirin, Maswaran ja Mukayrasin piirikunnissa. ACAPS 4.6.2022a.

²⁰⁴ HRC 13.9.2021, s. 3.

²⁰⁵ CIMP 2/2022, s. 4.

²⁰⁶ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Al Bayda"].

²⁰⁷ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

marraskuussa ja yhden (1) joulukuussa 2021. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (17 siviiliuhria), maamiinoin (13 siviiliuhria) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (7 siviiliuhria), ilmaiskuja (3 siviiliuhria), tykistöiskuja (1 siviiliuhri) ja tarkka-ampujatuleen liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (1 siviiliuhri).²⁰⁸

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Al-Baydan maakunnassa 91 turvallisuusvälikohtausta, joista 11 luokitellaan taisteluiksi, 72 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja kahdeksan (8) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi.²⁰⁹ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Al-Baydan maakunnassa yhteensä 21 siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista viisi (5) raportoitiin tammikuussa, kaksi (2) helmikuussa, viisi (5) maaliskuussa, kolme (3) huhtikuussa ja kuusi (6) toukokuussa 2022. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (7 siviiliuhria), ilmaiskuja (8 siviiliuhria), maamiinoin (12 siviiliuhria) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (1 siviiliuhri) sekä tarkka-ampujatuleen liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (1 siviiliuhri).²¹⁰

2.6.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Al-Baydan maakunnassa 42 siviiliuhria, joista 19 kuoli ja 23 haavoittui.²¹¹ ACLED tilastoi vuonna 2021 Al-Baydan maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 20 kuolonuhria. Siviileistä 10 kuoli räjähddeiskuissa (mm. ilmaiskussa, tykistöiskuissa, IED-iskuissa ja maamiinon seurauksena). Loput kuolonuhrit koituivat siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan huthien tai tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.²¹² Yemen Data Projectin Al-Baydan maakunnassa vuonna 2021 tilastoimissa ilmaiskussa koitui kolme (3) siviiliuhria, joista yksi (1) kuoli ja kaksi (2) haavoittui.²¹³

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Al-Baydan maakunnassa 29 siviiliuhria, joista 16 kuoli ja 13 haavoittui. Siviiliuhreista 11 tilastoitui huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.²¹⁴ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Al-Baydan maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 12 kuolonuhria. Kuolonuhreista viisi (5) koitui siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan huthien siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä. Lisäksi seitsemän (7) siviiliä sai surmansa (oletettavasti huthien asettamiin) maamiinoin liittyvissä turvallisuusvälikohtauksissa.²¹⁵

²⁰⁸ CIMP 9.6.2022.

²⁰⁹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Al Bayda"].

²¹⁰ CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön].

²¹¹ CIMP 9.6.2022.

²¹² ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Al Bayda"].

²¹³ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

²¹⁴ CIMP 9.6.2022.

²¹⁵ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Al Bayda"].

2.7 Raima

2.7.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Raiman maakunta on vuonna 2022 kokonaisuudessaan huthikapinallisten hallinnassa.²¹⁶ Maakunta rajautuu lännessä ja pohjoisessa Hudeidan, pohjoisessa Sanaan ja idässä ja etelässä Dhamarin maakuntiin.²¹⁷ Al-Jabeenin kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 566 000 (2017).²¹⁸

2.7.2 Turvallisuusvälikohtaukset

ACLED ei tilastoinut vuonna 2021 Raiman maakunnassa turvallisuusvälikohtauksia.²¹⁹ CIMP ei tilastoinut vuonna 2021 Raiman maakunnassa siviileihin vaikuttaneita turvallisuusvälikohtauksia.²²⁰ Yemen Data Project ei tilastoinut vuonna 2021 Raiman maakunnan alueella yhtäkään ilmaiskua.²²¹

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Raiman maakunnassa neljä (4) siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) oli taisteluja, yksi (1) räjähdde-/etäältä toteutettu isku ja yksi (1) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokiteltu turvallisuusvälikohtaus. Taisteluiksi ja räjähddeiskuksi luokitellut välikohtaukset olivat luonteeltaan huthien paikallisiin heimoihin kohdistamia hyökkäyksiä tai tuntemattomien asemiesten hutheihin kohdistamia iskuja. Mainittu yksi (1) räjähddeisku oli huthien paikallisiin kohdistama tykistöisku.²²² CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Raiman maakunnassa kaksi (2) siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista yhden (1) helmikuussa ja yhden (1) toukokuussa 2022. Turvallisuusvälikohtaukset liittyivät tuliaseisiin (2 siviiliuhria).²²³

2.7.3 Siviiliuhrit

CIMP ei tilastoinut Raiman maakunnassa vuonna 2021 siviiliuhreja.²²⁴ ACLED ei tilastoinut vuonna 2021 Raiman maakunnassa siviiliuhreja.²²⁵ Yemen Data Project ei tilastoinut vuonna 2021 Raiman maakunnan alueella yhtäkään ilmaiskua tai näistä koituneita siviiliuhreja.²²⁶

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Raiman maakunnassa kaksi (2) siviiliuhria, joista yksi (1) kuoli ja toinen (1) haavoittui. Siviiliuhreja ei tilastoitu huhtikuun tai toukokuun 2022 aikana.²²⁷

²¹⁶ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

²¹⁷ OCHA 27.5.2014.

²¹⁸ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/raymah/> (käyty 23.6.2022).

²¹⁹ Ks. ACLED 16.5.2022.

²²⁰ CIMP 9.6.2022.

²²¹ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

²²² ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Raymah"].

²²³ CIMP 9.6.2022.

²²⁴ CIMP 9.6.2022.

²²⁵ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Raymah"].

²²⁶ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

²²⁷ CIMP 9.6.2022.

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Raiman maakunnassa yhden (1) siviiliuhrin.²²⁸ Kyseessä oli tapaus, jossa huthit surmasivat kauppiaan Al-Dawmarissa.²²⁹

2.8 Saada

2.8.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Saadan maakunta on vuonna 2022 pääasiassa huthikapinallisten hallinnassa. Jemenin hallitusta tukevat joukot hallitsevat maakunnan itäisintä osaa ja alueita Saudi-Arabian vastaisella rajavyöhykkeellä.²³⁰ Maakunta rajautuu idässä Jawfin ja etelässä Amranin ja Hajjan maakuntiin. Jemenin ja Saudi-Arabian maaraja muodostaa maakunnan länsi- ja pohjoisrajan.²³¹ Saadan kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 1 078 000 (2017).²³²

ACAPSin 4.6.2022 päivitettyjen tietojen mukaan huthikapinallisten ja Jemenin hallituksen joukkojen väliset rintamalinjat kulkevat toukokuussa 2022 Baqimin, Kitaf wa Al-Boqa'n ja Razihin piirikunnissa.^{233, 234}

2.8.2 Turvallisuusvälikohtaukset

CIMP:n Jemenin vuoden 2021 turvallisuustilannetta käsittelevän raportin mukaan erityisesti Saadan maakunnassa, mutta myös muualla Jemenin luoteisilla, Saudi-Arabian vastaisilla raja-alueilla nähtiin vuoden 2021 aikana säännöllisiä väkivaltaisuuksia. CIMP:n mukaan raja-alueilla on raportoitu säännöllisesti turvallisuusvälikohtauksia, joissa rajavartijat ovat ampuneet ihmisiä kohti tai joissa Jemenin alueelle on kohdistunut Saudi-Arabian puolelta rajaa tykistöpommituksia. Lisäksi eri puolilla maakuntaa on raportoitu säännöllisesti ilmaiskuja.²³⁵

ACLED tilastoi vuonna 2021 Saadan maakunnassa 697 turvallisuusvälikohtausta, joista 57 luokitellaan taisteluksi, 548 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 92 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeiskuista 327 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilmaiskuja, 209 Saudi-Arabian johtaman koalition tai Jemenin hallituksen joukkojen toteuttamia tykistö- tai ohjuskuja ja kolme (3) huthikapinallisten tykistöiskuja. Lisäksi räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli yhdeksän (9) räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista kaikki kohdistuivat siviileihin.²³⁶ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Saadan maakunnan alueella yhteensä 299 ilmaiskua.²³⁷ CIMP tilastoi vuonna 2021 Saadan maakunnassa 297 siviileihin vaikuttanutta

²²⁸ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Raymah"].

²²⁹ ACLED 14.6.2022 [Data ID: 9281807].

²³⁰ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

²³¹ OCHA 27.5.2014.

²³² Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/saadah/> (käyty 23.6.2022).

²³³ Ks. OCHA:n 30.4.2014 [kartta](#).

²³⁴ ACAPS 4.6.2022a.

²³⁵ CIMP 2/2022, s. 4.

²³⁶ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Sadah"].

²³⁷ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

turvallisuusvälikohtausta, joista 21 tammikuussa, 25 helmikuussa, 12 maaliskuussa, 14 huhtikuussa, 21 toukokuussa, 38 kesäkuussa, 22 heinäkuussa, 25 elokuussa, 30 syyskuussa, 27 lokakuussa, 41 marraskuussa ja 21 joulukuussa 2021. Turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (325 siviiliuhria), tykistöpommituksia (320 siviiliuhria), ilmaiskuja (19 siviiliuhria) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (18 siviiliuhria).²³⁸

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Saadan maakunnassa 98 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista 19 tammikuussa, 30 helmikuussa, 41 maaliskuussa, kuusi (6) huhtikuussa ja kaksi (2) toukokuussa 2022. Turvallisuusvälikohtaukset olivat ilmaiskuja (330 siviiliuhria), tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (115 siviiliuhria), tykistöpommituksia (118 siviiliuhria), sekä räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) (10 siviiliuhria) ja maamiinoin (1 siviiliuhria) liittyviä turvallisuusvälikohtauksia.²³⁹ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Saadan maakunnassa 423 turvallisuusvälikohtausta, joista 35 luokitellaan taisteluiksi, 361 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 27 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeiskuista 102 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilmaiskuja ja 251 Saudi-Arabian johtaman koalition tai Jemenin hallituksen joukkojen toteuttamia tykistö- tai ohjusiskuja. Lisäksi iskujen joukossa oli kahdeksan (8) räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista seitsemän (7) kohdistui siviileihin.²⁴⁰

Tammikuussa 2022 ilmaiskut vaativat Jemenissä CIMP:n mukaan 421 siviiliuhria. Näistä uhreista valtaosa koitui 21.1.2022 Saadan kaupungin laidalla sijaitsevaan vankilaan tehdyissä ilmaiskussa, joissa sai surmansa vähintään 91 ja haavoittui 236 henkilöä.²⁴¹ CIMP:n helmikuuta 2022 käsittelevän katsauksen mukaan Saadan maakunnan siviiliväestön riski joutua aseellisen väkivallan kohteeksi on korkea. Riskin todetaan olevan erityisen korkea Monabbihin piirikunnan asukkaiden kohdalla, minkä esitetään olevan seurausta siitä, että Saudi-Arabian puolelta rajaa toteutetut tykistöpommitukset ja rajavartioiden ampumatapaukset ovat lähes päivittäistä. CIMP:n mukaan Jemenissä raportoitiin helmikuussa yhteensä 83 tykistöiskuissa koitunutta siviiliuhria, joista 2/3 oli seurausta Saadan maakunnan länsiosissa raportoiduista, Saudi-Arabian alueelta toteutetuista tykistöpommituksista.²⁴² Myös maaliskuussa 2022 CIMP arvioi Saadan maakunnan länsiosissa, Jemenin ja Saudi-Arabian rajaseudulla tapahtuvan väkivallan olevan yksi keskeisistä siviiliuhreja aiheuttavista tekijöistä Jemenissä.²⁴³

2.8.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Saadan maakunnassa 682 siviiliuhria, joista 172 kuoli ja 510 haavoittui.²⁴⁴ CIMP:n mukaan Saadan maakunnassa raportoitiin vuonna 2021 kaikista Jemenin maakunnista eniten siviiliuhreja. Luku on yli kolminkertainen vuoden 2020 uhrilukuun (197) verrattuna. Valtaosa siviiliuhreista liittyi Saadan maakunnan länsiosien raja-alueilla raportoituihin väkivaltaisuuksiin, ja uhreja raportoitiin erityisesti Monabbihin piirikunnassa, jossa sijaitsee ainakin kolme epävirallista rajanylityspistettä. Tuliasheet aiheuttivat 325 ja tykistöpommitukset 320 siviiliuhria. Saadassa raportoidut tykistöpommitusten uhrit muodostavat yli kolmanneksen Jemenissä vuonna 2021 raportoitujen tykistöpommitusten siviiliuhreista.²⁴⁵ ACLED tilastoi vuonna 2021 Saadan maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 175 kuolonuhria. Siviileistä 99 kuoli räjähddeiskuissa. Loput 76

²³⁸ CIMP 9.6.2022.

²³⁹ CIMP 9.6.2022.

²⁴⁰ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Sadah"].

²⁴¹ CIMP [1/2022] [päiväämätön].

²⁴² CIMP [2/2022] [päiväämätön].

²⁴³ CIMP [3/2022] [päiväämätön].

²⁴⁴ CIMP 9.6.2022.

²⁴⁵ CIMP 2/2022, s. 7, 10.

kuolonuhria koituivat siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan pääasiassa Saudi-Arabian joukkojen tai rajaviranomaisten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.²⁴⁶ Yemen Data Projectin Saadan maakunnassa vuonna 2021 tilastoimissa ilmaiskuissa koitui 19 siviiliuhria, joista 11 kuoli ja kahdeksan (8) haavoittui.²⁴⁷

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Saadan maakunnassa 574 siviiliuhria, joista 149 kuoli ja 425 haavoittui. Siviiliuhreista 17 tilastotiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.²⁴⁸ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Saadan maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 166 kuolonuhria. Uhreista 110 oli seurausta räjähdyskuista, eli pääsääntöisesti Saudi-Arabian joukkojen Saadan maakunnan alueelle kohdistamista tykistöpommituksista. Uhreista 56 oli seurausta siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista. Nämä välikohtaukset olivat pääsääntöisesti Saudi-Arabian joukkojen ja huthikapinallisten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.²⁴⁹

2.9 Hajja

2.9.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Hajjan maakunta on vuonna 2022 pääasiassa huthikapinallisten hallinnassa. Jemenin hallitusta tukevat joukot hallitsevat joitakin alueita maakunnan pohjoisosissa Saudi-Arabian vastaisella rajalla.²⁵⁰ Maakunta rajautuu pohjoisessa Saadan maakuntaan sekä Jemenin ja Saudi-Arabian maarajaan, idässä Amranin ja etelässä Mahwitin ja Hudeidan maakuntiin.²⁵¹ Hajjan kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 2 129 000 (2017).²⁵²

ACAPSin 4.6.2022 päivitettyjen tietojen mukaan huthikapinallisten ja Jemenin hallituksen joukkojen väliset rintamalinjat kulkevat toukokuussa 2022 Absin, Bail al-Mirin, Haradin, Hayranin, Midin ja Mustaban piirikunnissa.^{253, 254}

2.9.2 Turvallisuusvälikohtaukset

YK:n asiantuntijaryhmän syyskuussa 2021 julkaiseman raportin mukaan huthikapinalliset käynnistivät hyökkäyksen Maribin maakunnan valtaamiseksi helmikuussa 2021, ja viikkojen sisällä tästä taistelut käynnistyivät myös Hajjan maakunnan rintamalinjoilla.²⁵⁵ CIMP:n Jemenin

²⁴⁶ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Sadah"].

²⁴⁷ Yemen Data Project (päivämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

²⁴⁸ CIMP 9.6.2022.

²⁴⁹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Sadah"].

²⁵⁰ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

²⁵¹ OCHA 27.5.2014.

²⁵² Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/hajjah/> (käyty 23.6.2022).

²⁵³ Piirikuntajaosta, ks. OCHAN marraskuussa 2019 julkaisema Hajjan maakunnan [kartta](#).

²⁵⁴ ACAPS 4.6.2022a.

²⁵⁵ HRC 13.9.2021, s. 3.

vuoden 2021 turvallisuustilannetta käsittelevän raportin mukaan Hajjan maakunnassa tapahtui vuoden 2021 aikana säännöllisesti ilmaiskuja.²⁵⁶

ACLED tilastoi vuonna 2021 Hajjan maakunnassa 155 turvallisuusvälikohtausta, joista 43 luokitellaan taisteluiksi, 107 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja viisi (5) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeiskuista 89 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilmaiskuja ja kuusi (6) Jemenin hallituksen joukkojen (Jemenin asevoimat) tai Saudi-Arabian johtaman koalition tykistö- tai ohjusiskuja. Lisäksi räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli 12 räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista 10 kohdistui siviileihin.²⁵⁷ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Hajjan maakunnan alueella yhteensä 98 ilmaiskua.²⁵⁸ CIMP tilastoi vuonna 2021 Hajjan maakunnassa 21 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista yhden (1) tammikuussa, kaksi (2) helmikuussa, kaksi (2) maaliskuussa, yhden (1) huhtikuussa, kolme (3) kesäkuussa, kaksi (2) heinäkuussa, yhden (1) elokuussa, yhden (1) syyskuussa, yhden (1) lokakuussa, kaksi (2) marraskuussa ja viisi (5) joulukuussa 2021. Turvallisuusvälikohtaukset olivat tykistöiskuja (32 siviiliuhria), ilmaiskuja (8 siviiliuhria), kranaatti-iskuja (7 siviiliuhria), maamiinoinhin (6 siviiliuhria) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) (4 siviiliuhria) liittyviä välikohtauksia, tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (6 siviiliuhria) ja IED-iskuja (1 siviiliuhri).²⁵⁹

Hajjan maakunnassa käytiin taisteluja huthikapinallisten Jemenin hallituksen joukkojen välillä myös vuonna 2022, hallituksen joukkojen pyrkiessä valtaamaan alueita hutheilta Saudi-Arabian johtaman koalition tuella.²⁶⁰

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Hajjan maakunnassa 356 turvallisuusvälikohtausta, joista 85 luokitellaan taisteluiksi ja 271 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi. Räjähddeiskuista 144 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilmaiskuja ja 74 huthikapinallisten tai Jemenin hallituksen joukkojen toteuttamia tykistö- tai ohjusiskuja. Lisäksi iskujen joukossa oli viisi (5) räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista neljä (4) kohdistui siviileihin.²⁶¹ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Hajjan maakunnassa yhteensä seitsemän (15) siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista neljä (4) raportoitiin tammikuussa, kuusi (6) helmikuussa, kaksi (2) maaliskuussa ja kolme (3) toukokuussa 2022. Turvallisuusvälikohtaukset olivat ilmaiskuja (12 siviiliuhria), tykistöiskuja (9 siviiliuhria), maamiinoinhin liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (2 siviiliuhria), lennokka-iskuja (1 siviiliuhri) ja kranaatti-iskuja (1 siviiliuhri).²⁶² CIMP:n helmikuuta 2022 käsittelevän katsauksen mukaan Jemenissä tilastoitiin helmikuussa yhteensä 15 ilmaiskujen aiheuttamaa siviiliuhria, joista 12 Hajjan maakunnassa. Kaikki uhrin olivat seurausta 21.2.2022 Absin piirikunnassa, Al-Jarrin alueella toteutetusta ilmaiskusta, joka osui asuintaloon surmaten kaksi (2) ja haavoittaen 10 siviiliä.²⁶³

2.9.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Hajjan maakunnassa 64 siviiliuhria, joista 26 kuoli ja 38 haavoittui.²⁶⁴ ACLED tilastoi vuonna 2021 Hajjan maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 23 kuolonuhria. Siviileistä 20 sai surmansa räjähddeiskuissa. Loput

²⁵⁶ CIMP 2/2022, s. 4.

²⁵⁷ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Hajjah"].

²⁵⁸ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

²⁵⁹ CIMP 9.6.2022.

²⁶⁰ Ks. esim. Sana'a Center for Strategict Studies 15.3.2022.

²⁶¹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Hajjah"].

²⁶² CIMP 9.6.2022.

²⁶³ CIMP [2/2022] [päiväämätön].

²⁶⁴ CIMP 9.6.2022.

kuolonuhrit koituivat siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan huthien siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.²⁶⁵

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Hajjan maakunnassa 25 siviiliuhria, joista yhdeksän (9) kuoli ja 16 haavoittui. Siviiliuhreista kaksi (2) tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.²⁶⁶ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Hajjan maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa kahdeksan (8) kuolonuhria. Kuolonuhrit koituivat räjähdeseilla tehdyistä iskuista, jotka olivat Saudi-Arabian johtaman koalition tekemiä ilmaiskuja ja huthien ohjusiskuja.²⁶⁷

2.10 Hudeida

2.10.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Hudeidan maakunta on vuonna 2022 pääasiassa huthikapinallisten hallinnassa. Jemenin hallitusta tukevat joukot hallitsevat aluetta maakunnan eteläosissa, Taizin maakunnan vastaisella rajalla.²⁶⁸ Lännestä Punaisen meren rajaama Hudeidan maakunta rajautuu pohjoisessa Hajjan, idässä Mahwitin, Sanaan, Raimanin, Dhamarin ja Ibbin maakuntiin ja etelässä Taizin maakuntaan.²⁶⁹ Hudeidan kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen ja Hudeidan satama on Adenin sataman ohella Jemenin keskeisimpiä kaupallisia satamia.²⁷⁰ Hudeidan sataman kautta Jemeniin saapuvien hyödykkeiden, erityisesti polttoainekuljetusten, hallinta on ollut keskeinen kiistakysymys huthien ja Jemenin hallituksen välisissä neuvotteluissa.²⁷¹ Hudeidan maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 3 189 000 (2017).²⁷²

ACAPSin 4.6.2022 päivitettyjen tietojen mukaan huthikapinallisten ja Jemenin hallituksen joukkojen väliset rintamalinjat kulkevat toukokuussa 2022 Al-Jarrahin, Al-Khukhan, Al-Tuhaytan ja Haysin piirikunnissa,²⁷³ jotka sijaitsevat Hudeidan maakunnan eteläosassa²⁷⁴.

2.10.2 Turvallisuusvälikohtaukset

YK:n asiantuntijaryhmän syyskuussa 2021 julkaiseman raportin mukaan huthikapinallisten helmikuussa 2021 käynnistämät taistelut Maribin maakunnan valtaamiseksi johtivat yhteenottoihin myös Hudeidan maakunnassa.²⁷⁵ Jemenin hallituksen joukkojen uutisoidaan

²⁶⁵ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Hajjah"].

²⁶⁶ CIMP 9.6.2022.

²⁶⁷ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Hajjah"].

²⁶⁸ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

²⁶⁹ OCHA 27.5.2014.

²⁷⁰ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/al-hodeidah/> (käyty 23.6.2022).

²⁷¹ Ks. International Crisis Group 20.1.2022.

²⁷² Ks. Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin portaali: <https://yemenlg.org/governorates/al-hodeidah/> (käyty 23.6.2022).

²⁷³ ACAPS 4.6.2022a.

²⁷⁴ Piirikuntajaosta, ks. OCHAN marraskuussa 2019 julkaisema Hudeidan maakunnan [kartta](#).

²⁷⁵ HRC 13.9.2021, s. 3.

vetäytyneen Hudeidan kaupungista marraskuussa 2021,²⁷⁶ ja asettuneen aseisiin Al-Khukhan piirikuntaan²⁷⁷. CIMP:n Jemenin vuoden 2021 turvallisuustilannetta käsittelevän raportin mukaan taistelut Hudeidan maakunnan rintamalinjoilla laantuivat vuoden 2021 aikana. Taistelut kuitenkin siirtyivät marraskuussa 2021 maakunnan eteläosiin, mikä johti viikkoja kestäneisiin taisteluihin ja pommituksiin. Vuoden 2021 viimeisten kuukausien aikana Haysin, Jabal Rasin ja Al-Tuhaytanin piirikunnissa raportoitiin säännöllisesti tykistöpommituksista ja ilma- ja lennokka-iskuista. CIMP:n vuotta 2021 käsittelevän raportin mukaan maamiinat ovat piilevä uhka (*latent issue*) Hudeidan maakunnassa, ja maakunnan rintamalinjoissa marraskuussa 2021 tapahtuneiden siirtymien todetaan pahentaneen tilannetta.²⁷⁸ CIMP:n verkkosivuilla esitetyn, oletettavasti huhtikuun 2022 tulitaukoa edeltänyttä tilannetta heijastelevan arvion perusteella tilanne Hudeidan maakunnassa oli säilynyt edellä kuvatun kaltaisena.²⁷⁹

ACLED tilastoi vuonna 2021 Hudeidan maakunnassa 1781 turvallisuusvälikohtausta, joista 507 luokitellaan taisteluiksi, 1227 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 47 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeaseilla toteutetuista iskuista 526 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilmaiskuja, seitsemän (7) huthien lennokka-isku ja 637 huthien tai Jemen hallituksen joukkojen (National Resistance Forces) tykistö- tai ohjusiskuja. Lisäksi räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli 57 räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista 44 kohdistui siviileihin.²⁸⁰ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Hudeidan maakunnan alueella yhteensä 63 ilmaiskua.²⁸¹ CIMP tilastoi vuonna 2021 Hudeidan maakunnassa 423 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista 49 tammikuussa, 46 helmikuussa, 56 maaliskuussa, 32 huhtikuussa, 37 toukokuussa, 27 kesäkuussa, 37 heinäkuussa, 30 elokuussa, 25 syyskuussa, 28 lokakuussa, 26 marraskuussa ja 30 joulukuussa 2021. Turvallisuusvälikohtaukset olivat maamiinoin (95 siviiliuhria), merimiinoin (1 siviiliuhri) ja räjähtämättömiin ammuksiin (21 siviiliuhria) liittyviä turvallisuusvälikohtauksia, tykistöiskuja (64 siviiliuhria), tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (63 siviiliuhria), ilmaiskuja (44 siviiliuhria), lennokka-iskuja (24 siviiliuhria), tarkka-ampujatuleen liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (9 siviiliuhria), kranaatti-iskuja (4 siviiliuhria) ja IED-iskuja (1 siviiliuhri).²⁸²

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Hudeidan maakunnassa 336 turvallisuusvälikohtausta, joista 37 luokitellaan taisteluiksi, 192 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja yksi (1) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeiskuista 96 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilmaiskuja ja 62 huthikapinallisten tai Jemenin hallituksen joukkojen (National Resistance Forces) toteuttamia tykistö- tai ohjusiskuja. Lisäksi iskujen joukossa oli yksi (1) huthien lennokka-isku sekä 33 räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista kaikki kohdistuivat siviileihin.²⁸³ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Hudeidan maakunnassa yhteensä 76 siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista 21 raportoitiin tammikuussa, 10 helmikuussa, 19 maaliskuussa, 10 huhtikuussa ja 16 toukokuussa 2022. Turvallisuusvälikohtaukset olivat maamiinoin (73 siviiliuhria) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) (21 siviiliuhria) liittyviä välikohtauksia, ilmaiskuja (33 siviiliuhria), tykistöiskuja (27 siviiliuhria), tuliaseseihin liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (7 siviiliuhria) ja lennokka-iskuja (2 siviiliuhria).²⁸⁴ Maaliskuuta 2022 käsittelevässä katsauksessaan CIMP huomioi myös Hudeidan maakunnassa

²⁷⁶ Ks. esim. Al Jazeera 14.11.2021.

²⁷⁷ Sana'a Center for Strategic Studies 13.3.2022, s. 14.

²⁷⁸ CIMP 2/2022, s. 4.

²⁷⁹ CIMP [päiväämätön].

²⁸⁰ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Al Hudaydah"].

²⁸¹ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

²⁸² CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön].

²⁸³ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Al Hudaydah"].

²⁸⁴ CIMP 9.6.2022.

26.3.2022 toteutetun ilmaiskujen sarjan, josta koitui 10 siviiliuhria, ja joka vahingoitti mm. terveys-, polttoaine- ja satamainfrastruktuuria eri puolilla maakuntaa.²⁸⁵

2.10.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Hudeidan maakunnassa 326 siviiliuhria, joista 90 kuoli ja 236 haavoittui.²⁸⁶ CIMP:n mukaan Hudeidan maakunnassa raportoitui vuonna 2021 siviiliuhreja neljänneksi eniten kaikista Jemenin maakunnista. Uhrien määrän todetaan laskeneen jo neljänä peräkkäisenä vuotena (vuonna 2020 siviiliuhreja 457). Tykistöpommitukset vaativat 280 ja ilmaiskut 44 siviiliuhria. Räjähdesaasteet vaativat maakunnassa yhteensä 116 siviiliuhria, joista 95 koitui maamiinojen ja 21 räjähtämättömien ammusten (UXO) seurauksena.²⁸⁷ ACLED tilastoi vuonna 2021 Hudeidan maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 92 kuolonuhria. Siviileistä 88 sai surmansa räjähdeseilla tehdyissä iskuissa. Loput kuolonuhrit koituivat siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan pääasiassa huthien tai hutheja vastustavien aseellisten ryhmien (ns. Kansallinen vastarinta) siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.²⁸⁸

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Hudeidan maakunnassa 163 siviiliuhria, joista 58 kuoli ja 105 haavoittui. Siviiliuhreista 59 tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.²⁸⁹ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Hudeidan maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 59 kuolonuhria. Siviileistä 58 sai surmansa räjähdeseilla tehdyissä iskuissa. Lisäksi yksi (1) siviili sai surmansa siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitellussa iskussa.²⁹¹ Kyseessä oli välikohtaus, jossa Hudeidan keskusvankilan huthivanginvartija avasi vankeja kohti tulen ja yksi vangeista sai surmansa.²⁹²

2.11 Jawf

2.11.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Jawfin maakunnan länsiosat ovat vuonna 2022 huthikapinallisten hallinnassa, Jemenin hallituksen joukot pitävät hallinnassaan maakunnan itäosia.²⁹³ Maakunta rajautuu idässä Hadramautin, etelässä Maribin ja Sanaan ja lännessä Amranin ja Saadan maakuntiin. Jemenin ja Saudi-Arabian maaraja muodostaa maakunnan pohjoisrajan.²⁹⁴ Al-Hazmin kaupunki

²⁸⁵ CIMP [3/2022] [päiväämätön].

²⁸⁶ CIMP 9.6.2022.

²⁸⁷ CIMP 2/2022, s. 10.

²⁸⁸ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Al Hodaydah"]].

²⁸⁹ CIMP 9.6.2022.

²⁹⁰ CIMP 2/2022, s. 10.

²⁹¹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Al Hodaydah"]].

²⁹² ACLED 14.6.2022 [Data ID: 9281835].

²⁹³ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

²⁹⁴ OCHA 27.5.2014.

muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 589 000 (2017).²⁹⁵

Sana'a Center for Strategic Studiesin mukaan lähes kaikki Jemenin hallituksen joukot perääntyivät vuonna 2021 Jawfin maakunnan itäiseen autiomaahan.²⁹⁶ ACAPSin 4.6.2022 päivitettyjen tietojen mukaan huthikapinallisten ja Jemenin hallituksen joukkojen väliset rintamalinjat kulkevat toukokuussa 2022 Al-Hazmin ja Khab Wa Al-Sha'afin piirikunnissa^{297, 298}

2.11.2 Turvallisuusvälikohtaukset

Huthikapinalliset valloittivat Jawfin maakunnan pääkaupungin Al-Hazmin maaliskuussa 2020.²⁹⁹ YK:n asiantuntijaryhmän syyskuussa 2021 julkaiseman raportin mukaan huthien helmikuussa 2021 käynnistämät taistelut Maribin maakunnan valtaamiseksi johtivat yhteenottoihin myös Jawfin maakunnassa.³⁰⁰ Huhtikuussa 2021 huthien ja Jemenin hallituksen joukkojen välisen taisteluiden raportoitiin jatkuvan Khab Wa Al-Sha'afin piirikunnassa ja Al-Hazmin piirikunnan ja Maribin maakunnan raja-alueilla.³⁰¹ CIMP:n Jemenin vuoden 2021 turvallisuustilannetta käsittelevän raportin mukaan aseelliset yhteenotot Jawfin maakunnan eteläosissa jatkuivat vuoden 2021 aikana. Yhteenotot liittyivät Maribin maakunnassa käytyihin taisteluihin.³⁰²

ACLED tilastoi vuonna 2021 Jawfin maakunnassa 455 turvallisuusvälikohtausta, joista 206 luokitellaan taisteluiksi, 246 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja kolme (3) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeaseilla toteutetuista iskuista 226 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilmaiskuja, yksi (1) huthien lennokka-isku ja seitsemän (7) pääasiassa huthien tykistö- tai ohjusiskuja. Lisäksi räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli 12 räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista kaikki kohdistuivat siviileihin.³⁰³ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Jawfin maakunnan alueella yhteensä 209 ilmaiskua.³⁰⁴ CIMP tilastoi vuonna 2021 Jawfin maakunnassa 20 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kolme (3) tammikuussa, yhden (1) maaliskuussa, yhden (1) huhtikuussa, yhden (1) kesäkuussa, kaksi (2) heinäkuussa, kolme (3) elokuussa, yhden (1) syyskuussa, kaksi (2) lokakuussa ja kuusi (6) joulukuussa 2021. Turvallisuusvälikohtaukset olivat maamiinoin (43 siviiliuhria) ja tuliaseisiin (6 siviiliuhria) liittyviä välikohtauksia.³⁰⁵

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Jawfin maakunnassa 139 turvallisuusvälikohtausta, joista 17 luokitellaan taisteluiksi, 117 räjähdde-/ etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja viisi (5) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeiskuista 72 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilmaiskuja, neljä (4) huthikapinallisten lennokka-iskuja ja 32 Jemenin hallituksen joukkojen tai huthien toteuttamia tykistö- tai ohjusiskuja. Lisäksi iskujen

²⁹⁵ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/al-jawf/> (käyty 23.6.2022).

²⁹⁶ Sana'a Center for Strategic Studies 13.3.2022, s. 12.

²⁹⁷ Ks. OCHAN 1.7.2014 [kartta](#).

²⁹⁸ ACAPS 4.6.2022a.

²⁹⁹ Huthit valloittivat Al Hazmin kaupungin ja piirikunnan maaliskuussa 2020. Ks. esim. Middle East Eye 2.3.2020; Al Monitor/ Al-Ashwal 11.3.2020.

³⁰⁰ HRC 13.9.2021, s. 3.

³⁰¹ UNHCR 29.4.2021, s. 1.

³⁰² CIMP 2/2022, s. 4.

³⁰³ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Al Jawf"].

³⁰⁴ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

³⁰⁵ CIMP 9.6.2022.

joukossa oli yhdeksän (9) räjähd-, miina- tai IED-iskua, joista kaikki kohdistuivat siviileihin.³⁰⁶ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Jawfin maakunnassa yhteensä 26 siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista 11 raportoitiin tammikuussa, kolme (3) helmikuussa, neljä (4) maaliskuussa, seitsemän (7) huhtikuussa ja yksi (1) toukokuussa 2022. Turvallisuusvälikohtaukset olivat maamiinoin (18 siviiliuhria) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) (1 siviiliuhri) liittyviä välikohtauksia, ilmaiskuja (12 siviiliuhria) sekä tuliaseseihin (8 siviiliuhria) ja tarkka-ampujatuleen (2 siviiliuhria) liittyviä välikohtauksia.³⁰⁷

2.11.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Jawfin maakunnassa 49 siviiliuhria, joista 20 kuoli ja 29 haavoittui.³⁰⁸ ACLED tilastoi vuonna 2021 Jawfin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 20 kuolonuhria. Siviileistä 18 sai surmansa räjähdeseilla tehdyissä iskuissa. Loput kuolonuhrit koituivat siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan huthien siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.³⁰⁹

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Jawfin maakunnassa 41 siviiliuhria, joista 20 kuoli ja 21 haavoittui. Siviiliuhreista 19 tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.³¹⁰ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Jawfin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 21 kuolonuhria. Siviileistä 15 sai surmansa räjähdeseilla tehdyissä iskuissa. Loput kuolonuhrit koituivat siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan huthien siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.³¹¹

2.12 Marib

2.12.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Maribin maakunnan länsiosat ovat vuonna 2022 huthikapinallisten hallinnassa, Jemenin hallituksen joukot pitävät hallinnassaan maakunnan itäosia.³¹² Maakunta rajautuu idässä Hadramautin ja Shabwan, etelässä Al-Baydan ja lännessä Sanaan maakuntaan.³¹³ Maribin kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 336 858 (2017).³¹⁴

ACAPSin 4.6.2022 päivitettyjen tietojen mukaan huthikapinalliset hallitsevat toukokuussa 2022 Bidbadan, Harib Al-Qaramishin, Jabal Muradin, Mahliyan, Majzarin ja Rahaban piirikuntia.

³⁰⁶ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Al Jawf"].

³⁰⁷ CIMP 9.6.2022.

³⁰⁸ CIMP 9.6.2022.

³⁰⁹ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Al Jawf"].

³¹⁰ CIMP 9.6.2022.

³¹¹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Al Jawf"].

³¹² Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

³¹³ OCHA 27.5.2014.

³¹⁴ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/marib/> (käyty 23.6.2022).

Maribin kaupunki on edelleen Jemenin hallituksen joukkojen hallinnassa. Huthien ja Jemenin hallituksen joukkojen väliset rintamalinjat kulkevat Al-Abdiyan, Al-Juban, Haribin, Madghal Al-Jid'anin, Maribin, Raghwanin ja Sirwan piirikunnissa^{315,316}

2.12.2 Turvallisuusvälikohtaukset

CIMP:n Jemenin vuoden 2021 turvallisuustilannetta käsittelevän raportin mukaan väkivaltaisuuksia Maribin pohjoisilla rintamalinjoilla jatkuivat vuoden 2021 aikana. Taisteluita käytiin Maribin kaupungin läheisyydessä ja Jawfin maakunnassa, ja niiden todetaan kiihtyneen vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla. Vuoden jälkipuoliskolla taisteluita käytiin vakintuneista asemista käsin, ja niitä määrittivät toistuvat ilmaiskut ja tykistöpommitukset. Lisäksi raportoitiin myös useista Maribin kaupunkiin kohdistuneista ohjusiskuista. Myös Maribin eteläisillä rintamalinjoilla nähtiin vuoden 2021 aikana säännöllisiä väkivaltaisuuksia, jotka ulottuivat 20 kilometrin säteelle Maribin kaupungista.³¹⁷ YK:n asiantuntijaryhmän syyskuussa 2021 julkaiseman raportin mukaan huthikapinalliset käynnistivät hyökkäyksen Maribin maakunnan valtaamiseksi helmikuussa 2021. Raskaiden taisteluiden kerrotaan jatkuneen (syyskuuhun 2021 tultaessa) kaikilla Maribin rintamilla, joskin yhteenottojen todetaan keskittyneen erityisesti Sirwah'n, Mashjah'n, Kassarah'n, Zourin, Tala'ah'n ja Hamraan alueille. Syyskuussa 2021 rintamalinjojen todettiin sijaitsevan vain muutamien kilometrien päässä Maribin kaupungista.³¹⁸

ACLED tilastoi vuonna 2021 Maribin maakunnassa 2726 turvallisuusvälikohtausta, joista 1055 luokitellaan taisteluiksi, 1653 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 18 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeaseilla toteutetuista iskuista 1273 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilmaiskuja, 314 huthikapinallisten tai Jemenin hallituksen tekemiä tykistö- tai ohjusiskuja, 23 huthien lennokka-iskuja ja yksi (1) väitetysti Yhdysvaltojen tekemä lennokka-isku. Lisäksi räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli 39 räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista 23 kohdistui siviileihin.³¹⁹ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Maribin maakunnan alueella yhteensä 884 ilmaiskua.³²⁰ CIMP tilastoi vuonna 2021 Maribin maakunnassa 298 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista 12 tammikuussa, 15 helmikuussa, 43 maaliskuussa, 11 huhtikuussa, 11 toukokuussa, 29 kesäkuussa, 27 heinäkuussa, kahdeksan (8) elokuussa, 31 syyskuussa, 55 lokakuussa, 32 marraskuussa ja 24 joulukuussa 2021. Turvallisuusvälikohtaukset olivat tykistöiskuja (281 siviiliuhria), ilmaiskuja (26 siviiliuhria), maamiinoihin (17 siviiliuhria) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) (4 siviiliuhria) liittyviä turvallisuusvälikohtauksia, tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (9 siviiliuhria), IED-iskuja (4 siviiliuhria) ja lennokka-iskuja (3 siviiliuhria).³²¹

CIMP:n mukaan taistelut Maribin rintamalinjoilla jatkuivat tammikuussa 2022, ja Maribin kaupungin todettiin olevaan edelleen ohjusiskujen vaarassa.³²² CIMP:n verkkosivuilla esitetyn, oletettavasti huhtikuun 2022 tulitaukoa edeltävää tilannetta heijastelevan arvion mukaan aseelliset yhteenotot ovat jatkuneet vaihtelevasti Maribin maakunnan länsi- ja eteläosissa, minkä yhteydessä alueilla on nähty merkittäviä tykistöpommituksia. Räjähddeasteet muodostavat uhan alueella oleskeleville henkilöille. CIMP:n mukaan Maribin kaupunki ja muut sotilas- ja turvallisuusjoukkojen kohteiden läheisyydessä sijaitsevat alueet ovat erityisessä vaarassa joutua ohjusiskujen kohteiksi. Myös ilmaiskujen todetaan jatkuvan rintamalinjojen

³¹⁵ Piirikuntajaosta, ks. OCHAN marraskuussa 2019 julkaisema Maribin maakunnan [kartta](#).

³¹⁶ ACAPS 4.6.2022a.

³¹⁷ CIMP 2/2022, s. 4.

³¹⁸ HRC 13.9.2021, s. 3.

³¹⁹ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Marib"].

³²⁰ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

³²¹ CIMP 9.6.2022.

³²² CIMP [1/2022] [päiväämätön].

läheisyydessä.³²³ Aseellisten yhteenottojen raportoidaan jatkuneen Maribin rintamalinjoilla myös huhtikuun 2022 alussa solmitun tulitauon jälkeen.³²⁴

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Maribin maakunnassa 702 turvallisuusvälikohtausta, joista 206 luokitellaan taisteluiksi, 492 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja neljä (4) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeiskuista 278 oli Saudi-Arabian johtaman koalition toteuttamia ilmaiskuja, 17 huthikapinallisten lennokka-iskuja, 182 huthien tai Jemenin hallituksen joukkojen toteuttamia tykistö- tai ohjusiskuja ja kaksi (2) väitetysti Yhdysvaltojen tekemää lennokka-iskua. Lisäksi iskujen joukossa oli 13 räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista kahdeksan (8) kohdistui siviileihin.³²⁵ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Maribin maakunnassa yhteensä 110 siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista 57 raportoitiin tammikuussa, 20 helmikuussa, 14 maaliskuussa, 13 huhtikuussa ja kuusi (6) toukokuussa 2022.³²⁶

2.12.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Maribin maakunnassa 344 siviiliuhria, joista 120 kuoli ja 224 haavoittui.³²⁷ Siviiliuhreja raportoitiin kolmanneksi eniten kaikista Jemenin maakunnista. Uhrien määrän todetaan lähes kolminkertaisuneen vuoteen 2020 (119 siviiliuhria) verrattuna.³²⁸ ACLED tilastoi vuonna 2021 Maribin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 136 kuolonuhria. Siviileistä 128 sai surmansa räjähdde-/ etäältä tehdyissä iskuissa. Loput kuolonuhrit koituivat siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan pääasiassa Jemenin hallituksen joukkojen tai tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.³²⁹

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Maribin maakunnassa 84 siviiliuhria, joista 31 kuoli ja 53 haavoittui. Siviiliuhreista neljä (4) tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.³³⁰ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Maribin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 40 kuolonuhria. Siviileistä 36 sai surmansa räjähdde-/etäältä toteutetuissa iskuissa. Loput kuolonuhrit koituivat siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan Jemenin hallituksen joukkojen siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.³³¹

³²³ CIMP [päiväämätön].

³²⁴ Ks. luku 1.2 edellä.

³²⁵ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Marib"].

³²⁶ CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön].

³²⁷ CIMP 9.6.2022.

³²⁸ CIMP 2/2022, s. 7, 10.

³²⁹ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Marib"].

³³⁰ CIMP 9.6.2022.

³³¹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Marib"].

2.13 Taiz

2.13.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Taizin maakunnan pohjois- ja itäosat ovat vuonna 2022 huthikapinallisten hallinnassa, Jemenin hallituksen joukot pitävät hallinnassaan maakunnan länsi- ja eteläosia.³³² Maakunta sijaitsee Punaisen meren rannikolla, ja se rajautuu pohjoisessa Hudeidan ja Ibbin, idässä Dhalin ja idässä ja etelässä Lahjin maakuntaan.³³³ Taizin kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 3 182 000 (2017).³³⁴ Taiz on Jemenin suurin kaupunki, jonka poikki myös konfliktin aktiiviset rintamalinjat kulkevat (ks. alla).³³⁵

ACAPSin 4.6.2022 päivitettyjen tietojen mukaan huthikapinalliset hallitsevat toukokuussa 2022 Mawiyan, Shar'ab Al-Rawnan ja Shar'ab Al-Salamin piirikuntia. Jemenin hallituksen joukot hallitsevat Al-Wazi'yan, Dhubabin ja Mashr'ah Wa Hadnanin piirikuntia. Huthien ja Jemenin hallituksen joukkojen väliset rintamalinjat kulkevat Al-Ma'aferin, Al-Makhan, Al-Mawasitin, Al-Misrakhin, Al-Mudhaffarin, Al-Qahiran, Al-Silwin, Al-Shamayatainin, Al-Ta'iziyan, Dimnat Khadirin, Hayfanin, Jabal Habashin, Maqbanan, Mawza'n, Sabir Al-Mawadimin, Salahin ja Sami'n piirikunnissa.^{336, 337}

2.13.2 Turvallisuusvälikohtaukset

YK:n asiantuntijaryhmän syyskuussa 2021 julkaiseman raportin mukaan huthikapinalliset käynnistivät hyökkäyksen Maribin maakunnan valtaamiseksi helmikuussa 2021, ja viikkojen sisällä tästä taistelut käynnistyivät myös Taizin maakunnan rintamalinjoilla.³³⁸ CIMP:n Jemenin vuoden 2021 turvallisuustilannetta käsittelevän raportin mukaan taistelut Taizin maakunnan läntisillä rintamalinjoilla eskaloituivat toistuvasti vuoden 2021 aikana. Eskalaation todetaan olleen osin seurausta Hudeidan maakunnan eteläosien tilanteesta. Vuoden 2021 lopulla väkivaltaisuuksien raportoidaan johtaneen siviiliuhreihin erityisesti Maqbanan piirikunnassa.³³⁹ Vuonna 2021 Taizin maakunnassa raportoitiin myös lisääntyneistä ilmaiskusta, minkä lisäksi tykistöpommitusten, maamiinojen ja tarkka-ampujien todetaan muodostavan uhan Taizin kaupungissa ja muualla rintamalinjojen läheisyydessä elävälle siviiliväestölle.³⁴⁰ CIMP:n verkkosivuilla esitetyn, oletettavasti huhtikuussa 2022 solmittua tulitaukoa edeltävää tilannetta heijastelevan arvion mukaan Taizin kaupungissa nähdään toistuvasti tykistöpommituksia ja aseellisia yhteenottoja, jotka ovat enenevässä määrin seurausta kiistoista ja paikallisista jännitteistä. CIMP huomioi marraskuussa 2021 Taizin maakunnan länsiosissa kulkevilla rintamalinjoilla tapahtuneen eskalaation lisäksi myös Taizista etelään Adeniin kulkevien liikenneyhteyksien altistuvan usein paikallisiin levottomuuksiin liittyville häiriöille.³⁴¹

ACLED tilastoi vuonna 2021 Taizin maakunnassa 645 turvallisuusvälikohtausta, joista 356 luokitellaan taisteluiksi, 194 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 95 siviileihin kohdistuvaksi

³³² Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

³³³ OCHA 27.5.2014.

³³⁴ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/saadah/> (käyty 23.6.2022).

³³⁵ CIMP [päiväämätön].

³³⁶ Piirikuntajaosta, ks. OCHAN marraskuussa 2019 julkaisema Taizin maakunnan [kartta](#).

³³⁷ ACAPS 4.6.2022a.

³³⁸ HRC 13.9.2021, s. 3.

³³⁹ CIMP 2/2022, s. 4, 10.

³⁴⁰ CIMP 2/2022, s. 4.

³⁴¹ CIMP [päiväämätön].

väkivallaksi. Räjähdeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli 45 räjähde-, miina- tai IED-iskua, joista 31 kohdistui siviileihin.³⁴² Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Taizin maakunnan alueella yhteensä 39 ilmaiskua.³⁴³ CIMP tilastoi vuonna 2021 Taizin maakunnassa 197 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista 24 tammikuussa, 12 helmikuussa, 28 maaliskuussa, 10 huhtikuussa, 11 toukokuussa, yhdeksän (9) kesäkuussa, 19 heinäkuussa, 13 elokuussa, 16 syyskuussa, 14 lokakuussa, 15 marraskuussa ja 26 joulukuussa 2021. Turvallisuusvälikohtaukset olivat tykistöiskuja (200 siviiliuhria), tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (106 siviiliuhria) maamiinoin (63 siviiliuhria) ja räjähtämättömin ammuksiin (UXO) (9 siviiliuhria) liittyviä välikohtauksia, tarkka-ampujatuleen liittyviä välikohtauksia (51 siviiliuhria), ilmaiskuja (43 siviiliuhria), kranaatti-iskuja (38 siviiliuhria), IED-iskuja (30 siviiliuhria), lennokki-iskuja (9 siviiliuhria).³⁴⁴

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Taizin maakunnassa 331 turvallisuusvälikohtausta, joista 107 taistelua, 197 räjähde-/etäältä toteutettuja iskuja ja 27 siviileihin kohdistuvaa väkivaltaa. Räjähdeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli viisi (5) räjähde-, miina- tai IED-iskua, joista neljä (4) kohdistui siviileihin.³⁴⁵ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Taizin maakunnassa yhteensä 85 siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista 18 raportoitiin tammikuussa, 20 helmikuussa, kuusi (6) maaliskuussa, 18 huhtikuussa ja 23 toukokuussa 2022. Turvallisuusvälikohtaukset olivat tykistöiskuja (57 siviiliuhria), tarkka-ampujatuleen liittyviä välikohtauksia (17 siviiliuhria), maamiinoin (10 siviiliuhria) ja räjähtämättömin ammuksiin (UXO) (2 siviiliuhria) liittyviä välikohtauksia, IED-iskuja (17 siviiliuhria), tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (7 siviiliuhria), lennokki-iskuja (3 siviiliuhria) ja ilmaiskuja (1 siviiliuhri).³⁴⁶

2.13.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Taizin maakunnassa 435 siviiliuhria, joista 153 kuoli ja 282 haavoittui.³⁴⁷ CIMP:n mukaan uhreja tilastoitiin toiseksi eniten kaikista Jemenin maakunnista. Uhreista yli kolmannes (158) raportoitiin Taizin kaupungissa, minkä arvioidaan johtuvan siitä, että rintamalinjat kulkevat kaupungissa tiiviisti asutettujen asuinalueiden poikki. Tykistöpommituksiin liittyvien turvallisuusvälikohtausten todetaan olevan keskeisin siviiliuhreja aiheuttanut väkivallan muoto, tällaisten välikohtausten vaatiessa vuonna 2021 yhteensä 143 siviiliuhria. Myös tuliasneiden, maamiinoiden ja käsikranaattien aiheuttamien siviiliuhrien määrän todetaan lisääntyneen.³⁴⁸ ACLED tilastoi vuonna 2021 Taizin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 122 kuolonuhria. Siviileistä 66 sai surmansa tehdyissä iskuissa. Loput 56 kuolonuhria koitui siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan huthien, Jemenin hallituksen ja tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.³⁴⁹

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Taizin maakunnassa 114 siviiliuhria, joista 24 kuoli ja 90 haavoittui. Siviiliuhreista 35 tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.³⁵⁰ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Taizin maakunnassa siviileihin liittyneissä

³⁴² ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Taizz"].

³⁴³ Yemen Data Project (päivämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

³⁴⁴ CIMP 9.6.2022.

³⁴⁵ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Taizz"].

³⁴⁶ CIMP 9.6.2022.

³⁴⁷ CIMP 9.6.2022.

³⁴⁸ CIMP 2/2022, s. 10.

³⁴⁹ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Taizz"].

³⁵⁰ CIMP 9.6.2022.

turvallisuusvälikohtauksissa 28 kuolonuhria. Siviileistä 15 sai surmansa räjähdeseilla tehdyissä iskuissa ja 13 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluissa välikohtauksissa, jotka olivat luonteeltaan huthien ja tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.³⁵¹

2.14 Dhali

2.14.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Dhalin maakunnan keski- ja itäosat ovat vuonna 2022 Jemenin hallituksen joukkojen hallinnassa. Huthikapinallisilla on hallussaan alueita maakunnan pohjois- ja länsiosissa.³⁵² Maakunta rajautuu pohjoisessa Al-Baydan, idässä ja etelässä Lahjin ja lännessä Ibbin ja Taizin maakuntiin.³⁵³ Dhalin kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 720 000 (2017).³⁵⁴

ACAPSin 4.6.2022 päivitettyjen tietojen mukaan huthikapinalliset hallitsevat toukokuussa 2022 Al-Hushan ja Al-Damtin piirikuntia. Jemenin hallituksen joukot hallitsevat Al-Shu'aybin ja Jahafin piirikuntia, joista jälkimmäisen katsotaan olevan Etelän siirtymäneuvoston hallinnassa. Huthien ja Jemenin hallituksen joukkojen väliset rintamalinjat kulkevat Al-Dhalin, Al-Azariqin, Al-Hasaynin, Juban ja Qa'taban piirikunnissa^{355, 356}

2.14.2 Turvallisuusvälikohtaukset

YK:n asiantuntijaryhmän syyskuussa 2021 julkaiseman raportin mukaan huthikapinallisten helmikuussa 2021 käynnistämät taistelut Maribin maakunnan valtaamiseksi johtivat yhteenottoihin myös Dhalin maakunnassa.³⁵⁷

ACLED tilastoi vuonna 2021 Dhalin maakunnassa 283 turvallisuusvälikohtausta, joista 199 luokitellaan taisteluksi, 72 räjähdde-/etäältä toteutetuksi iskuksi ja 12 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähdeseilla toteutettujen iskujen joukossa oli kaksi (2) ilma- ja lennokki-iskua. Lisäksi iskujen joukossa oli 16 räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista seitsemässä (7) oli osallisena siviilejä.³⁵⁸ Yemen Data Project ei tilastoinut vuonna 2021 Dhalin maakunnan alueella yhtäkään ilmaiskua.³⁵⁹ CIMP tilastoi vuonna 2021 Dhalin maakunnassa 42 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kuusi (6) tammikuussa, kaksi (2) helmikuussa, yhden (1) maaliskuussa, neljä (4) huhtikuussa, yhdeksän (9) toukokuussa, kolme (3) kesäkuussa, kaksi (2) heinäkuussa, kuusi (6) elokuussa, kaksi (2) syyskuussa, kaksi (2) lokakuussa, kaksi (2) marraskuussa ja kolme (3) joulukuussa 2021. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat kranaatti-iskuja (19 siviiliuhria), IED-iskuja (19 siviiliuhria), lennokki-iskuja (10 siviiliuhria),

³⁵¹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Taizz"].

³⁵² Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

³⁵³ OCHA 27.5.2014.

³⁵⁴ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/al-dhalea/> (käyty 23.6.2022).

³⁵⁵ Piirikuntajaosta, ks. OCHAN marraskuussa 2019 julkaisema Dhalin maakunnan [kartta](#).

³⁵⁶ ACAPS 4.6.2022a.

³⁵⁷ HRC 13.9.2021, s. 3.

³⁵⁸ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Ad Dali"].

³⁵⁹ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

tarkka-ampujatuleen liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (9 siviiliuhria), maamiinoin (7 siviiliuhria) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (8 siviiliuhria), tuliaseseihin liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (6 siviiliuhria) ja tykistöiskuja (5 siviiliuhria).³⁶⁰

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Dhalin maakunnassa 120 turvallisuusvälikohtausta, joista 38 luokitellaan taisteluiksi, 77 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja viisi (5) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli 37 ilma- ja lennokka-iskua. Lisäksi iskujen joukossa oli kuusi (6) räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista yhdessä (1) oli osallisena siviilejä.³⁶¹ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Dhalin maakunnassa yhteensä 26 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista viisi (5) raportoitiin tammikuussa, viisi (5) helmikuussa, viisi (5) huhtikuussa ja 11 toukokuussa 2022. Turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (9 siviiliuhria), kranaatti-iskuja (7 siviiliuhria), tarkka-ampujatuleen liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (6 siviiliuhria), lennokka-iskuja (1 siviiliuhri) ja IED-isku (1 siviiliuhri).³⁶²

2.14.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Dhalin maakunnassa 83 siviiliuhria, joista 11 kuoli ja 72 haavoittui.³⁶³ ACLED tilastoi vuonna 2021 Dhalin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa seitsemän (7) kuolonuhria. Uhreista kuusi (6) sai surmansa räjähddeaseilla tehdyissä iskuissa. Lisäksi yksi (1) henkilö sai surmansa 30.6.2021 tapahtuneessa, siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitellussa turvallisuusvälikohtauksessa, jossa Etelän siirtymäneuvoston joukot surmasivat joukkoihin aiemmin kuuluneen siviilin riidan päätteeksi.^{364, 365}

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Dhalin maakunnassa 24 siviiliuhria, joista 10 kuoli ja 14 haavoittui. Siviiliuhreista kahdeksan (8) tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.³⁶⁶ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Dhalin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa kuusi (6) kuolonuhria. Uhreista kolme (3) sai surmansa räjähddeaseilla tehdyissä iskuissa ja toiset kolme (3) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluissa turvallisuusvälikohtauksissa, jotka olivat luonteeltaan huthien siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.³⁶⁷

³⁶⁰ CIMP 9.6.2022.

³⁶¹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Ad Dali"].

³⁶² CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön].

³⁶³ CIMP 9.6.2022.

³⁶⁴ ACLED 16.5.2022 [Data ID: 8379719].

³⁶⁵ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Ad Dali"].

³⁶⁶ CIMP 9.6.2022.

³⁶⁷ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Ad Dali"].

2.15 Lahj

2.15.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Lahjin maakunta on vuonna 2022 pääasiassa Jemenin hallituksen (ja Etelän siirtymäneuvoston) joukkojen hallinnassa,³⁶⁸ joskin huthikapinallisten ja hallituksen väliset rintamalinjat kulkevat maakunnan pohjoisosissa, ja myös Arabian niemimaan al-Qaidalla arvioidaan olevan läsnäoloa alueella (tarkemmin, ks. alla). Maakunta rajautuu lännessä ja pohjoisessa Hudeidan, pohjoisessa Sanaan ja idässä ja etelässä Dhamarin maakuntiin.³⁶⁹ Al-Hawtan kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 982 998 (2017).³⁷⁰

ACAPSin 4.6.2022 päivitettyjen tietojen mukaan Jemenin hallituksen joukot hallitsevat toukokuussa 2022 Al-Hawtan, Al-Madaribah Wa Al-Aaran, Al-Maflahin, Al-Malan, Habil Jabrin, Halminin, Radfanin, Tuban, Tur Al-Bahan, ja Yahrin piirikuntia³⁷¹. Näistä piirikunnista Al-Hawtan ja Tuban katsotaan olevan Etelän siirtymäneuvoston hallinnassa, ja Al-Madaribah Wa Al-Aaran, Habil Jabrin, Halminin, Radfanin ja Tur Al-Bahan katsotaan olevan piirikuntia, joissa on sekä Jemenin hallituksen ja Etelän siirtymäneuvoston joukkoja, ja joiden hallintasuhteet ovat tämän seurauksena kiistanalaisia³⁷². Huthien ja Jemenin hallituksen joukkojen väliset rintamalinjat kulkevat Al-Hadin, Al-Maqatiran, Al-Musaymirin ja Al-Qubaytan piirikunnissa. Arabian niemimaan al-Qaidan katsotaan olevan lännä Al-Hadin ja Yafi'n piirikunnissa.³⁷³

2.15.2 Turvallisuusvälikohtaukset

ACLED tilastoi vuonna 2021 Lahjin maakunnassa 90 turvallisuusvälikohtausta, joista 44 luokitellaan taisteluksi, 24 räjähdde-/etäältä toteutetuksi iskuksi ja 22 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli kolme (3) ilma- ja lennokka-iskua. Lisäksi iskujen joukossa oli kahdeksan (8) räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista kolme (3) kohdistui siviileihin.³⁷⁴ Yemen Data Project ei tilastoinut vuonna 2021 Lahjin maakunnan alueella yhtäkään ilmaiskua.³⁷⁵ CIMP tilastoi vuonna 2021 Lahjin maakunnassa 17 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) helmikuussa, kaksi (2) maaliskuussa, yhden (1) huhtikuussa, kolme (3) toukokuussa, kaksi (2) kesäkuussa, yhden (1) heinäkuussa, yhden (1) elokuussa, kolme (3) syyskuussa ja kaksi (2) joulukuussa 2021. Turvallisuusvälikohtaukset olivat tulitaseisiin liittyviä välikohtauksia (32 siviiliuhria), kranaatti-iskuja (3 siviiliuhria), IED-iskuja (2 siviiliuhria), tykistöiskuja (2 siviiliuhria) sekä maamiinoin (1 siviiliuhri) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) (1 siviiliuhri) liittyviä välikohtauksia.³⁷⁶

³⁶⁸ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

³⁶⁹ OCHA 27.5.2014.

³⁷⁰ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/lahj/> (käyty 23.6.2022).

³⁷¹ Piirikuntajaosta, ks. OCHAN marraskuussa 2019 julkaisema Lahjin maakunnan [kartta](#).

³⁷² ACAPS kuvaa ko. piirikuntia Jemenin hallituksen ja Etelän siirtymäneuvoston välisiksi "rintamalinjoiksi". Tässä tilannekatsauksessa tällaisia piirikuntia kuvataan selkeyden vuoksi kiistanalaisiksi, erotuksena huthien ja Jemenin hallituksen välisistä rintamalinjoista.

³⁷³ ACAPS 4.6.2022a.

³⁷⁴ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Lahij"].

³⁷⁵ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

³⁷⁶ CIMP 9.6.2022.

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Lahjin maakunnassa 41 turvallisuusvälikohtausta, joista 16 luokitellaan taisteluiksi, 13 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 12 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli kolme (3) ilma- ja lennokka-iskua. Lisäksi iskujen joukossa oli viisi (5) räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista kaksi (2) kohdistui siviileihin.³⁷⁷ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Lahjin maakunnassa yhteensä kahdeksan (8) siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kolme (3) raportoitiin tammikuussa, yksi (1) helmikuussa, kaksi (2) maaliskuussa, yksi (1) huhtikuussa ja yksi (1) toukokuussa 2022. Turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseseihin (7 siviiliuhria) ja maamiinoin (3 siviiliuhria) liittyviä välikohtauksia.³⁷⁸

2.15.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Lahjin maakunnassa 41 siviiliuhria, joista 21 kuoli ja 20 haavoittui.³⁷⁹ ACLED tilastoi vuonna 2021 Lahjin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 11 kuolonuhria. Siviileistä yhdeksän (9) sai surmansa siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluissa välikohtauksissa, minkä lisäksi kaksi (2) siviiliä sai surmansa räjähddeaseilla tehdyissä iskuissa. Siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitellut iskut olivat luonteeltaan Jemenin hallituksen joukkojen tuntemattomien asemiesten tai heimojoukkojen siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.³⁸⁰

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Lahjin maakunnassa 10 siviiliuhria, joista kahdeksan (8) kuoli ja kaksi (2) haavoittui. Siviiliuhreista neljä (4) tilastotiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.³⁸¹ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Lahjin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa kahdeksan (8) kuolonuhria. Siviileistä kuusi (6) sai surmansa siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluissa välikohtauksissa, minkä lisäksi kaksi (2) siviiliä sai surmansa räjähddeaseilla tehdyissä iskuissa. Siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitellut iskut olivat luonteeltaan Jemenin hallituksen joukkojen tai tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.³⁸²

2.16 Aden

2.16.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Adenin maakunta on vuonna 2022 kokonaisuudessaan Jemenin hallituksen joukkojen hallinnassa,³⁸³ tai tarkemmin Etelän siirtymäneuvoston hallinnassa.³⁸⁴ ACAPSin mukaan Jemenin hallitus ja Etelän siirtymäneuvosto ovat molemmat läsnä Al-Burayqan piirikunnassa,

³⁷⁷ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Lahij"].

³⁷⁸ CIMP 9.6.2022.

³⁷⁹ CIMP 9.6.2022.

³⁸⁰ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Lahij"].

³⁸¹ CIMP 9.6.2022.

³⁸² ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Lahij"].

³⁸³ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

³⁸⁴ PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

Etelän siirtymäneuvoston hallitessa yksin muita piirikuntia (tai kaupunginosia).³⁸⁵ Maakunta muodostuu pääasiassa Adenin kaupungista ja sen esikaupunkialueista.³⁸⁶ Adenin maakunta sijaitsee Jemenin eteläisimmässä kärjessä, Adeninlahden rannikolla, ja se rajautuu pohjoisessa Lahjin maakuntaan.³⁸⁷ Aden oli Jemenin demokraattisen kansantasavallan (1967–1990) pääkaupunki, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 925 000 (2017).³⁸⁸

2.16.2 Turvallisuusvälikohtaukset

CIMP:n Jemenin vuoden 2021 turvallisuustilannetta käsittelevän raportin perusteella Jemenin hallituksen sisäiset erimielisyydet³⁸⁹ ja heikko hallinto pahentavat Adenin maakunnassa vallitsevaa turvattomuutta. Maakunnassa raportoidaan säännöllisesti Jemenin hallitusta tukevien joukkojen keskinäisiä yhteenottoja ja ammuskelujen ja IED-iskujen kaltaisia, tiettyihin tahoihin kohdistettuja hyökkäyksiä. Vuoden 2021 kesällä Adenissa ja muissa (Jemenin hallituksen hallitsemissa) kaupungeissa raportoitiin myös laajamittaisista mielenosoituksista, joihin hallituksen turvallisuusjoukot vastasivat väkivaltaisesti.³⁹⁰ CIMP:n verkkosivuilla esitetyn, oletettavasti huhtikuun 2022 tulitaukoa edeltävää tilannetta heijastelevan arvion mukaan Jemenin eteläosissa turvallisuusjoukkoihin kohdistuneet hyökkäykset ovat vaikuttaneet erityisesti Adenin kaupungin turvallisuustilanteeseen.³⁹¹

ACLED tilastoi vuonna 2021 Adenin maakunnassa 170 turvallisuusvälikohtausta, joista 64 luokitellaan taisteluiksi, 44 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 62 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli 33 räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista viisi (5) kohdistui siviileihin.³⁹² Yemen Data Project ei tilastoinut vuonna 2021 Adenin maakunnan alueella yhtäkään ilmaiskua.³⁹³ CIMP tilastoi vuonna 2021 Adenin maakunnassa 40 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) tammikuussa, kaksi (2) helmikuussa, yhden (1) maaliskuussa, viisi (5) huhtikuussa, kuusi (6) kesäkuussa, neljä (4) heinäkuussa, yhden (1) elokuussa, viisi (5) syyskuussa, yhdeksän (9) lokakuussa, kolme (3) marraskuussa ja kaksi (2) joulukuussa 2021. Turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseisiin liittyviä välikohtauksia (74 siviiliuhria), IED-iskuja (39 siviiliuhria) ja kranaatti-iskuja (21 siviiliuhria).³⁹⁴

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Adenin maakunnassa 44 turvallisuusvälikohtausta, joista 17 luokitellaan taisteluiksi, 10 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 17 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi.³⁹⁵ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Adenin maakunnassa yhteensä yhdeksän (9) siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) raportoitiin tammikuussa, yksi (1) helmikuussa, kaksi (2) maaliskuussa, kaksi (2) huhtikuussa ja

³⁸⁵ ACAPS 4.6.2022a.

³⁸⁶ Ks. esim. OCHAN marraskuussa 2019 julkaisema Adenin maakunnan [kartta](#).

³⁸⁷ OCHA 27.5.2014.

³⁸⁸ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/local-governance-in-aden-yemen-maps-data-and-resources/> (käyty 23.6.2022).

³⁸⁹ Raportissa käytetään termiä "political deadlock", millä viitataan mitä ilmeisimmin Etelän siirtymäneuvoston ja vielä raportin julkaisuhetkellä vallassa olleen presidentti Hadin hallinnon välisiin erimielisyyksiin.

³⁹⁰ CIMP 2/2022, s. 4.

³⁹¹ CIMP [päiväämätön].

³⁹² ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Aden"].

³⁹³ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

³⁹⁴ CIMP 9.6.2022.

³⁹⁵ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Aden"].

kaksi (2) toukokuussa 2022. Turvallisuusvälikohtaukset olivat IED-iskuja (50 siviiliuhria), tuliaseisiin liittyviä välikohtauksia (12 siviiliuhria) ja kranaatti-iskuja (6 siviiliuhria).³⁹⁶

2.16.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Adenin maakunnassa 134 siviiliuhria, joista 28 kuoli ja 106 haavoittui.³⁹⁷ CIMP:n mukaan uhreja raportoitin viidenneksi eniten kaikista Jemenin maakunnista. Uhriluku pieneni hieman vuoteen 2020 (142 siviiliuhria) verrattuna. Yleiseen turvattuuteen yhdistettyjen ammuskelujen todetaan olevan yleisin siviiliuhreja vaativa väkivallan muoto, tuliaseiden aiheuttaessa 74 ja kranaatti-iskujen 18 siviiliuhria. Eniten uhreja vaatinut isku tapahtui Adenin lentokentällä 30.10.2021, jolloin viisi (5) siviiliä kuoli ja 25 haavoittui improvisoidun räjähteen (IED) räjähdyksessä.³⁹⁸ ACLED tilastoi vuonna 2021 Adenin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 30 kuolonuhria. Uhreista 13 sai surmansa räjähdeseilla tehdyissä iskuissa ja 17 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluissa välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan pääasiassa tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.³⁹⁹

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Adenin maakunnassa 68 siviiliuhria, joista 10 kuoli ja 58 haavoittui. Siviiliuhreista 57 tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.⁴⁰⁰ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Adenin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 13 kuolonuhria. Uhreista viisi (5) sai surmansa räjähdeseilla tehdyissä iskuissa ja kahdeksan (8) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluissa välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan pääasiassa Etelän siirtymäneuvoston joukkojen ja tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.⁴⁰¹

2.17 Abyan

2.17.1 Hallintasuhteet

Abyanin maakunta on vuonna 2022 pääasiassa Jemenin hallituksen joukkojen hallinnassa, joskin huthikapinallisten ja hallituksen väliset rintamalinjat kulkevat maakunnan pohjoisosissa.⁴⁰² Etelän siirtymäneuvostolla on läsnäoloa maakunnassa⁴⁰³, ja myös Arabian niemimaan al-Qaidalla arvioidaan olevan vaikutusvaltaa maakunnan itäosissa.⁴⁰⁴ Maakunta sijaitsee Jemenin etelärannikolla, Adeninlahden muodostaessa maakunnan luonnollisen etelärajan. Maakunta rajautuu pohjoisessa Al-Baydan, pohjoisessa ja idässä Shabwan ja lännessä Lahjin

³⁹⁶ CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön]; CIMP 9.6.2022.

³⁹⁷ CIMP 9.6.2022.

³⁹⁸ CIMP 2/2022, s. 10.

³⁹⁹ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Aden"].

⁴⁰⁰ CIMP 9.6.2022.

⁴⁰¹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Aden"].

⁴⁰² Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

⁴⁰³ Ks. esim. PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

⁴⁰⁴ ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

maakuntaan.⁴⁰⁵ Zinjibarin kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 568 000 (2017).⁴⁰⁶

ACAPSin 4.6.2022 päivitettyjen tietojen mukaan Jemenin hallituksen joukot hallitsevat toukokuussa 2022 Ahwarin, Al-Mahfadin, Al-Qadi'n, Khanfarin, Mudiyan, Rassdin, Sararin, Siban ja Zinjibarin piirikuntia⁴⁰⁷. Näistä piirikunnista Zinjibarin katsotaan olevan Etelän siirtymäneuvoston hallinnassa, ja Khanfarin ja Sararin katsotaan olevan hallintasuhteiltaan kiistanalaisia⁴⁰⁸. Huthien ja Jemenin hallituksen joukkojen väliset rintamalinjat kulkevat Jayshanin ja Lawdarin piirikunnissa. Arabian niemimaan al-Qaidan katsotaan olevan läsnä Ahwarin, Al-Mahfadin, Jayshanin, Khanfarin, Lawdarin, Siban ja Zinjibarin piirikunnissa.⁴⁰⁹

2.17.2 Turvallisuusvälikohtaukset

ACLED tilastoi vuonna 2021 Abyanin maakunnassa 131 turvallisuusvälikohtausta, joista 86 luokitellaan taisteluiksi, 28 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 17 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli 10 räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista kolme (3) kohdistui siviileihin.⁴¹⁰ Yemen Data Project ei tilastoinut vuonna 2021 Abyanin maakunnan alueella yhtäkään ilmaiskua.⁴¹¹ CIMP tilastoi vuonna 2021 Abyanin maakunnassa 17 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista yhden (1) helmikuussa, kolme (3) maaliskuussa, yhden (1) huhtikuussa, yhden (1) toukokuussa, yhden (1) kesäkuussa, neljä (4) heinäkuussa, kaksi (2) elokuussa, yhden (1) syyskuussa, kaksi (2) marraskuussa ja yhden (1) joulukuussa 2021. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat ilmaiskuja (27 siviiliuhria), tuliaseisiin liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (33 siviiliuhria), kranaatti-iskuja (2 siviiliuhria), tykistöiskuja (1 siviiliuhri) ja maamiinoihin liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (2 siviiliuhria).⁴¹²

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Abyanin maakunnassa 45 turvallisuusvälikohtausta, joista 24 luokitellaan taisteluiksi, 11 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 10 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Räjähddeaseilla toteutettujen iskujen joukossa oli kuusi (6) räjähdde-, miina- tai IED-iskua, joista kaksi (2) kohdistui siviileihin.⁴¹³ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Abyanin maakunnassa yhteensä 14 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista kuusi (6) raportoitiin tammikuussa, yksi (1) helmikuussa, kaksi (2) maaliskuussa, neljä (4) huhtikuussa ja yksi (1) toukokuussa 2022. Siviileihin vaikuttaneet turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseisiin (18 siviiliuhria) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) liittyviä turvallisuusvälikohtauksia (2 siviiliuhria)⁴¹⁴

⁴⁰⁵ OCHA 27.5.2014.

⁴⁰⁶ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/abyan/> (käyty 23.6.2022).

⁴⁰⁷ Piirikuntajaosta, ks. OCHAN marraskuussa 2019 julkaisema Abyanin maakunnan [kartta](#).

⁴⁰⁸ Ks. alaviite 372 edellä.

⁴⁰⁹ ACAPS 4.6.2022a.

⁴¹⁰ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Abyan"].

⁴¹¹ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

⁴¹² CIMP 9.6.2022

⁴¹³ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Abyan"].

⁴¹⁴ CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön]; CIMP 9.6.2022.

2.17.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Abyanin maakunnassa 38 siviiliuhria, joista yhdeksän (9) kuoli ja 29 haavoittui.⁴¹⁵ ACLED tilastoi vuonna 2021 Abyanin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 14 kuolonuhria. Uhreista 12 sai surmansa siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluissa turvallisuusvälikohtauksissa ja kaksi (2) räjähdeseilla tehdyissä iskuissa. Siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitellut välikohtaukset olivat luonteeltaan mm. tuntemattomien asemiesten, heimojoukkojen, Etelän siirtymäneuvoston joukkojen ja Arabian niemimaan al-Qaidain siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.⁴¹⁶

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Abyanin maakunnassa 20 siviiliuhria, joista kahdeksan (8) kuoli ja 12 haavoittui. Siviiliuhreista 10 tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.⁴¹⁷ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Abyanin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa viisi (5) kuolonuhria. Kaikki uhrit saivat surmansa siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluissa turvallisuusvälikohtauksissa, jotka olivat luonteeltaan mm. tuntemattomien asemiesten ja Etelän siirtymäneuvoston joukkojen siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.⁴¹⁸

2.18 Shabwa

2.18.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Shabwan maakunta on vuonna 2022 lähes täysin Jemenin hallituksen joukkojen hallinnassa. Hallituksen joukot ja huthikapinalliset ovat taistelleet maakunnan länsirajalla sijaitsevien alueiden hallinnasta.⁴¹⁹ Arabian niemimaan al-Qaidalla arvioidaan olevan vaikutusvaltaa maakunnan keski- ja/tai eteläosissa.⁴²⁰ Maakunta rajautuu lännessä ja pohjoisessa Maribin, pohjoisessa ja idässä Hadramautin ja lännessä Abyanin ja Al-Baydan maakuntiin. Etelässä myös Adeninlahden rannikko muodostaa maakunnan luonnollisen rajan.⁴²¹ Ataqin kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 632 000 (2017).⁴²²

ACAPSin 4.6.2022 päivitettyjen tietojen mukaan Jemenin hallituksen joukot hallitsevat toukokuussa 2022 Al-Rawdan, Arma'an, Al-Sa'idin, Al-Talhin, Ataqin, Bahrin, Habbadin, Hatibin, Jardanin, Mayfa'an, Nisabin, Osaylanin ja Radumin piirikuntia⁴²³. Näistä piirikunnista Radumin katsotaan olevan hallintasuhteiltaan kiistanalainen⁴²⁴. Huthien ja Jemenin hallituksen joukkojen

⁴¹⁵ CIMP 9.6.2022.

⁴¹⁶ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Abyan"].

⁴¹⁷ CIMP 9.6.2022.

⁴¹⁸ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Abyan"].

⁴¹⁹ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

⁴²⁰ ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

⁴²¹ OCHA 27.5.2014.

⁴²² Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista:

<https://yemeniq.org/governorates/shabwah/> (käyty 23.6.2022).

⁴²³ Piirikuntajaosta, ks. OCHAN marraskuussa 2019 julkaisema Shabwan maakunnan [kartta](#).

⁴²⁴ Ks. alaviite 372.

väliset rintamalinjat kulkevat Aynin, Bayhanin, Markhah Al-Olyan ja Markhah Al-Suflan piirikunnissa. Arabian niemimaan al-Qaidan katsotaan olevan läsnä Al-Rawdan, Al-Sa'idin, Ataqin, Habbadin, Hatibin, Markhah Al-Olyan, Markhah Al-Suflan, Mayfa'an ja Radumin piirikunnissa.⁴²⁵

2.18.2 Turvallisuusvälikohtaukset

Shabwan maakunnassa käytiin vuoden 2021 aikana taisteluja, joiden aikana maakunnan pohjoisosien hallintasuhteet muuttuivat kahteen eri otteeseen. Yhteenotot liittyivät Maribin maakunnassa käytyihin taisteluihin.⁴²⁶

ACLED tilastoi vuonna 2021 Shabwan maakunnassa 190 turvallisuusvälikohtausta, joista 105 luokitellaan taisteluksi, 66 räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 19 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi.⁴²⁷ Yemen Data Project tilastoi vuonna 2021 Shabwan maakunnan alueella yhteensä 18 ilmaiskua.⁴²⁸ CIMP tilastoi vuonna 2021 Shabwan maakunnassa 18 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, kaksi (2) tammikuussa, kaksi (2) maaliskuussa, yhden (1) huhtikuussa, yhden (1) toukokuussa, yhden (1) kesäkuussa, yhden (1) heinäkuussa, kaksi (2) elokuussa, kolme (3) syyskuussa, yhden (1) lokakuussa, kaksi (2) marraskuussa ja kaksi (2) joulukuussa 2021. Turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (18 siviiliuhria), ilmaiskuja (5 siviiliuhria), lennokka-iskuja (5 siviiliuhria), maamiinoin (2 siviiliuhria) ja räjähtämättömiin ammuksiin (UXO) (5 siviiliuhria) liittyviä välikohtauksia ja tykistöiskuja (1 siviiliuhria).⁴²⁹

CIMP:n mukaan aseelliset yhteenotot kiihtyivät Shabwan pohjoisrajalla tammikuussa 2022, ja siviiliväestöön raportoitiin kohdistuneen tykistöiskuja Usaylanin, Ainin ja Bayhanin piirikunnissa.⁴³⁰ Helmikuussa 2022 yhteenottojen arvioidaan jossain määrin laantuneen.⁴³¹ CIMP:n verkkosivuilla esitetyn, oletettavasti huhtikuun 2022 tulitaukoa edeltävää tilannetta heijastelevan arvion mukaan Jemenin eteläosissa turvallisuusjoukkoihin kohdistuneet hyökkäykset ovat vaikuttaneet erityisesti Shabwan maakunnan turvallisuustilanteeseen.⁴³²

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Shabwan maakunnassa 190 turvallisuusvälikohtausta, joista 80 taistelua, 99 räjähdde-/etäältä toteutettuja iskuja ja 11 siviileihin kohdistuvaa väkivaltaa.⁴³³ CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Shabwan maakunnassa yhteensä 42 siviiliväestöön vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista 42 raportoitiin tammikuussa, yksi (1) helmikuussa, yksi (1) maaliskuussa ja kolme (3) huhtikuussa 2022. Turvallisuusvälikohtaukset olivat tykistöiskuja (40 siviiliuhria), ilmaiskuja (15 siviiliuhria), maamiinoin liittyviä välikohtauksia (12 siviiliuhria) ja tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (9 siviiliuhria).⁴³⁴

⁴²⁵ ACAPS 4.6.2022a.

⁴²⁶ CIMP 2/2022, s. 4; Ks. myös luku 1.2 edellä.

⁴²⁷ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Shabwah"].

⁴²⁸ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

⁴²⁹ CIMP 9.6.2022.

⁴³⁰ CIMP [1/2022] [päiväämätön].

⁴³¹ CIMP [2/2022] [päiväämätön].

⁴³² CIMP [päiväämätön].

⁴³³ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Shabwah"].

⁴³⁴ CIMP 9.6.2022.

2.18.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Shabwan maakunnassa 36 siviiliuhria, joista 17 kuoli ja 19 haavoittui.⁴³⁵ ACLED tilastoi vuonna 2021 Shabwan maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 20 kuolonuhria. Siviileistä 11 kuoli räjähdeseilla tehdyissä iskuissa ja yhdeksän (9) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan pääasiassa tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.⁴³⁶

CIMP tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Shabwan maakunnassa 76 siviiliuhria, joista 43 kuoli ja 33 haavoittui. Siviiliuhreista viisi (5) tilastoitiin huhtikuun ja toukokuun 2022 aikana.⁴³⁷ ACLED tilastoi 1.–31.5.2022 välisenä aikana Shabwan maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa 40 kuolonuhria. Siviileistä 35 kuoli räjähdeseilla tehdyissä iskuissa ja viisi (5) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan tuntemattomien asemiesten, heimojoukkojen ja Jemenin hallituksen joukkojen siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä.⁴³⁸

2.19 Hadramaut

2.19.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Hadramautin maakunta on vuonna 2022 kokonaisuudessaan Jemenin hallituksen joukkojen hallinnassa.⁴³⁹ Hadramautin maakunta rajautuu pohjoisessa Jemenin ja Saudi-Arabian maarajaan, idässä Mahran ja lännessä Jawfin, Maribin ja Shabwan maakuntiin. Adeninlahti muodostaa maakunnan luonnollisen etelärajan.⁴⁴⁰ Mukallan kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 1 424 036 (2017).⁴⁴¹ Pääkaupunki Mukallan katsotaan olevan Etelän siirtymäneuvoston hallinnassa.⁴⁴² ACAPSin 4.6.2022 päivitettyjen tietojen mukaan Etelän siirtymäneuvoston aseellisilla joukoilla on läsnäoloa ainoastaan Brum Mayf'an piirikunnassa^{443,444} Arabian niemimaan al-Qaidalla arvioidaan olevan vaikutusvaltaa maakunnan keskiosissa ja Adeninlahden rannikolla sijaitsevan Mukallan kaupungin länsi- ja luoteispuolella.⁴⁴⁵

⁴³⁵ CIMP 9.6.2022.

⁴³⁶ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Shabwah"].

⁴³⁷ CIMP 9.6.2022.

⁴³⁸ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Shabwah"].

⁴³⁹ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

⁴⁴⁰ OCHA 27.5.2014.

⁴⁴¹ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista:

<https://yemenlg.org/governorates/hadhramout/> (käyty 23.6.2022).

⁴⁴² Ks. esim. PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

⁴⁴³ Piirikuntajaosta, ks. OCHAN marraskuussa 2019 julkaisema Hadramautin maakunnan [kartta](#).

⁴⁴⁴ ACAPS 4.6.2022a.

⁴⁴⁵ ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

ACAPSin mukaan Arabian niemimaan al-Qaida olisi ainoa aseellinen toimija Ghayl bin Yaminin piirikunnassa⁴⁴⁶, minkä lisäksi terroristijärjestön katsotaan olevan läsnä Al-Disin, Al-Mukallan, Al-Qaffin, Al-Qatnin, Al-Raydah Wa Qussay'arin, Al-Sawmin, Al-Shihrin, Brum Mayf'an, Daw'anin, Ghayl Bawazirin, Hajarin, Hajar Al-Say'arin, Sahin, Sayunin, Shibamin, Tarimin, Thamudin, Wadi Al-Aynin ja Zamakh Wa Manwokhin piirikunnissa.⁴⁴⁷

2.19.2 Turvallisuusvälikohtaukset

ACLED tilastoi vuonna 2021 Hadramautin maakunnassa 29 turvallisuusvälikohtausta, joista 13 luokitellaan taisteluiksi, viisi (5) räjähdde-/etäältä toteutetuiksi iskuiksi ja 11 siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Taisteluiksi luokiteltujen välikohtausten joukossa oli Arabian niemimaan al-Qaidan ja tuntemattomien aseryhmien Jemenin hallituksen joukkoihin kohdistamia hyökkäyksiä. Räjähddeaseilla tehtyjen iskujen joukossa oli neljä (4) tuntemattoman tahon toteuttamaa IED-iskua ja yksi huthien Jemenin hallituksen joukkoihin kohdistama lennokki-isku.⁴⁴⁸ ACLEDista poiketen Yemen Data Project ei tilastoinut vuonna 2021 Hadramautin maakunnan alueella yhtäkään ilmaiskua.⁴⁴⁹ CIMP tilastoi vuonna 2021 Hadramautin maakunnassa 15 siviileihin vaikuttanutta turvallisuusvälikohtausta, joista yhden (1) helmikuussa, kolme (3) maaliskuussa, yhden (1) huhtikuussa, kaksi (2) toukokuussa, yhden (1) kesäkuussa, yhden (1) heinäkuussa ja kuusi (6) syyskuussa 2021. Turvallisuusvälikohtaukset olivat tuliaseseihin liittyviä välikohtauksia (37 siviiliuhria).⁴⁵⁰

ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Hadramautin maakunnassa 13 turvallisuusvälikohtausta, joista viisi (5) luokiteltiin taisteluiksi ja kahdeksan (8) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Taisteluiksi luokitellut välikohtaukset olivat tuntemattomien asemiesten tai heimotaistelijoiden Jemenin hallituksen joukkoihin kohdistamia väijytyksiä (3) tai Arabian niemimaan al-Qaidan toimintaan yhdistettyjä yhteenottoja ja salamurhia.⁴⁵¹ ACLEDin tavoin myöskään Yemen Data Project ei tilastoinut 1.1.–10.3.2022 välisenä aikana Hadramautin maakunnassa yhtään ilmaiskua.⁴⁵² ACLEDista poiketen CIMP ei tilastoi vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana Hadramautin maakunnassa siviileihin vaikuttaneita turvallisuusvälikohtauksia.⁴⁵³

2.19.3 Siviiliuhrit

CIMP tilastoi vuonna 2021 Hadramautin maakunnassa 37 siviiliuhria, joista 11 kuoli ja 26 haavoittui.⁴⁵⁴ ACLED tilastoi vuonna 2021 Hadramautin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa kuusi (6) kuolonuhria. Kaikki kuolonuhrit koituivat siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitelluista välikohtauksista, jotka olivat luonteeltaan Jemenin hallituksen joukkojen tai tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamia hyökkäyksiä, joiden

⁴⁴⁶ Piirikunta sijaitsee Mukallan kaupungin pohjoispuolella. Ks. OCHAN [kartta](#).

⁴⁴⁷ ACAPS 4.6.2022a.

⁴⁴⁸ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Hadramawt"].

⁴⁴⁹ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

⁴⁵⁰ CIMP 9.6.2022.

⁴⁵¹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Hadramawt"].

⁴⁵² Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

⁴⁵³ CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön].

⁴⁵⁴ CIMP 9.6.2022.

joukossa kaksi (2) Jemenin hallituksen edustajiin kohdistunutta salamurhaa.⁴⁵⁵ Yemen Data Project ei tilastoinut vuonna 2021 Hadramautin maakunnassa ilmaiskuja tai näistä koituneita siviiliuhreja.⁴⁵⁶

CIMP ei tilastoinut 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Hadramautin maakunnassa siviiliuhreja.⁴⁵⁷ ACLED tilastoi 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Hadramautin maakunnassa siviileihin liittyneissä turvallisuusvälikohtauksissa kolme (3) kuolonuhria. Uhrit koituivat tuntemattomien asemiesten siviileihin kohdistamista hyökkäyksistä tai salamurhasta.⁴⁵⁸ Yemen Data Project ei tilastoinut 1.1.–30.4.2022 välisenä aikana Hadramautin maakunnassa ilmaiskuja tai näistä koituneita siviiliuhreja.⁴⁵⁹

2.20 Mahra

2.20.1 Hallintasuhteet (konfliktin osapuolet, rintamalinjat)

Mahran maakunta on vuonna 2022 kokonaisuudessaan Jemenin hallituksen joukkojen hallinnassa.⁴⁶⁰ Mahra on Jemenin itäisin maakunta, joka rajautuu lännessä ja luoteessa Hadramautin maakuntaan ja idässä Jemenin ja Omanin väliseen maarajaan. Adeninlahden rannikko muodostaa maakunnan luonnollisen etelärajan.⁴⁶¹ Al-Ghaydan kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 88 594 (2017).⁴⁶²

Saudi-Arabian raportoidaan ylläpitäneen vuodesta 2017 lähtien sotilaallista läsnäoloa maakunnassa ja värvänneen tuhansia maakunnan asukkaita aseellisiin joukkoihinsa.⁴⁶³ ACAPSin mukaan Arabian niemimaan al-Qaidalla on läsnäoloa Al-Masilan piirikunnassa,⁴⁶⁴ joka sijaitsee⁴⁶⁵ Mahran maakunnan lounaisosassa, Hadramautin maakunnan rajalla.

2.20.2 Turvallisuusvälikohtaukset

ACLED tilastoi vuonna 2021 Mahran maakunnassa neljä (4) turvallisuusvälikohtausta, joista kolme (3) luokitellaan taisteluiksi ja yksi (1) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi. Kaikki turvallisuusvälikohtaukset olivat tuntemattomien aseellisten ryhmien hyökkäyksiä, jotka kohdistuivat Jemenin hallituksen joukkoihin (Jemenin asevoimat ja Special Security Forces) tai yksittäisiin upseereihin ja heimojohtajiin, tai tällaisten ryhmien keskinäisiä yhteenottoja.

⁴⁵⁵ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (Saudi Arabia)", "Civilians (Somalia)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Hadramawt"].

⁴⁵⁶ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

⁴⁵⁷ CIMP 9.6.2022.

⁴⁵⁸ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Hadramawt"].

⁴⁵⁹ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

⁴⁶⁰ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

⁴⁶¹ ACAPS 4.6.2022a.

⁴⁶² Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/al-mahra/> (käyty 23.6.2022).

⁴⁶³ Sana'a Center for Strategic Studies/ Ghanem 20.3.2022, s. 3.

⁴⁶⁴ ACAPS 4.6.2022a.

⁴⁶⁵ Piirikuntajaosta, ks. OCHAN marraskuussa 2019 julkaisema Mahran maakunnan [kartta](#).

Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin tammikuun ja huhtikuun 2021 välisenä aikana ja niistä kolme tapahtui Al-Ghaydan (translitteroidaan myös Al-Ghayzah) kaupungissa ja/tai piirikunnassa ja yksi Al-Ghaydan ja Al-Masilan välisellä tieosuudella.⁴⁶⁶ ACLEDin tavoin myöskään Yemen Data Project ei tilastoinut vuonna 2021 maakunnan alueella yhtäkään ilmaiskua.⁴⁶⁷ CIMP ei tilastoinut Mahran maakunnassa vuoden 2021 aikana siviileihin vaikuttaneita turvallisuusvälikohtauksia.⁴⁶⁸

ACLED tilastoi Mahran maakunnassa 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana yhden turvallisuusvälikohtauksen.⁴⁶⁹ Kyseessä oli tuntemattoman aseryhmän 13.2.2022 Al-Ghaydan kaupungissa sijaitsevaan Jemenin hallituksen joukkojen tukikohtaan tekemä lennokka-isku.⁴⁷⁰ CIMP ei tilastoi vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana Mahran maakunnassa siviileihin vaikuttaneita turvallisuusvälikohtauksia.⁴⁷¹

2.20.3 Siviiliuhrit

CIMP ei tilastoinut vuonna 2021 tai vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana Mahran maakunnassa siviileihin vaikuttaneita turvallisuusvälikohtauksia tai siviiliuhreja.⁴⁷² ACLED ei tilastoinut vuonna 2021 tai 1.1.–31.5.2022 välisenä aikana Mahran maakunnan alueella yhtäkään siviilikuolonuhreja vaatinutta turvallisuusvälikohtausta. ACLED tilastoi vuonna 2021 yhden siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitellun turvallisuusvälikohtauksen. Kyseessä oli tuntemattoman aseellisen ryhmän tammikuussa 2021 toteuttama isku, jossa nämä ampuivat ja haavoittivat paikallista heimojohtajaa. Kukaan ei kuollut iskussa. Vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana vastaavia turvallisuusvälikohtauksia ei raportoitu.⁴⁷³

2.21 Sokotra

2.21.1 Hallintasuhteet

Sokotra on Arabianmerellä sijaitseva saariryhmä⁴⁷⁴, jonka asukkaat muodostavat oman etnisen vähemmistönsä (sokotrit)⁴⁷⁵. Sokotran maakunta on vuonna 2022 kokonaisuudessaan

⁴⁶⁶ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Al Mahrah"].

⁴⁶⁷ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

⁴⁶⁸ CIMP 9.6.2022.

⁴⁶⁹ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Al Mahrah"].

⁴⁷⁰ ACLED 14.6.2022 [Data ID: 8850906].

⁴⁷¹ CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön]; CIMP 9.6.2022.

⁴⁷² CIMP 9.6.2022; CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön].

⁴⁷³ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Al Mahrah"].

⁴⁷⁴ OCHA 27.5.2014. Sokotran saariryhmään kuuluvat pääsaari Sokotran ohella Abd al-Kurin, Samhan ja Darsan saaret sekä pienemmät saaret Kal farun ja Sabuniya. Minority Rights Group International [päiväämätön].

⁴⁷⁵ Minority Rights Group International [päiväämätön].

Jemenin hallituksen, ja tarkemmin Etelän siirtymäneuvoston joukkojen⁴⁷⁶ hallinnassa.⁴⁷⁷ Hadibon kaupunki muodostaa maakunnan hallinnollisen keskuksen, ja maakunnan väkiluvuksi arvioidaan 64 964 (2017).⁴⁷⁸

Yhdistyneet arabiemiirikunnat (UAE) ovat vakiinnuttaneet läsnäolonsa Sokotran maakunnassa vuodesta 2015 lähtien ja tukeneet Etelän siirtymäneuvostolle uskollista paikallishallintoa. Etelän siirtymäneuvoston ja Jemenin hallitusta tukevan Islah-islamistipuolueen väliset jännitteet ovat johtaneet yhteenottoihin myös Sokotran maakunnassa.⁴⁷⁹

2.21.2 Turvallisuusvälikohtaukset

ACLED tilastoi vuonna 2021 Sokotran maakunnassa seitsemän (7) turvallisuusvälikohtausta, joista kuusi (6) luokitellaan taisteluiksi ja yksi (1) siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi.⁴⁸⁰ CIMP ei tilastoinut Sokotran maakunnassa vuonna 2021 siviileihin vaikuttaneita turvallisuusvälikohtauksia.⁴⁸¹ Yemen Data Project ei tilastoinut vuonna 2021 Sokotran maakunnan alueella yhtäkään ilmaiskua.⁴⁸²

ACLED tilastoi Sokotran maakunnassa 1.1.2021–31.5.2022 välisenä aikana kolme (3) turvallisuusvälikohtausta, joista kaksi (2) luokiteltiin siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi ja yksi (1) taisteluksi. Siviileihin kohdistuvaksi väkivallaksi luokitellut välikohtaukset olivat Jemenin hallituksen joukkojen toteuttamia sieppauksia.⁴⁸³ Hyökkäykseksi luokitellussa välikohtauksessa tuntematon aseellinen ryhmä iski Saudi-Arabian tukemia joukkoja vastaan Hubayqin tarkastuspisteellä.⁴⁸⁴ ACLEDista poiketen CIMP ei tilastoi vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana Sokotran maakunnassa siviileihin vaikuttaneita turvallisuusvälikohtauksia.⁴⁸⁵

2.21.3 Siviiliuhrit

CIMP ei tilastoinut Sokotran maakunnassa vuonna 2021 tai vuoden 2022 viiden ensimmäisen kuukauden aikana siviileihin vaikuttaneita turvallisuusvälikohtauksia tai näistä koituneita siviiliuhreja.⁴⁸⁶ ACLEDin 1.1.2021–31.5.2022 Sokotran maakunnassa tilastoimissa, siviileihin vaikuttaneissa turvallisuusvälikohtauksissa ei koitunut kuolonuhreja.⁴⁸⁷ Yemen Data Project ei

⁴⁷⁶ ACAPS 4.6.2022a.

⁴⁷⁷ Arvio maakunnan hallintasuhteista koostettu lähteistä: ACAPS 4.6.2022b; PolGeoNow 12.4.2022; Risk Intelligence 2.5.2022.

⁴⁷⁸ Tiedot Berghof Foundationin ja Political Development Forum Yemenin Jemenin paikallistason hallintoa käsittelevästä portaalista: <https://yemenlg.org/governorates/socotra/> (käyty 23.6.2022).

⁴⁷⁹ Minority Rights Group International [päiväämätön].

⁴⁸⁰ ACLED 16.5.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Suqutra"].

⁴⁸¹ CIMP 9.6.2022.

⁴⁸² Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

⁴⁸³ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Admin 1: "Suqutra"].

⁴⁸⁴ ACLED 14.6.2022 [Data ID: 9199348].

⁴⁸⁵ CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön].

⁴⁸⁶ CIMP 9.6.2022; CIMP [1/2022] [päiväämätön]; CIMP [2/2022] [päiväämätön]; CIMP [3/2022] [päiväämätön]; CIMP [4/2022] [päiväämätön].

⁴⁸⁷ ACLED 14.6.2022 [Event Type: "Battles", "Explosions/Remote violence" & "Violence against civilians"; Actor 2: "Civilians (Yemen)", "Civilians (Ethiopia)", "Civilians (United Kingdom)", "Civilians (United States)", "Civilians (Turkey)" & "Civilians (International)"; Admin 1: "Suqutra"].

tilastoinut vuonna 2021 tai 1.1.–30.4.2022 välisenä aikana Sokotran maakunnassa ilmaiskuja tai näistä koituneita siviiliuhreja.⁴⁸⁸

3 Humanitaarinen tilanne

OCHAN huhtikuussa 2022 julkaiseman, Jemenin humanitaarista tilannetta käsittelevän katsauksen mukaan Jemenin yhteensä noin 31,9 miljoonaisesta väestöstä 23,4 miljoonaa on humanitaarisen avun ja näistä 12,9 miljoonaa kiireellisen humanitaarisen avun tarpeessa.⁴⁸⁹ OCHAN operaatioista vastaava johtaja Ghada Mudawi totesi 14.6.2022 antamassaan lausunnossa Jemenin humanitaarisen kriisin olevan edelleen yhtä vakava kuin ennen huhtikuun 2022 alussa solmittua tulitaukoa (ks. luku 1.2). Mudawin mukaan hyödykkeiden tuonnista riippuvainen Jemen on myös erityisen haavoittuvainen suhteessa Ukrainan sodan tuotantoketjuissa synnyttämiin häiriöihin.⁴⁹⁰

Maailman ruokaohjelman toukokuussa 2022 julkaiseman taustoituksen mukaan arviolta 19 miljoonan jemeniläisen (eli 60 % maan väestöstä) arvioidaan olevan vuoden 2022 jälkipuoliskolle tullessa ruokaturvattomia, joista 161 000 katsotaan elävän nälänhätää vastaavissa olosuhteissa. Lisäksi 2,2 miljoonan jemeniläislapsen (yli puoli- ja alle 5-vuotiaat) raportoidaan kärsivän akuutista aliravitsemuksesta.⁴⁹¹ Terveystenhuoltopalveluiden tarpeessa elää noin 21,9 miljoonaa ja vesi-, sanitaatio- ja hygieniapalveluiden tarpeessa noin 17,8 miljoonaa jemeniläistä.⁴⁹² Maailman terveysjärjestön (WHO) mukaan Jemenin terveydenhuoltojärjestelmä on romahtamassa maassa edelleen jatkuvan konfliktin, tautiepidemioiden sekä terveydenhuoltohenkilöstön ja terveystalveluiden puutteellisuuden takia, minkä seurauksena 49 % Jemenin terveydenhuoltolaitoksista oli vuonna 2021 vain osittain tai ei lainkaan toiminnassa.⁴⁹³ Humanitaarisen tilanteen todetaan vaikuttavan suhteettomasti naisten, lasten, vammaisten, siirtolaisten, turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja sisäisesti siirtymään joutuneiden henkilöiden (IDP) kaltaisiin haavoittuviin ryhmiin sekä syrjityn *al-muhamashin* väestöryhmän kaltaisiin marginalisoituihin ryhmiin.⁴⁹⁴

OCHAN mukaan Jemenissä eli vuonna 2021 yli 4,3 miljoonaa sisäisesti siirtymään joutunutta henkilöä (IDP), joista ainakin 286 700 joutui pakenemaan vuoden 2021 aikana. Sisäisesti siirtymään joutuneista arviolta 3,3 miljoonaa oli humanitaarisen avun tarpeessa. Monissa tapauksissa ko. henkilöt olivat joutuneet pakenemaan konfliktin aikana useita kertoja. Arviolta viidennes vuonna 2021 sisäisesti siirtymään joutuneista (eli reilut 57 000 henkilöä) oli joutunut pakenemaan Maribin maakunnassa käytyjen taisteluiden seurauksena.⁴⁹⁵ Vuoden 2022 tammikuun ja toukokuun välisenä aikana yli 37 000 henkilöä joutui siirtymään maan sisällä. Nämä henkilöt pakenivat pääasiassa Hudeidan, Maribin, Shabwan ja Taizin maakunnista. Paenneista 80 % oli oleskellut rintamalinjojen läheisyydessä ja paennut konfliktiin liittyviä väkivaltaisuuksia. 20 % paenneista oli päätenyt siirtymään maan sisällä taloudellisten syiden takia.⁴⁹⁶

⁴⁸⁸ Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022].

⁴⁸⁹ OCHA 4/2022, s. 8.

⁴⁹⁰ YK 14.6.2022.

⁴⁹¹ WFP 5/2022.

⁴⁹² OCHA 4/2022, s. 8.

⁴⁹³ WHO 2022, s. 130.

⁴⁹⁴ OCHA 4/2022, s. 14.

⁴⁹⁵ OCHA 4/2022, s. 11, 18.

⁴⁹⁶ OCHA 5/2022, s. 3.

Lähteet

ACAPS

4.6.2022a. Yemen Frontline Districts. Saatavilla osoitteesta: <https://data.humdata.org/dataset/8a7cb6f6-bcf9-4cdc-8e2a-4f2d1e378cba/resource/7aec0571-79f6-4319-bf47-cbdc9c65129f/download/20220604-yemen-analysis-hub-actors-control.zip> (käyty 20.6.2022).

4.6.2022b. Yemen: Areas of control as at 6 June 2022. Saatavilla osoitteesta: <https://data.humdata.org/dataset/8a7cb6f6-bcf9-4cdc-8e2a-4f2d1e378cba/resource/7aec0571-79f6-4319-bf47-cbdc9c65129f/download/20220604-yemen-analysis-hub-actors-control.zip> (käyty 20.6.2022).

17.6.2020. The Houthi Supervisory System. https://www.acaps.org/sites/acaps/files/products/files/20200617_acaps_yemen_analysis_hub_the_houthi_supervisory_system_0.pdf (käyty 20.6.2022).

ACLED (Armed Conflict Location & Event Database)

14.6.2022. Yemen Realtime Data 1.1.2022–31.5.2022. <https://acleddata.com/data-export-tool/> (käyty 23.6.2022).

16.5.2022. Yemen Realtime Data 1.1.2021–31.12.2021. <https://acleddata.com/data-export-tool/> (käyty 23.6.2022).

9.5.2019. Yemen's Fractured South: Shabwah and Hadramawt. <https://acleddata.com/2019/05/09/yemens-fractured-south-shabwah-and-hadramawt/> (käyty 20.6.2022).

20.7.2018. Who are the UAE-backed Forces Fighting on the Western Front in Yemen. <https://www.acleddata.com/2018/07/20/who-are-the-uae-backed-forces-fighting-on-the-western-front-in-yemen/> (käyty 20.6.2022).

[päiväämätön]. Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook. https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/2021/11/ACLED_Codebook_v1_January-2021.pdf (käyty 23.6.2022).

Ardemagni, Elonora 9.6.2022. Yemen's Post-Hybrid Balance: The New Presidential Council. Carnegie Endowment for International Peace. <https://carnegieendowment.org/sada/87301> (käyty 20.6.2022).

Al-Ashwal, Ammar 15.4.2020. Where is the Yemen War Heading? Carnegie Endowment for International Peace. <https://carnegieendowment.org/sada/81565> (käyty 20.6.2022).

BBC 22.3.2022. Yemen: Why is the war there getting more violent? <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-29319423> (käyty 20.6.2022).

CIMP (The Civilian Impact Monitoring Project)

9.6.2022. CIMP Monthly Data [Sähköposti].

[5/2022] [päiväämätön]. CIMP Monthly Report. May 2022. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/d5ff135377d39f1de7372c95c74dd9624022> (käyty 20.6.2022).

[4/2022] [päiväämätön]. CIMP Monthly Report. April 2022. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/2ba3c4b9390cc43edb94e42144729d33.3976> (käyty 20.6.2022).

- [3/2022] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. March 2022*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/6f611188ad4a81ffc2edab83b0705d76.3962> (käyty 20.6.2022).
- [2/2022] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. February 2022*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/74c407e263578d03d02c1123aa730b5.2.3938> (käyty 20.6.2022).
- 2/2022. *2021 Annual Report. 1 January - 31 December 2021*.
<https://civilianimpactmonitoring.org/onewebmedia/2021%20CIMP%20Annual%20Report.pdf> (käyty 20.6.2022).
- [1/2022] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. January 2022*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/e593c562359c3c2e42a22b808d3383e7.3906> (käyty 20.6.2022).
- [12/2021] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. December 2021*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/51f3eb940fd73a19119534c063967bff.3.883> (käyty 20.6.2022).
- [11/2021] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. November 2021*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/fa6c94460e902005a0b660266190c8ba.3817> (käyty 20.6.2022).
- [10/2021] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. October 2021*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/882735cbdfd9f810814d17892ae50023.3692> (käyty 20.6.2022).
- [9/2021] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. September 2021*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/c2964caac096f26db222cb325aa267cb.3588> (käyty 20.6.2022).
- [8/2021] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. August 2021*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/8485ae387a981d783f8764e508151cd9.3495> (käyty 20.6.2022).
- [7/2021] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. July 2021*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/c6f798b844366ccd65d99bc7f31e0e02.3410> (käyty 20.6.2022).
- [6/2021] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. June 2021*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/2b7b82a7ec6de40781fd6ef338b4189.2.3309> (käyty 20.6.2022).
- [5/2021] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. May 2021*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/040a99f23e8960763e680041c601acab.3228> (käyty 20.6.2022).
- [4/2021] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. April 2021*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/55d99a37b2e1badba7c8df4ccd506a88.3158> (käyty 20.6.2022).
- [3/2021] [päiväämätön]. *CIMP Monthly Report. March 2021*. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/cc431fd7ec4437de061c2577a460399.5.3059> (käyty 20.6.2022).

[2/2021] [päiväämätön]. CIMP Monthly Report. February 2021. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/af44c4c56f385c43f2529f9b1b018f6a.2971> (käyty 20.6.2022).

[1/2021] [päiväämätön]. CIMP Monthly Report. January 2021. Saatavilla osoitteessa: <https://civilianimpact.activehosted.com/social/b4944963b5c83d545c3d3022bcf03282.2890> (käyty 20.6.2022).

[päiväämätön] [päivitetty 31.5.2022]. Civilian Impact Monitoring Project Yemen. <https://civilianimpactmonitoring.org/> (käyty 21.6.2022).

Council on Foreign Relations/ Center for Preventive Action 4.5.2022. War in Yemen. <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/war-yemen> (käyty 20.6.2022).

Council on Foreign Relations/ Robinson, Kali 8.4.2022. Yemen's Tragedy: War, Stalemate, and Suffering. <https://www.cfr.org/background/yemen-crisis> (käyty 20.6.2022).

Encyclopaedia Britannica [päivitetty 10.1.2020]. Sanaa. <https://www.britannica.com/place/Sanaa> (käyty 23.6.2022).

Feierstein, Gerald M. 3/2022. Yemen: Ending The War, Building a Sustainable Peace. Middle East Institute (MEI). <https://www.mei.edu/sites/default/files/2022-03/Yemen%20-%20Ending%20the%20War%2C%20Building%20a%20Sustainable%20Peace.pdf> (käyty 20.6.2022).

HRC (The United Nations Human Rights Council) 13.9.2021. Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014. Report of the Group of Eminent International and Regional Experts on Yemen. [A/HRC/48/20] https://www.ohchr.org/sites/default/files/2021-12/A_HRC_48_20_AdvanceEditedVersion.pdf (käyty 23.6.2022).

Al Jazeera/ Falk, Thomas O. 8.3.2022. The limits of Iran's influence on Yemen's Houthi rebels. <https://www.aljazeera.com/news/2022/3/8/the-limits-of-irans-influence-on-yemens-houthi-rebels> (käyty 20.6.2022).

International Crisis Group

19.5.2022. Toward Open Roads in Yemen's Taiz. <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/yemen/toward-open-roads-yemens-taiz> (käyty 20.6.2022).

29.4.2022. Truce Test: The Huthis and Yemen's War of Narratives. Middle East Report N°233. <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/233-yemen-war-of-narratives.pdf> (käyty 20.6.2022).

20.1.2022. Brokering a Ceasefire in Yemen's Economic Conflict. Middle East Report N°231. <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/231-yemen-economic-conflict.pdf> (käyty 20.6.2022).

14.10.2021. After al-Bayda, the Beginning of the Endgame for Northern Yemen? Crisis Group Middle East Briefing N°84. <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/b084-bayda-northern-yemen.pdf> (käyty 20.6.2022).

22.2.2021. Crisis in Marib: Averting a Chain Reaction in Yemen. <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/yemen/crisis-marib-averting-chain-reaction-yemen-0> (käyty 20.6.2022).

Al Jazeera

9.2.2022. Infographic: Yemen's war explained in maps and charts. <https://www.aljazeera.com/news/2022/2/9/yemens-war-explained-in-maps-and-charts-interactive> (käyty 20.6.2022).

14.11.2021. Yemen's Houthis re-enter Hudeidah after gov't-allied forces leave.
<https://www.aljazeera.com/news/2021/11/14/yemen-houthis-re-enter-Hudeidah-after-govt-allied-forces-leave> (käyty 20.6.2022).

Knights, Michael 9/2018. *The Houthi War Machine: From Guerilla War to State Capture*. CTC Sentinel, Vol. 11 (8). s. 15–23. Saatavilla osoitteessa: <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2018/09/CTC-SENTINEL-092018.pdf> (käyty 20.6.2022).

Middle East Eye 12.1.2022. *Yemen: Who are the UAE-backed Giants Brigades?*
<https://www.middleeasteye.net/news/yemen-giants-brigades-uae-backed-who> (käyty 20.6.2022).

Middle East Eye 2.3.2020. *In dramatic counterattack, Houthis take Yemen's Al-Jawf and eye Marib*. <https://www.middleeasteye.net/news/dramatic-counterattack-houthis-take-yemens-al-jawf-and-eye-marib> (käyty 20.6.2022).

Mine Action Review

1.10.2021. *Clearing the Mines 2021*. Saatavilla osoitteessa:
https://www.mineactionreview.org/assets/downloads/3644_NPA_Clearing_the_Mines_2021.pdf (käyty 20.6.2022).

1.9.2021. *Clearing Cluster Munition Remnants 2021*. Saatavilla osoitteessa:
https://www.mineactionreview.org/assets/downloads/3642_NPA_Cluster_Munitions_2021_WEB.pdf (käyty 20.6.2022).

Minority Rights Group International [päiväämätön]. *Socotri*.
<https://minorityrights.org/minorities/socotri/> (käyty 21.6.2022).

Al Monitor/ Al-Ashwal, Ammar 11.3.2020. *Yemen's Houthis advance in Marib, Saudi border areas*. <https://www.al-monitor.com/originals/2020/03/yemen-saudi-arabia-jawf-maarib-houthis-war-borders-oil-gas.html> (käyty 20.6.2022).

OCHA (The United Nations Office for Coordination of Humanitarian Affairs)

5/2022. *Yemen Humanitarian Update - Issue 5*.
https://reliefweb.int/attachments/d84f0624-2898-4aa3-acd6-d2a251153a9a/Yemen%20Humanitarian%20Update_May%202022.pdf (käyty 20.6.2022).

4/2022. *Yemen Humanitarian Needs Overview 2022*.
<https://reliefweb.int/report/yemen/yemen-humanitarian-needs-overview-2022-april-2022> (käyty 20.6.2022).

27.5.2014. *Yemen: Administrative Map*.
https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/a0_yemen_administrative_map_with_roads_and_elevation_29june2015.pdf (käyty 20.6.2022).

PolGeoNow 12.4.2022. *Yemen Control Map & Report: Truce Pauses Fighting - April 2022*.
<https://www.polgeonow.com/2022/04/yemen-civil-war-map-2022.html> (käyty 20.6.2022).

Risk Intelligence 2.5.2022. #YEMEN: Houthis release 14 foreign nationals... [Twitter].
<https://mobile.twitter.com/riskstaff/status/1521121833008963585/photo/1> (käyty 20.6.2022).

Salisbury, Peter 27.3.2018. *Yemen's Southern Powder Keg*. Chatham House.
<https://www.chathamhouse.org/2018/03/yemens-southern-powder-keg> (käyty 20.6.2022).

Sana'a Center for Strategic Studies

9.6.2022. *Despite Headwinds, Truce Flies On – The Yemen Review, May 2022: Truce Extended As Frontlines See Less Violence*. <https://sanaacenter.org/the-yemen-review/may-2022/17857> (käyty 20.6.2022).

3.5.2022. *Changing of the Guard – The Yemen Review, April 2022: Ramadan Truce Largely Holding.* <https://sanaacenter.org/the-yemen-review/changing-of-the-guard-the-yemen-review-april-2022/17711> (käyty 20.6.2022).

7.4.2022. *Ramadan Truce Faces Uphill Struggle – The Yemen Review, March 2022: Military and Security.* <https://sanaacenter.org/the-yemen-review/march-2022/17324> (käyty 20.6.2022).

15.3.2022. *When Giants Strike – The Yemen Review, January & February 2022: State of the War.* <https://sanaacenter.org/the-yemen-review/jan-feb-2022/17005> (käyty 20.6.2022).

13.3.2022. *Graveyard of Hubris. Yemen Annual Review 2021.* https://sanaacenter.org/files/TYR_Annual_report_2022_en.pdf (käyty 20.6.2022).

Sana'a Center for Strategic Studies/ Ghanem, Abdulkareem 20.3.2022. *The Impact of the Saudi Intervention on Social Norms in Al-Mahra.* https://sanaacenter.org/files/The_Impact_of_the_Saudi_Intervention_on_Social_Norms_in_Al-Mahra_en.pdf (käyty 21.6.2022).

Sana'a Center for Strategic Studies/ Al-Madhaji, Maged 8.4.2022. *Hadi Out, Presidential Council Takes Over.* <https://sanaacenter.org/publications/analysis/17378> (käyty 20.6.2022).

UNHCR (The United Nations High Commissioner for Refugees) 29.4.2021. *Humanitarian and Displacement Situation in Al-Jawf Governorate, Yemen.* <https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/Yemen%20update%20on%20humanitarian%20situation%20in%20Al-Jawf%20Governorate%2029%20April%202021.pdf> (käyty 20.6.2022).

WFP (World Food Programme) 5/2022. *WFP Yemen Country Brief.* <https://docs.wfp.org/api/documents/WFP-0000140453/download/> (käyty 20.6.2022).

WHO (World Health Organization) 2022. *WHO's Global Health Emergency Appeal.* Jemeniä käsittelevä osio vetoomuksesta (s. 130–132) saatavilla osoitteessa: https://cdn.who.int/media/docs/default-source/emergency-preparedness/jmo_who_ghea-2022_yemen.pdf (käyty 23.6.2022).

Yemen Data Project (päiväämätön) [tiedot noudettu 16.6.2022]. *Published Air raids database from 26 March 2015 to 30 April 2022 [Excel-tiedosto].* Viimeisimmät tilastot saatavilla osoitteessa: <https://yemendataproject.org/data.html> (käyty 23.6.2022).

YK (Yhdistyneet kansakunnat)

14.6.2022. *Extending Yemen's Truce Has Resulted in Improved Humanitarian Conditions, Reduced Civilian Casualties, Special Envoy Tells Security Council.* <https://press.un.org/en/2022/sc14931.doc.htm> (käyty 23.6.2022).

2.6.2022. *Press statement by UN Special Envoy for Yemen Hans Grundberg on the renewal of the UN-mediated truce.* <https://osesgy.unmissions.org/press-statement-un-special-envoy-yemen-hans-grundberg-renewal-un-mediated-truce-0> (käyty 20.6.2022).

1.4.2022. *Press statement by UN Special Envoy for Yemen Hans Grundberg on a two-month truce.* <https://osesgy.unmissions.org/press-statement-un-special-envoy-yemen-hans-grundberg-two-month-truce> (käyty 20.6.2022).